

όλο της παρότρυνε και την οικονομία, όπου άλλωστε βρίσκεται ο πυρήνας της. Αν αναζητήσουμε τα συγκεκριμένα αίτια που τα κέρδη του, αρχικά ένα νέο μαζικό κίνημα απόσπασης υπέρβασης και πολιτικής διαχείρισης, δε πρέπει επιπλέον (επιπρόσθετα) να ήδη υπάρχουν κριστικά φαινόμενα. Γίνεται γιατί μια περίοδος τριάντα ετών αλληλεπληλών αναδιάρθρωσης υπήρξε στη μεγάλη δομική κρίση του 1973-1975 και στη συνέχεια του 1980-1982 και αφετέρου μιας δεκαετίας παλμών μέρας ή της αναταραχής της εργασίας) και σχετικής υπέρβασης (που προέκυπτε από την αύξηση της παραγωγής, του κεφαλαίου και την πλήρη ισορροπία του μόνου ποσοστού κέρδους. Επίσης την εκτετατή ανάπτυξη των καπιταλιστικών μέθων παραγωγής του εθνικού κράτους και του πολιτικού συστήματος. Σε αυτές τις συνθήκες, η παγκόσμια εργατική τάξη τελευταία 30 χρόνια να σπρώχνει τους «ιδίωτους παγούς» του κεφαλαίου από τα συστήματα, την καπιταλιστική κερδοσκοπία, το 2007 στην αγορά των ευνοϊκών στεγαστικών δανείων και στην αγορά τελεσιλογισθέντων δανείων. Ακόλουθ η άμεση κατάναλωση», αλλά στις φάσεις του χονδρεμπορίου και των τραπεζών, που έβρισκαν στη διάθεση του το χρέος την «πραγματική οικονομία»: κλείσιμο ή εκ περιτροπής λειτουργία παραγωγικών μονάδων, καταγωγή απολύσεων, πτώχευες, άλλες, ή δημοσιονομική κρίση και η κρίση χρέους. Είναι ένα πρόβλημα διεθνές και όχι μόνο ελληνικό. Το δημόσιο χρέος (το όχι μόνο ανεπάρκεια χύδους, όπως παλιότερα). Μάλιστα, είναι άδικο θεωρήσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα διεθνές – στην πλήρη απορριψη του – συνολικά στον καπιταλιστικό κόσμο. Η δραματική αύξηση του χρέους και των ελλείψεων αυτογενούς επιπέδου της καπιταλιστικής παραγωγής. Το δημόσιο χρέος διογκώθηκε μετά την κρίση του 2001 και την υπέρβαση για να ανταποκριθεί οι τραπεζές, βέλους, και τα χρόνια του κινεζοκρατικού δανεισμού κρατικό χρήμα. Υπήρξαν ελλείψεις της ενταξης των χρεών αυτών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στη ζώνη του ευρώ. Ένταξη που προσέλαβε στρατηγική της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης και των εφαρμοζόμενων πολιτικών των ηγεμονικών μεθών του δικαιοκρατικού με με με το εμπορικό πλάνωμα της Γερμανίας. Σε α. τη φορά τον ελληνικό καπιταλιστικό σχηματισμό, τα χρόνια της σύγκρουσης χωρίς ενιαία κρατική πολιτική δομή όπως οι ΗΠΑ. Η ΕΕ βρίσκεται σήμερα μπροστά στο ερώτημα ενός βιώσιμου θύματος ή πάλης ποτέ – σοσιαλιστικές χώρες» – με την απλή ενόρα άλλου παραδοχικού που συνηγορούν. γ) Επείδη των ηγεμονικών δυνάμεων να χαράζει αποσυνδεδεμένη από δόξα παρά μόνο σε στενή σύνθεση και ταύτιση με το ευρωπαϊκό κεφάλαιο, την αναδοτική αναδιάρθρωση ή και αποδιδόχηση σε κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής και του βιομηχανικού κλάδου, την παραγωγική υπαγωγή, την αλλαγή των γεωγραφικών ισορροπιών στην περιοχή, αλλά και τη μετατόπιση, που οφείνεται καταργεί τη γεωμετρική κυριαρχία χωρών, αφετέρου λειτουργεί ως μηχανισμός βίαιης μεταφοράς του πλούτου των αλληλεπληλών μηχανισμών και του ξεπουλήματος του δημόσιου πλούτου. Η ένταση της οικονομικής και της πολιτικής των αντιεργατικών ρυθμίσεων των μηχανισμών αποτελείται σοβαρότατη εξέλιξη που τροποποιεί τις συνθήκες της ταξικής ταξίωσης των λαών και την απειλή ή τη συντήρηση της θέσης πολυάριθμων μεθών στρατηγών, ιδιαίτερα στη μεγάλη οικονομία να κλονίζεται ή κατά 27% πτώση που έχει κατά την τρέχουσα ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας – αυτό το πτωτικό ποσοστό αποτελεί και η βίαιη ανόρθωση των έμμεσων μορφών εκμεταλλεύσεως (φορολογία, χρεοστάσια, φΠΑ, τιμές και άλλα που έχουν καταβληθεί υπό το βάρος των προηγούμενων συστημάτων της ταξικής πάλης, ιδιαίτερα το τρέφο μισθολογικό, υγιεινή καταπόνηση και παραβίαση στο κέρδος και την «επιχειρηματικότητα». Αυτό προκύπτει από την ανάλυση της οποίας έτσι κι αλλιώς επισημαίνονται, αλλά επιδεινώνεται η μέγιστη αποκαμύση κέρδων από αυτήν. Τέλος, στην ίδια κατάσταση, που δεν πρέπει να υποστηρίξω. Όλα τα παραπάνω συνδυάζονται με την αναδοτική αναδιάρθρωση του πολιτικού ήτρου της περιόδου 2010-2012 κινήθηκε στους ακόλουθους άξονες: η δραστηριότητα του κόστους εργασίας (περίοδος), σε συνδυασμό με τις υπό του κεφαλαίου αλλαγές στο ασφαλιστικό, την κατάργηση των συλλογικών διαπραγματευτικών δυνατότητες καθορίζουν την κατάσταση αμφότερα μέσω από συλλογικές διαπραγματεύσεις, καθώς αυτές πλέον θα καθορίζουν το ποσοστό αμειψίας περίπου το 15% των υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα, οι καταστάσεις αποτυχίας μειωθούν κατά το ήμισυ των εργαζομένων δεν πληρώνονται έγκαιρα τους (μειωμένους) μισθούς τους ή έχουν μείνει να πληρωθούν. Μειωμένους στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας αποκαμύεται πλέον με ελαστικές μορφές εργασίας (μικρή ή εκ περιτροπής εργασία), οι οποίες το 2010 αντιπροσώπευαν το 6.8% του συνόλου των νέων συμβασιτών, το 2011 το 10.6% και το 2012 το 12.2%. 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 249

“

ΘΕΣΕΙΣ του Κ.Σ.

4^η

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ
2013

“

νεολαία

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Η ΓΕΝΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΓΕΝΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΜΜΗ:

- ★ **Για την
αντικαπιταλιστική
ανατροπή**
- ★ **Για τη σύγχρονη
κομμουνιστική
προοπτική**

// έκδοση του Κεντρικού Συμβουλίου
της νεολαίας **ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ**
Ιανουάριος 2013

// νεολαία **ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ**
Χαρ. Τρικούπη 76, 10681 Αθήνα
Τ: 210 3389611
Ε: nka@nka.gr
Σ: www.nka.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.

Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ _____ 9

- 1.1 Η κρίση του καπιταλισμού και η σημερινή
φάση της αστικής επίθεσης στο φόντο αυτής _____ 9
  - 1.1.1 Εξέλιξη και δομικός χαρακτήρας της κρίσης _____ 9
  - 1.1.2 Κρίση χρέους και δημόσια οικονομικά _____ 11
- 1.2 Οι εξελίξεις στην ΕΕ και η Ελλάδα της
τρόικας και των μνημονίων _____ 12
  - 1.2.1 Όψεις της αστικής απάντησης στην κρίση
στην Ελλάδα _____ 13
  - 1.2.2 Η σύγχρονη πραγματικότητα του κοινωνικού
πολέμου _____ 15
  - 1.2.3 Στρατός στην κρίση του ολοκληρωτικού
καπιταλισμού _____ 18
  - 1.2.4 Λαϊκή ριζοσπαστικοποίηση και αριστερή αναζήτηση.
Η αριστερά στο προσκήνιο: αναγκαία, αλλά όχι ικανή
συνθήκη για την ανατροπή _____ 20
  - 1.2.5 Αντιδημοκρατική αναμόρφωση του πολιτικού
συστήματος και άνοδος της φασιστικής ακροδεξιάς _____ 21
- 1.3 Η νεολαία στην Ελλάδα του μνημονίου –
Η γενιά της κρίσης _____ 24
  - 1.3.1 Αλλαγές στην εκπαίδευση και στην εργασία _____ 24
  - 1.3.2 Σκιαγραφώντας κοινωνικά τη νεολαία _____ 27
- 1.4 Από την Αθήνα ως τη Νέα Υόρκη:
Η διεκδίκηση διαφορετικού μέλλοντος
και ο ρόλος της νεολαίας _____ 31
- 1.5 Η γενιά της κρίσης στην Ελλάδα – Βασικά
στοιχεία της ιδεολογικής αντιπαράθεσης
και των πολιτικών ρευμάτων εντός της _____ 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ _____ 41

- 2.1 Ο ρόλος της νεολαίας στον αγώνα
για την ανατροπή της βαρβαρότητας _____ 41
- 2.2 Η πολιτική πρόταση του ΝΑΡ και της νΚΑ
και ο ρόλος της νεολαίας _____ 44
- 2.3 Για τη σύγχρονη χάρτα των αναγκών
και δικαιωμάτων της νέας γενιάς _____ 46
- 2.4 Εργατική νεολαία και νέο εργατικό κίνημα _____ 51
- 2.5 Μαθητικό κίνημα _____ 54
- 2.6 Φοιτητικό κίνημα _____ 57

περιεχόμενα

2.7	Κίνημα μέσα και έξω από το στρατό	60
2.8	Το κίνημα στην πόλη και στις γειτονιές	62
2.9	Για την υπεράσπιση και τη διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και τον αγώνα ενάντια στο φασισμό και το ρατσισμό	64
2.10	Για μια αντεπίθεση της νέας γενιάς στον πολιτισμό και στην ιδεολογία	67
2.11	Για την παρέμβαση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στη νεολαία	68
2.12	Για μια πολιτική και κοινωνική αγωνιστική πρωτοβουλία στη νεολαία	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

	ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΑΖΙΚΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ	73
3.1	Η συλλογική πάλη την εποχή της κρίσης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού	73
3.2	Η επαναστατική κομμουνιστική οργάνωση «πολιτικό νεύρο» και καταλύτης των συλλογικών αντιστάσεων της νέας γενιάς	74
3.3	Το επαναστατικό πολιτικό υποκείμενο της εποχής και η θέση της κομμουνιστικής οργάνωσης	76
3.4	Επαναστατική κομμουνιστική οργάνωση νεολαίας	77
3.5	Η νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση μπροστά στις προκλήσεις και στις δυνατότητες της εποχής μας	79
3.6	Η οργανωτική δομή και λειτουργία της νΚΑ	81
3.7	Η νεολαία ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ και το ΝΑΡ	86
3.8	Η ανάγκη ανόδου της ιδεολογικής, θεωρητικής, μορφωτικής δουλειάς στη νέα γενιά	88

εισαγωγή

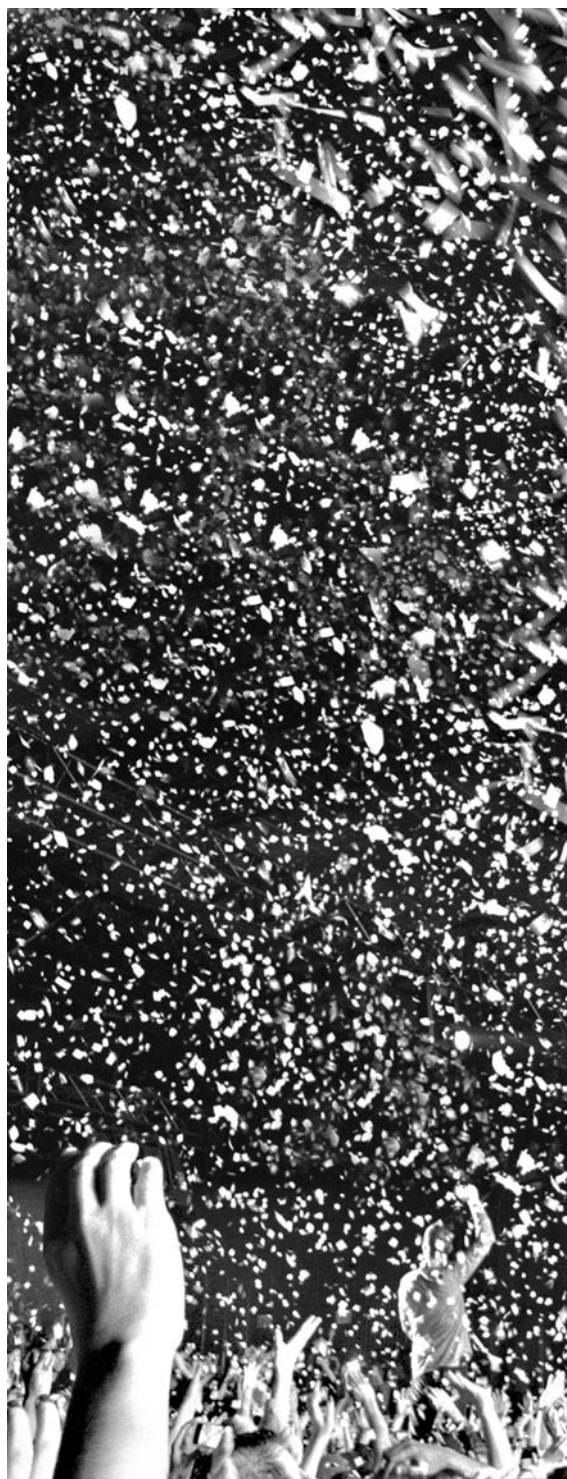
Οι θέσεις που ακολουθούν, είναι οι θέσεις του απερχόμενου Κεντρικού Συμβουλίου της νεολαίας Κομμουνιστική Απελευθέρωση. Το ΚΣ ωστόσο, δεν «απέρχεται» όπως εκλέχτηκε, μα πολύ φτωχότερο. Κι αυτό γιατί λείπει απ' τις γραμμές του, όπως αφάνταστα λείπει κι απ' το εγχείρημα μας και τους συντρόφους του, ο αγαπημένος μας σύντροφος Τάσος Κοζανιτάς, που έφυγε τόσο νέος από κοντά μας.

Η 4^η συνδιάσκεψη της Οργάνωσης, είναι αφιερωμένη στη μνήμη του. Το ΚΣ απευθύνει κάλεσμα σε όλους τους συντρόφους, ιδιαίτερα στους νεότερους να μάθουν για το σ. Τάσο, για τη σεμνότητά του, την ανιδιοτέλεια που τον χαρακτήριζε, τη χωρίς όρια συντροφικότητά του. Να μάθουν και όλοι μαζί να διδαχτούμε απ' το παράδειγμά του.

Θα τον θυμόμαστε πάντα, σε όλες τις μάχες και τις συγκρούσεις, στις νίκες, μα και στις υπαναχωρήσεις. Γεννημένος την ίδια μέρα με τον ποιητή της επανάστασης, Β. Μαγιακόφσκι, θα 'χουμε τους στίχους του να μας τον φέρνουν στο μυαλό παντοτινά

*«Εγώ δεν έχω ουδέ μίαν άσπρη τρίχα στην ψυχή μου
κι ουδέ σταγόνα γεροντίστικης ευγένειας.*

*Πη την τρακιά κραυγή μου κεραυνώνοντας τον κόσμο,
ωραίος τραβάω, τραβάω
εικοσιδύο χρονώ λεβέντης».*

Απευθύνοντας δριμύ «κατηγορώ» στην καταγγελία για το νόμπελ που του απένειμαν το 2005 ο Χάρολντ Πίντερ έκλεινε τον λόγο του με τα εξής λόγια:

«...παρά τα τεράστια, υπαρκτά εμπόδια, υψίστης σημασίας υποχρέωση που μας αφορά όλους, εμάς τους πολίτες, είναι να έχουμε ατρόμητη, απαρέγκλιτη, άγρια πνευματική αποφασιστικότητα για να ορίσουμε την πραγματική αλήθεια της ζωής μας και της κοινωνίας μας. Είναι επιτακτική ανάγκη. Εάν μια τέτοια στάση δεν ενσωματωθεί στο πολιτικό μας όραμα δεν έχουμε καμμία ελπίδα να αποκαταστήσουμε ό,τι σχεδόν έχουμε χάσει: την ανθρωπίνη αξιοπρέπεια».

Οι θέσεις της 4^{ης} συνδιάσκεψης είναι μια δική μας συμβολή στην με πολιτικούς όρους πραγμάτωση του στόχου αποκατάστασης της αξιοπρέπειας των εργαζομένων και ειδικά των νέων ανθρώπων. Συμμετέχοντας στην ευρεία διαδικασία προετοιμασίας και του 3^{ου} συνεδρίου του NAP θέλουμε να διαβάσουμε την εποχή, να αποτιμήσουμε την εμπειρία, να ανοίξουμε ξανά τη συζήτηση για τη προοπτική της νεολαίας.

Ο προβληματισμός και οι θέσεις μας ελπίζουμε πως συναντούν τις αγωνίες της πολυσυζητημένης και συνάμα λαβωμένης νέας γενιάς. Τα παιδιά της ανεργίας και της μισής δουλειάς, της νέας μετανάστευσης, της αλλοτριωμένης καθημερινότητας στα κοινωνικά δίκτυα, που αναζητούμε πυξίδα στην αβέβαιη πορεία μας. Τα παιδιά που σε αυτό το τοπίο δε χάνουμε την ελπίδα στοχεύοντας σε μια νέα ουτοπία που μπορεί να αναβλύσει από τις δυνατότητες της συγκλονιστικής και μετέωρης εποχής μας. Το στοίχημα παραμένει ανοικτό και μπορούμε να κερδίσουμε.

Στην εποχή που ο κομμουνισμός είναι πιο κοντά μας ως δυνατότητα η επανάσταση μοιάζει να απομακρύνεται κι άλλοτε – σαν σε μια διελκυστίνδα – να είμαστε σίγουροι πως μπορεί να πλησιάσει μια αντίφαση που φέρνει πάντα στον κόσμο του αγώνα σημαντικά ερωτήματα. Πώς περνάμε από εξεγερτικά γεγονότα στην επανάσταση, ποιες είναι οι πρωτοπορίες που είναι απαραίτητες σε αυτή τη

διαδικασία; Υπάρχουν στην εποχή μας ολοκληρωμένες; Όταν οι αντιφάσεις της καθημερινότητάς μας συγκρούονται σφοδρά, η μάχη στους δρόμους του αγώνα με την ανάγκη για ατομική πάλη για επιβίωση, το εδώ με το έξω, η άμεση ανάγκη με το όνειρο, χρειάζεται τόλμη και αποφασιστικότητα, μελέτη και αναστοχασμό, επαναστατική στοχοπροσήλωση, συντροφικότητα και πίστη στις πράξεις των ανθρώπων που επιδιώκουν τους δικούς τους σκοπούς.

Στην Ελλάδα ζούμε επί τρία χρόνια την επέλαση του δόγματος του σοκ που συνοδεύεται από την προκλητική σήμερα αναδιανομή του πλούτου υπερ των ισχυρών, την πεμτουσία της πολιτικής του κεφαλαίου για την αξιοποίηση της «κρίσης ως ευκαιρία». Με επωδό την «ανάπτυξη» παρελαύνουν οι θρασύδειλοι της πολιτικής σκηνής επάνω στα συντρίμια των εργασιακών σχέσεων και των δικαιωμάτων της κοινωνικής πλειοψηφίας, την ώρα που ο κοινοβουλευτικός ολοκληρωτισμός αναδεικνύει την πιο βάρβαρη ευθυγράμμιση οικονομικής, πολιτικής και κρατικής βίας.

Ο εφιάλτης των κυβερνώντων όμως παραμονεύει. Η εποχή της κρίσης, της καπιταλιστικής επέλασης αλλά και της όξυνσης των ανταγωνισμών και της πολεμικής απειλής που τη συνοδεύει, με τα ιμπεριαλιστικά σχέδια να ξεδιπλώνονται βάζοντας ξανά τη Β. Αφρική και τη Μέση Ανατολή στο μάτι του κυκλώνα, δεν προχωράει ανενόχλητη. «Σκοντάφτει» στον δίκαιο αγώνα της Παλαιστίνης που μαίνεται, στα καράβια της αλληλεγγύης, στον συριακό λαό που έχει δικαίωμα να παλέψει ενάντια στους ντόπιους και ξένους καταπιεστές του. Οι εξεγέρσεις της Βορείου Αφρικής, που έριξαν δικτατορικά καθεστώτα δεκαετιών που βρίσκονταν υπό την επιτήρηση του ΔΝΤ (και την ιμπεριαλιστική στήριξη), είχαν σαφές αντίκτυπο στον ξεσηκωμό των Ισπανών και των Ελλήνων εργαζομένων. Από την εξέγερση του Ουισκόνσιν των ΗΠΑ και το κίνημα Occupy μέχρι τις απεργίες και το φοιτητικό κίνημα σε Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία και τα τη Χιλή, η νεολαία – εργατική και σπουδάζουσα – διαδραμάτισε πρωτοπόρο και αποφασιστικό ρόλο. Ένας ημιαυθόρμητος διεθνισμός εργαζομένων ανά τον κόσμο γεννήθηκε αντιλαμβανόμενος την ενότητα της καπιταλιστικής επίθεσης με νέα ποιότητα, παρά τον αυτοτελή τρόπο και τα μέτρα με τα οποία αυτή λαμβάνει χώρα.

Ταυτόχρονα έχουμε πίσω μας και στην Ελλάδα τα τρία χρόνια μεγάλων αγώνων, με κορυφώσεις

και υφέσεις, τις πλατείες, τους εκατοντάδες ηρωικούς απεργιακούς αγώνες σε χώρους δουλειάς και κορυφαίο των αγώνων των χαλυβουργών που κράτησε 272 ημέρες. Οφείλουμε να σταθούμε στην αποτίμηση του πολύμορφου κινήματος, να αναγνωρίσουμε τις δυσκολίες και τα όρια που έχουν επιδείξει οι αγώνες, ειδικά απέναντι σε μια ιστορική εποχή όπου η έξοδος από την κρίση και ο τρόπος με τον οποίο θα επέλθει θα σφραγίσει τον συσχετισμό δύναμης για τα επόμενα χρόνια. Γίνεται όλο και πιο φανερό ότι η επίθεση του κεφαλαίου δεν μπορεί να ανατραπεί ή και να ανακοπεί μερικά παρά μόνο με ένα ριζικά ανασυγκροτημένο κίνημα αντικαπιταλιστικής ανατροπής που θα κλονίσει συθέμελα την αστική κυριαρχία.

Πιο ειδικά, θέλουμε να σταθούμε στον ρόλο της νέας γενιάς σε αυτές τις εξελίξεις και συγκεκριμένα στη διαφοροποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νεολαιίστικου κινήματος. Κάπως σχηματικά περνάμε από το «η νεολαία πρωταγωνιστής» που χαρακτήρισε στα κινήματα του 2006-'07 και του Δεκέμβρη σε μια πιο ασύμμετρη και περισσότερο διάχυτη συμμετοχή της νεολαίας σε ευρύτερους λαϊκούς και εργατικούς αγώνες. Η κατάσταση στο νεολαιίστικο κίνημα αντικατοπτρίζει τη δεινή θέση που βρίσκεται το σύνολο σχεδόν των νέων ανθρώπων και συνδέεται με τη δυστοκία στη διαμόρφωση πολιτικών στόχων και μορφών αγωνιστικής συγκρότησης και πάλης.

Από την άλλη, πρόκειται για μια γενιά που προσεγγίζει με νέο τρόπο το κίνημα, την Αριστερά και την πολιτική της χειραφέτησης. Που σε ένα μεγάλο κομμάτι της έχουν εγχαραχτεί πολύ σημαντικές στιγμές και εμπειρίες συλλογικού αγώνα και που σε μεγάλα ποσοστά μορφωμένη συγκεντρώνει τεράστιες δεξιότητες και δυνατότητες. Αντί να καταβαθρώνεται μέσα στη βαρβαρότητα του καπιταλισμού και της κρίσης του μπορεί μέσα από την κομμουνιστική οργάνωση και στράτευση να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για τις νέες επαναστατικές απόπειρες και τον κομμουνισμό της εποχής μας.

Με αυτά τα ερωτήματα αναμετράται το πολιτικό κείμενο των θέσεων της 4^{ης} συνδιάσκεψης

στα 3 κεφάλαιά του που ακολουθούν και δημοσιεύονται για να ανοίξουν τη συζήτηση μέσα στην οργάνωσή μας, αλλά και συνολικότερα στη νέα γενιά και τις δυνάμεις της αριστεράς. Γνώμονας, ωστόσο, στο διάβασμά τους και σε κάθε συζήτηση χρειάζεται να είναι η πεποίθηση πως προκειμένου να ορίσουμε την πραγματική αλήθεια της ζωής μας και της κοινωνίας μας χρειάζεται να μιλήσουμε με τη δική μας γλώσσα, να φτιάξουμε το λεξιλόγιο της δική μας αφήγησης:

Της **ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ** που γεννιέται στην εργατική απεργία, τη φοιτητική συνέλευση, τη μαθητική διαδήλωση

Της **ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ** στο πρόβλημα του «άλλου», στον αγώνα αυτού που μάχεται τον κοινό ταξικό εχθρό, στους λαούς που θέλουν να τραγουδούν ελεύθερα

Του **ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ** των αδυνάτων, της γης των κολασμένων, των γυναικών, των πεινασμένων, του εργαζόμενου λαού, για μια ζωή με αξιοπρέπεια

Της **ΙΣΟΤΗΤΑΣ** που θα 'ρθει όταν δε θα χρειάζεται πια *ίση μεταχείριση των ανίσων*

Της **ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ**, του αγώνα, του να μοιράζεσαι τον κοινό στόχο, την ανάγκη, το μέλλον

Της **ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑΣ** που αγκαλιάζει την καρδιά, υγραίνει αποφασισμένο το βλέμμα, σφίγγει και υψώνει τη γροθιά

Του **ΔΡΟΜΟΥ**, της αλυσίδας, του φόβου που γίνεται δύναμη θεριεύουσα

Του **ΟΝΕΙΡΟΥ** που μας έκλεψαν

Της **ΖΩΗΣ** που θα ορίζουμε εμείς

Της **ΟΥΤΟΠΙΑΣ** που επιλέγουμε να μας οδηγεί

Της **ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ**, της μάχης ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον

Του **ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ** που είναι η νιότη του κόσμου.

Το Κεντρικό Συμβούλιο της
νεολαίας **ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ**

Ιανουάριος 2013

CAPITALISM **IN CRISIS!**

1.1 _____ Η κρίση του καπιταλισμού και η σημερινή φάση της αστικής επίθεσης στο φόντο αυτής

1.1.1 _____ Εξέλιξη και δομικός χαρακτήρας της κρίσης

Διανύουμε μια εποχή βαθύτατης καπιταλιστικής κρίσης, με δομικό-συστημικό χαρακτήρα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οποίας σχετίζονται με τη φύση και το περιεχόμενο του σύγχρονου καπιταλισμού. Έχει τις ρίζες της στη μεγάλη καμπή του 1973, όπου τέθηκε στην ουσία τέρμα στη λεγόμενη «χρυσή 25ετία» 1945-1970, με τους σχετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στη Δυτική Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική. Έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά σε ό,τι αφορά την αλλαγή των γεωστρατηγικών χαρακτηριστικών, τη σχετική εξάντληση των διεξόδων νέων αγορών, της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών ή της προσπάθειας τόνωσης της ασθμαίνουσας καπιταλιστικής παραγωγής της κρίσης μέσω της διόγκωσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Πρόκειται για μια κρίση υπερσυσσώρευσης που εδράζεται στη δυναμική επανεμφάνιση και πραγμάτωση των –δομικών για τον καπιταλισμό– τάσεων πτώσης του μέσου ποσοστού κέρδους. Εστιάζουμε την προσοχή μας στο ποσοστό κέρδους και στη διασύνδεσή του με την υπερσυσσώρευση κεφαλαίου, καθώς «το ποσοστό του κέρδους είναι η κινητήρια δύναμη στην κεφαλαιοκρατική παραγωγή και παράγεται σε αυτήν μόνο εκείνο που μπορεί να παραχθεί με κέρδος και εφόσον μπορεί να παράγεται με κέρδος» (Μαρξ). Κάνουμε λόγο για κρίση υπερσυσσώρευσης, εφόσον υπάρχουν πλεονάζοντα κεφάλαια που έχουν προκύψει από προηγούμενες φάσεις συσσώρευσης και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν-επενδυθούν στους διάφορους κλάδους της καπιταλιστικής παραγωγής με ικανοποιητικό για το κεφάλαιο ποσοστό κέρδους. Η κρίση εκδηλώθηκε καταρχήν και ειδικά στον χρηματοπιστωτικό τομέα και τη στεγαστική πίστη, αλλά αφορά το σύνολο της παραγωγής και της οικονομίας, όπου άλλωστε βρίσκεται ο πυρήνας της.

Αν αναζητήσουμε τα συγκεκριμένα αίτια αυτής της κρίσης και τα νέα ποιοτικά χαρακτηριστικά της, πέρα από τη γενική θέση ότι ο καπιταλισμός έχει την τάση να κατακυλά –λόγω εγγενών αντιφάσεων– σε κρισιακά

1

“

**Ο ΝΕΟΣ
ΚΟΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
Η ΝΕΑ
ΓΕΝΙΑ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ**

φαινόμενα, θα πρέπει να κατευθυνθούμε προς τον ιδιαίτερο τρόπο, που οι εγγενείς αυτές αντιφάσεις και αντιθέσεις εκφράζονται στην εποχή μας. Θα πρέπει να στραφούμε προς την αγωνιώδη προσπάθεια του κεφαλαίου παγκοσμίως, μετά την κρίση του 1973, να ανορθώσει τα κέρδη του, ορίζοντας ένα νέο μείγμα μεθόδων απόσπασης υπεραξίας και πολιτικής διαχείρισης. Θα πρέπει επίσης να διερευνήσουμε τον τρόπο με τον οποίο την τελευταία εξαετία έγινε η μετάσταση της κρίσης από τον σκληρό πυρήνα του συστήματος στις υπόλοιπες σφαίρες της οικονομίας και έφτασε να απειλεί τις ισχυρότερες οικονομίες του κόσμου.

Πρόκειται λοιπόν για μια κρίση συνολικά των όρων παραγωγής και αναπαραγωγής του συστήματος στη σύγχρονη εποχή στην οποία οδηγήθηκε μετά την αποτυχία του καπιταλισμού τα τελευταία τριάντα χρόνια να ξεπεράσει τα ήδη υπάρχοντα κρισιακά του φαινόμενα. Προηγείται μια περίοδος τριάντα ετών αλληπάλληλων αναδιρθρώσεων σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής, οικονομικής, ιδεολογικής και πολιτικής πραγματικότητας. Αναδιρθρώσεων που –μέσα από συγκρούσεις και ανατροπές– συντελούν στη δυναμική διαμόρφωση των βασικών χαρακτηριστικών του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, του νέου σταδίου ανάπτυξης και κρίσης του καπιταλισμού. Κοινό στοιχείο των αλλαγών ήταν αφενός το πώς θα αντιστραφεί η τάση πτώσης του μέσου ποσοστού κέρδους που είχε εκδηλωθεί στη μεγάλη δομική κρίση του 1973-1975 και στη συνέχεια του 1980-1982 και αφετέρου πώς θα θωρακιστεί πολιτικά η αστική κυριαρχία, που είχε δεχτεί πλήγματα κατά την περίοδο 1968-1973. Η στρατηγική αυτή, που διαδέχτηκε την κείνισιανή διαχείριση, εγκαινιάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980 με ηγεμονική μορφή έκφρασης το νεοφιλελευθερισμό.

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής μπορούμε να εντοπίσουμε κάποιους σταθμούς. Πρώτα απ' όλα τους νέους τρόπους απόσπασης απόλυτης υπεραξίας (που προέρχεται από την παράταση της εργάσιμης μέρας ή την εντατικοποίηση της εργασίας) και σχετικής υπεραξίας (που προέρχεται από την αύξηση της παραγωγικότη-

τας της εργασίας με τη χρήση και τεχνολογικών καινοτομιών), την οργανική συνύφανση αυτών των μεθόδων, τη νέου τύπου σύμπλεξη παλιών και νέων μορφών εκμετάλλευσης και την καθοριστικής σημασίας αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, βιοτεχνολογία κ.ά.) που επαναστατικοποίησαν στο έπακρο τις παραγωγικές δυνάμεις και είχαν ως τελικό αποτέλεσμα την περεταίρω ενίσχυση της οργανικής σύνθεσης του κεφαλαίου και την πτωτική τάση του μέσου ποσοστού κέρδους. Επίσης την εκτατική ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων (γεωγραφικά και σε νέους κλάδους που «βιομηχανοποιήθηκαν»), τον αυξημένο ρόλο του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη γιγάντωσή του, τον αντίστοιχα αυξημένο ρόλο της πολεμικής βιομηχανίας-οικονομίας και του πολέμου, την καπιταλιστική διεθνοποίηση (τη λεγόμενη «παγκοσμιοποίηση»), τις αλλαγές στο διεθνές πλέγμα του κεφαλαίου και στα ποιοτικά βήματα της καπιταλιστικής ολοκλήρωσης, τις ιδιωτικοποιήσεις και τη νέα αντιδραστική μορφοποίηση του αστικού κράτους και του πολιτικού συστήματος.

Σε αυτές τις συνθήκες, η παγκόσμια εργατική τάξη –μαζί και η ελληνική– αντιμετώπιστηκε με εξαιρετικά επιθετικό τρόπο: Κοινωνικά δικαιώματα που είχε κατακτήσει με αγώνες χρόνων χάθηκαν, και η ανασφάλεια, η ελαστικότητα στην εργασία και η ανεργία μετατράπηκαν αντικειμενικά σε εσωτερικό στοιχείο του καπιταλισμού της νέας εποχής. Είναι λοιπόν η παρούσα κρίση μια κρίση του κοινωνικοπολιτικού «μείγματος» με το οποίο το κεφάλαιο και οι κυβερνήσεις του (εθνικά και διεθνικά) επιδίωκαν τα τελευταία 30 χρόνια να στηρίξουν τους «δίδυμους πύργους» του κεφαλαιοκρατικού συστήματος: την καπιταλιστική κερδοφορία (οικονομικά) και την αστική κυριαρχία (πολιτικά). Με άλλα λόγια, είναι μια κρίση του τύπου συσσώρευσης και των όρων συνολικής αναπαραγωγής του συστήματος στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Αυτό της δίνει τα ποιοτικά και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά που βλέπουμε σήμερα διεθνώς και έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα σε σχέση με όλες όσες προηγήθηκαν.

1.1.2 Κρίση χρέους και δημόσια οικονομικά

Η κρίση έχει διάφορα επεισόδια και φάσεις. Τα πρώτα συμπτώματα εμφανίστηκαν το 2007 στην αγορά των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων και στην αγορά τιτλοποιηθέντων δανείων. Ακολούθησε η δεύτερη φάση, που ξεκίνησε στις 15 Σεπτεμβρίου 2008 (κατάρρευση Lehman Brothers) και επεκτάθηκε με μορφή ντόμινο σε όλο τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Σε αυτές τις φάσεις κυριαρχούσαν οι εκδηλώσεις της κρίσης στη χρηματοπιστωτική σφαίρα, θυμίζοντάς μας μια παρατήρηση του Μαρξ: «Ιδού το φαινόμενο που παρατηρείται στις κρίσεις, ότι δηλαδή δεν εκδηλώνονται και δεν ξεσπούν πρώτα στο λιανεμπόριο –που έχει να κάνει με την άμεση κατανάλωση–, αλλά στις σφαίρες του χονδρεμπορίου και των τραπεζών, που θέτουν στη διάθεσή του το χρηματικό κεφάλαιο της κοινωνίας».

Μετά τις πρώτες χρεοκοπίες χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι κυβερνήσεις έσπευσαν να τα διασώσουν με πακέτα στήριξης τεράστιων διαστάσεων, ενώ δεν έλειψαν και κάποιες προσωρινές κρατικοποιήσεις. Ωστόσο, δεν κατάφεραν να αποτρέψουν την τρίτη φάση της κρίσης, που άρχισε να εκδηλώνεται από τον Δεκέμβριο του 2008 και είχε ως κυρίαρχο χαρακτηριστικό τις εκδηλώσεις της κρίσης στη σφαίρα της «πραγματικής οικονομίας»: κλείσιμο ή εκ περιτροπής λειτουργία παραγωγικών μονάδων, καταγίδα απολύσεων, πτώση των πωλήσεων, πτώση των ρυθμών ανάπτυξης, επίσημη είσοδος σε ύφεση σχεδόν για το σύνολο των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών. Τη στιγμή όμως που η καπιταλιστική οικονομία φαινόταν πως άρχισε κάπως να σταθεροποιείται, ήρθε στο προσκήνιο ένα νέο μεγάλο πρόβλημα, τα δημοσιονομικά ελλείμματα και το υψηλό δημόσιο χρέος, σηματοδοτώντας την είσοδο στην τέταρτη φάση της κρίσης.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το κρατικό χρέος –αλλιώς, η δημοσιονομική κρίση και η κρίση χρέους– είναι ένα πρόβλημα διεθνές και όχι μόνο ελληνικό. Το δημόσιο χρέος στις πε-

ρισσότερες αναπτυγμένες δυτικές χώρες από 73% του ΑΕΠ το 2007 έφτασε στο 91% το 2010 και αναμένεται να ανέλθει στο 110% το 2015. Το συνολικό δημόσιο χρέος των χωρών της Ευρώπης αυξήθηκε κατά 54% από το 2003 ως το 2010. Το αμερικανικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 121% από το 2000 ως το 2009. Το πρόβλημα του δημόσιου χρέους αφορά επομένως σχεδόν όλο τον καπιταλιστικό κόσμο, και ιδίως τις «μητροπόλεις» του (όχι μόνο περιφερειακές χώρες, όπως παλιότερα). Μάλιστα, όπως είναι δομημένο το χρηματοπιστωτικό σύστημα στον σύγχρονο «παγκοσμιοποιημένο» καπιταλισμό, είναι πιθανό η κατάρρευση μιας χώρας –έστω σαν την Ελλάδα, που το χρέος της είναι το 3,1% του συνολικού χρέους των χωρών της Ευρωζώνης, ή σαν την Ιρλανδία και την Πορτογαλία–, πολύ περισσότερο μιας ομάδας χωρών (π.χ. ευρωπαϊκός νότος) ή κάποιας μεγάλης χώρας (π.χ. Ισπανία), να λειτουργήσει ως θρυαλλίδα που θα συμπαρασύρει σε πρώτη φάση την ΕΕ και το ευρώ, με σφοδρές επιδράσεις –στην πλήρη ανάπτυξή του– συνολικά στον καπιταλιστικό κόσμο.

Η δραματική αύξηση του χρέους και των ελλειμμάτων σχετίζεται με την κρίση και τους μηχανισμούς που κινητοποιήθηκαν για να αναταχθεί η τάση πτώσης του μέσου ποσοστού κέρδους. Η πρώτη αιτία της, η βασικότερη, σχετίζεται με την καρκινοβασία του ποσοστού κέρδους, με την ιστορική κάμψη της δυναμικής παραγωγής υπεραξίας, τη μαζική στροφή στην απόσπαση απόλυτης υπεραξίας, την υπερανάπτυξη και τον αυξημένο ρόλο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Εδράζεται δηλαδή στο πρωτογενές επίπεδο της καπιταλιστικής παραγωγής.

Το δημόσιο χρέος διογκώθηκε μετά την κρίση του 2001 και την υπερτροφία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Εκτινάχτηκε όμως με τα πρόσφατα γιγαντιαία πακέτα στήριξης στο τραπεζικό σύστημα, τα οποία αποτέλεσαν και τον πιο άμεσο μηχανισμό που πυροδότησε την κρίση χρέους. Στην Ιρλανδία, για να σωθούν οι τράπεζες δαπανήθηκε σε ένα χρόνο δημόσιο χρήμα που εκτίναξε το έλλειμμα από 14,4% σε 32% του ΑΕΠ. Στην Ελλάδα έχουν δοθεί 78 δισ.

ευρώ. Στην ΕΕ, σε δύο περίπου χρόνια δόθηκαν 4,6 τρισ. ευρώ για να στηριχτούν οι τράπεζες. Βέβαια, και τα χρόνια του κείνσιανισμού δαπανήθηκαν κρατικά χρήματα. Υπήρχαν ελλειμματικοί προϋπολογισμοί για να στηριχτούν η «ενεργός ζήτηση» και ο «έμμεσος μισθός». Επειδή όμως η δαπάνη αυτή τροφοδοτούσε μια σχετική δυναμική της καπιταλιστικής ανάπτυξης και της διευρυμένης καπιταλιστικής αναπαραγωγής, έδινε πρόσκαιρες λύσεις και μετέθετε τα προβλήματα στο μέλλον.

Η δημοσιονομική κρίση και η κρίση χρέους εμφανίζονται ιδιαίτερα οξυμμένες στον ευρωπαϊκό νότο. Το γεγονός αυτό αποτελεί έκφραση της κρίσης ένταξης των χωρών αυτών στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στη ζώνη του ευρώ. Ένταξη που προσέλαβε στρατηγικά για τις αστικές τάξεις χαρακτηριστικά, αφού αύξανε την πολιτική ισχύ τους απέναντι στον εσωτερικό εχθρό, το εργατικό κίνημα, αναβάθμιζε παροδικά, στα πρώτα χρόνια, τη θέση τους, ή έστω τις προσδοκίες τους, στον διεθνή καπιταλιστικό καταμερισμό εργασίας και ωφελούσε τα πιο δυναμικά τμήματα του κεφαλαίου, κυρίως το τραπεζικό κι εκείνο που είχε ήδη πολυεθνική-πολυκλαδική διαπλοκή. Τελικά όμως, εξαιτίας της ανισομετρίας στο εσωτερικό της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης και των εφαρμοζόμενων πολιτικών των ηγεμονικών μερίδων του δυτικοευρωπαϊκού κεφαλαίου και των οργάνων

της ΕΕ, οδήγησε –πέρα από την επίθεση στην εργατική τάξη– σε μια μορφή αποδιάρθρωσης και αναδιάρθρωσης του παραγωγικού ιστού ορισμένων κρατών, συμπίεσης ζωτικών τομέων της παραγωγής τους, «κλαδέματος» μικρών και μεσαίων αστικών τμημάτων, επιδείνωσης του εμπορικού ισοζυγίου, απογείωσης του χρέους. Είναι χαρακτηριστικό ότι το εμπορικό έλλειμμα των χωρών του ευρωπαϊκού νότου ισοδυναμεί με το εμπορικό πλεόνασμα της Γερμανίας. Σε ό,τι αφορά τον ελληνικό καπιταλιστικό σχηματισμό, τα χρόνια της συμμετοχής στην ΕΕ το χρέος από 20% το 1980 έφτασε στο 80% το 1990, στο 99% το 1993, και έκτοτε κυμαινόταν στο 110-112% ως το 144% του 2010. Για κάθε 100 ευρώ κοινοτικών κονδυλίων που εισέρρεαν, το δημόσιο χρέος αυξανόταν κατά 250 ευρώ.

1.2 _____ Οι εξελίξεις στην ΕΕ και η Ελλάδα της τρόικας και των μνημονίων

Η ευρωζώνη και η ΕΕ βρίσκεται στη δίνη αυτής της κρίσης ως ένα μεγάλο καπιταλιστικό κέντρο, με ιδιαίτερα δικά του χαρακτηριστικά, που σχετίζονται με τις ανισορροπίες μιας νομισματικής ένωσης χωρίς ενιαία κρατική πολιτική δομή όπως οι ΗΠΑ. Η ΕΕ βρίσκεται σήμερα μπροστά στο ερώτημα ενός μεγάλου βήματος προς την ολοκλήρωση του αντιδραστικού της χαρακτήρα ή ενός μεγάλου κλονισμού της. Η δημιουργία και η εξέλιξη της σηματοδότησε και σηματοδοτεί τρεις βασικές αναγκαιότητες του ευρωπαϊκού κεφαλαίου. α) Δημιουργία ενός ανταγωνιστικού κέντρου απέναντι στους βασικούς ανταγωνιστές σε διεθνές επίπεδο (τότε ΗΠΑ, Ιαπωνία). β) Σύμπτυξη δυνάμεων των αστικών τάξεων της Ευρώπης απέναντι στις εργατικές τάξεις των χωρών της αλλά και τις πάλοι ποτέ «σοσιαλιστικές χώρες», με την απειλή ενός άλλου παραδείγματος που συγκροτούσαν. γ) Επιβολή των ηγεμονικών καπιταλιστικών χωρών του πυρήνα της τέως ΕΟΚ και νυν ΕΕ (κυρίως Γερμανία, Γαλλία) σε βάρος των περι-

φερειακών και χαμηλότερης ανταγωνιστικότητας χωρών. Και οι τρεις αυτές πλευρές βρίσκονται μπροστά στο ερώτημα μιας αντιδραστικής ανασυγκρότησής τους σήμερα.

Ο ελληνικός καπιταλισμός έχει σχεδόν απόλυτα συνδέσει την πορεία του με την οικοδόμηση της ΕΕ, για λόγους οικονομικούς, αλλά και πολιτικούς. Η ελληνική αστική τάξη αδυνατεί να χαράξει οποιονδήποτε άλλο δρόμο παρά μόνο σε στενή σύνδεση και ταύτιση με το ευρωπαϊκό κεφάλαιο. Τόσο στις περιόδους της σχετικής προόδου του, όπως σηματοδοτήθηκε με την καπιταλιστική επέκταση στην Ανατολική Ευρώπη, όπου η ελληνική αστική τάξη διεκδίκησε το ρόλο του προπομπού, όσο και στη φάση της καθόδου, όπως σήμερα, πληρώνοντας το τίμημα μιας σχετικής υποβάθμισης προς τους ευρωπαϊούς εταίρους. Η σύνδεση αυτή, τόσο στον ανοδικό όσο και στον καθοδικό κύκλο, είχε και έχει ως συνέπεια την παραγωγική στρέβλωση, την αντιδραστική αναδιάρθρωση ή/και αποδιάρθρωση σε κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής και του βιομηχανικού τομέα στην Ελλάδα, μαζί με την ενσωμάτωση όλων των αντεργατικών πολιτικών της ΕΕ στο ζήτημα των εργασιακών σχέσεων, του ασφαλιστικού συστήματος και των ιδιωτικοποιήσεων.

Στην παρούσα φάση ο ελληνικός καπιταλισμός βρίσκεται πραγματικά στα όρια μιας μεγάλης υποβάθμισής του σε σχέση με τις ηγεμονικές καπιταλιστικές δυνάμεις της ΕΕ, ως αποτέλεσμα συνδυασμού παραγόντων που σχετίζονται με το δημόσιο χρέος, το δημοσιονομικό έλλειμμα, την παραγωγική υποχώρηση, την αλλαγή των γεωστρατηγικών ισορροπιών στην περιοχή, αλλά και τη μεταβολή των προτεραιοτήτων μέσα στην ΕΕ στη σημερινή κατάσταση της μεγάλης κρίσης. Η Ελλάδα αποτέλεσε την πρώτη από μια σειρά χώρες της νότιας Ευρώπης, όπου η κρίση απέκτησε τη μορφή υπερ-οξυμμένης κρίσης χρέους. Αυτό οφείλεται πρωτίστως στην κρίση ενσωμάτωσης των χωρών του Νότου στην ΕΕ λόγω της ανισόμετρης καπιταλιστικής ανάπτυξης, των εντεινόμενων ενδοκαπιταλιστικών αντιθέσεων, αλλά και λόγω της ύπαρξης του ευρώ, που αφενός καταργεί τη νομισματική κυριαρχία χωρών, αφετέρου λει-

τουργεί ως μηχανισμός βίαιης μεταφοράς του πλούτου υπέρ των πολυεθνικών πολυκλαδικών μονοπωλίων.

Η έλευση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Τρόικας σήμανε μια νέα εποχή για την ελληνική κοινωνία με την ακολουθούμενη πολιτική του «σοκ και δέος». Η επίκληση των ελλειμμάτων του προϋπολογισμού και του δόγματος της «ανταγωνιστικότητας» αποτελεί την πρόφαση για την προώθηση της πιο επιθετικής κανιβαλικής πολιτικής των τελευταίων δεκαετιών, της πολιτικής των αλληπάλληλων μνημονίων και του ξεπουλήματος του δημόσιου πλούτου. Η ένταση της οικονομικής και της πολιτικής ανισοτιμίας μέσα στο πλαίσιο της ΕΕ οδηγεί εκτός των άλλων σε κατάργηση κάθε έννοιας λαϊκής κυριαρχίας στο εθνικό επίπεδο της ταξικής πάλης, έστω και δυνητικής. Η μεταφορά όλο και περισσότερων ουσιαστικών αποφάσεων για τα οικονομικά και τα κοινωνικά ζητήματα της χώρας σε διορισμένα όργανα της ΕΕ, η επιβολή καθεστώτος επιτροπείας για την αποπληρωμή των δανειστών, τη δρομολόγηση των ιδιωτικοποιήσεων και την εφαρμογή των αντεργατικών ρυθμίσεων των μνημονίων αποτελούν σοβαρότατη εξέλιξη που τροποποιεί τις συνθήκες της ταξικής πάλης στην Ελλάδα. Φέρνει στην επιφάνεια την ανάγκη για ουσιαστική σύνδεση των ζητημάτων της οικονομικής πάλης με αυτά της δημοκρατίας και της λαϊκής κυριαρχίας.

1.2.1 — Όψεις της αστικής απάντησης στην κρίση στην Ελλάδα

Συνοπτικά, η αστική απάντηση στην κρίση συνίσταται σε μια **πρωτοφανή βουτιά στην εκμετάλλευση των μισθωτών** και μια γιγαντιαία ανακατανομή του παραγόμενου κοινωνικού πλούτου υπέρ του κεφαλαίου, ταυτόχρονα με τη διάλυση πολιτικών, κοινωνικών και συνδικαλιστικών κατακτήσεων του λαού και την απειλή ή τη συντριβή της θέσης πολυάριθμων μεσαίων στρωμάτων, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις, με το κλείσιμο ή τη σημαντική συρρίκνωση χιλιάδων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Τα μέτρα που υιοθέτησαν οι ελληνικές κυβερνήσεις την περίοδο 2009-2012 ως απόρροια των δεσμεύσεων των δανειακών συμβάσεων είχαν ως αποτέλεσμα τη δραστική μεταφορά εισοδήματος από τους εργαζομένους και τους συνταξιούχους προς το κράτος και τις επιχειρήσεις. Η ανακατανομή αυτή στη χώρα φτάνει με τα δεδομένα του 2011 στο 30% (ώστε να καλυφθεί η κατά 27% πτώση που είχε κατά την τριτοκτία η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας – αυτό το νόημα έχουν τα περί «εσωτερικής υποτίμησης» ή «εσωτερικού αποπληθωρισμού»). Υπολογίζεται ότι 13,2 δισ. ευρώ «άλλαξαν χέρια» μέσα σε λιγότερο από δύομισι χρόνια, ενώ μόνο με την εφαρμογή των ρυθμίσεων του Μνημονίου 2 (Ν. 4046/12) αναφορικά με τις μειώσεις μισθών στον ιδιωτικό τομέα εκτιμάται ότι 6 δισ. ευρώ ετησίως μεταφέρονται από τους εργαζομένους προς τις επιχειρήσεις (ΕΚΚΕ).

Κυρίαρχο στοιχείο της υπερεκμεταλλευτικής βουτιάς αποτελεί και η **βίαιη άνοδος των έμμεσων μορφών εκμετάλλευσης** (φορολογία, χαράτσι, ΦΠΑ, τιμές καυσίμων, περαίωση, αύξηση τιμολογίων ΔΕΚΟ, άνοδος αντικειμενικών αξιών ακινήτων), η οποία οδηγεί καθημερινά μεγάλα τμήματα των εργαζομένων και των νέων στην απόλυτη εξαθλίωση. Παράλληλα όμως εντείνεται και η άντληση μιας τεράστιας μάζας απόλυτης υπεραξίας, η οποία αποτυπώνεται στη σχεδόν απόλυτη απελευθέρωση των όρων πώλησης-εκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης, με αναδιарθρωτικά μέτρα που καταργούν τα δικαιώματα που είχαν κατακτηθεί υπό το βάρος του προηγούμενου συσχετισμού της ταξικής πάλης. Ιδιαίτερα το τρίτο μνημόνιο δίνει τη χαρακτηριστική βολή στο ήδη λεηλατημένο λαϊκό εισόδημα και οδηγεί στην κοινωνική καταστροφή εκατομμύρια νεόπτωχους εργαζομένους, ανέργους και μικροεπαγγελματίες. Δεν αφορά μόνο μέτρα οικονομικών περικοπών, αλλά περιέχει και ποιοτικές αντιδραστικές αναδιարθρώσεις. Ταυτόχρονα με την πλήρη υποταγή της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, **ολόκληρες οι κοινωνικές δομές** (δημόσιες υποδομές, πρόνοια, ασφάλιση, εκπαίδευση, υγεία) καταρρέουν και **παραδίδονται στο**

κέρδος και την «επιχειρηματικότητα». Αυτό προκύπτει από την αναδιάρθρωση των ΔΕΚΟ, την εκποίηση-ιδιωτικοποίηση της «δημόσιας περιουσίας», τη γενίκευση των ΣΔΙΤ, την ανοιχτή επιχειρηματοποίηση της παιδείας, τις περαιτέρω περικοπές στην ούτως ή άλλως πενιχρή κοινωνική πολιτική, την αναδιάρθρωση του ασφαλιστικού συστήματος, αλλά και την εμπορευματοποίηση του φυσικού πλούτου.

Το κεφάλαιο όχι μόνο τείνει να απαλλαγεί πλήρως από την όποια ευθύνη κάλυψης της κοινωνικής αναπαραγωγής, μέρος της οποίας έτσι κι αλλιώς επωφελούνταν, αλλά επιδιώκει τη μέγιστη αποκομιδή κερδών από αυτήν. Τέλος, στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η ριζική αναδιάρθρωση των μηχανισμών και του συνόλου των λειτουργιών του αστικού κράτους (βλ. Καλλικράτης, εκλογικός νόμος, τρόπος ψήφισης του προϋπολογισμού), έτσι ώστε να αντιστοιχεί στις νέες ιεραρχήσεις και ανάγκες της κεφαλαιακής συσσώρευσης και της διασφάλισης της αστικής εξουσίας. Άλλωστε, μια πορεία πρωτόγνωρου αντιδραστικού μετασχηματισμού, πέραν της οικονομικής, έχει και μια ουσιαστική πολιτική πλευρά, που δεν πρέπει να υποτιμούμε. Όλα τα παραπάνω συνυφαίνονται με την αντιδραστική αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος, ενώ αναβαθμίζεται συνολικά, όπως θα δούμε παρακάτω, το σύγχρονο δημοκρατικό πρόβλημα.

Με βάση τα παραπάνω από το 2009 ως σήμερα έχουν συντελεστεί ραγδαίες και κομβικές αλλαγές στο σύνολο του κόσμου της εργασίας, ενώ ως αποτέλεσμα της αστικής πολιτικής αναδεικνύεται μια βαθιά κοινωνική κρίση, που αγγίζει τα όρια της ανθρωπιστικής.

Εξετάζοντας πιο **αναλυτικά το πεδίο των εργασιακών σχέσεων**, τα καταγιγιστικά μέτρα της περιόδου 2010-2012 κινήθηκαν στους ακόλουθους άξονες:

→ τη δραστική μείωση του κόστους εργασίας: περικοπή των κατώτατων αμοιβών (κατά 22% και κατά 32% για τους νέους κάτω των 25 ετών), τη διολίσθηση και των μέσων απο-

δοχών προς τα κατώτατα όρια, τη μείωση της αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσης, την απελευθέρωση δηλαδή των απολύσεων·

- την περαιτέρω ελαστικοποίηση των όρων και των μορφών εργασίας: ενίσχυση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης (μερική απασχόληση, συμβάσεις ορισμένου χρόνου, διευθέτηση χρόνου εργασίας), σε συνδυασμό με τις υπέρ του κεφαλαίου αλλαγές στο ασφαλιστικό·
- την κατάργηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων και την επέμβαση στον πυρήνα της διαμόρφωσης των αμοιβών: αποδυνάμωση των κλαδικών συμβάσεων προς όφελος των επιχειρησιακών και των ατομικών συμβάσεων, κατάργηση της ευνοϊκότερης ρύθμισης, αναστολή της επέκτασης των συμβάσεων μέχρι το 2015·
- την κατακρεούργηση θεμελιωδών εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων, καθώς και την αμφισβήτηση της εργατικής νομοθεσίας ως πηγής δικαίου: χάνεται με αυτό τον τρόπο η δυνατότητα καθορισμού των κατώτατων αμοιβών μέσα από συλλογικές διαπραγματεύσεις, καθώς αυτές πλέον θα καθορίζονται με μονομερή νομοθετική ρύθμιση, ενώ περικόπτονται επιδόματα ή άλλες παροχές.

1.2.2 Η σύγχρονη πραγματικότητα του κοινωνικού πολέμου

Μεταφράζοντας τα παραπάνω σε νούμερα, σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ για την ελληνική οικονομία, μόνο κατά το 2011 η μέση **μείωση των εισοδημάτων** ανήλθε στο 25,3%, ενώ και οι προβλέψεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος υπολογίζουν τη **μέση μείωση** των μισθών για την περίοδο 2010-2013 στο 26%. Όσον αφορά στα **κατώτατα όρια** της ΕΓΣ-ΣΕ με τα οποία αμειβεται περίπου το 15% των υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα, οι κατώτατες αποδοχές μειώθηκαν κατά 22%, από τα 751,39 € στα 586,08 € (**476,35 € καθαρά**), για τους νε-

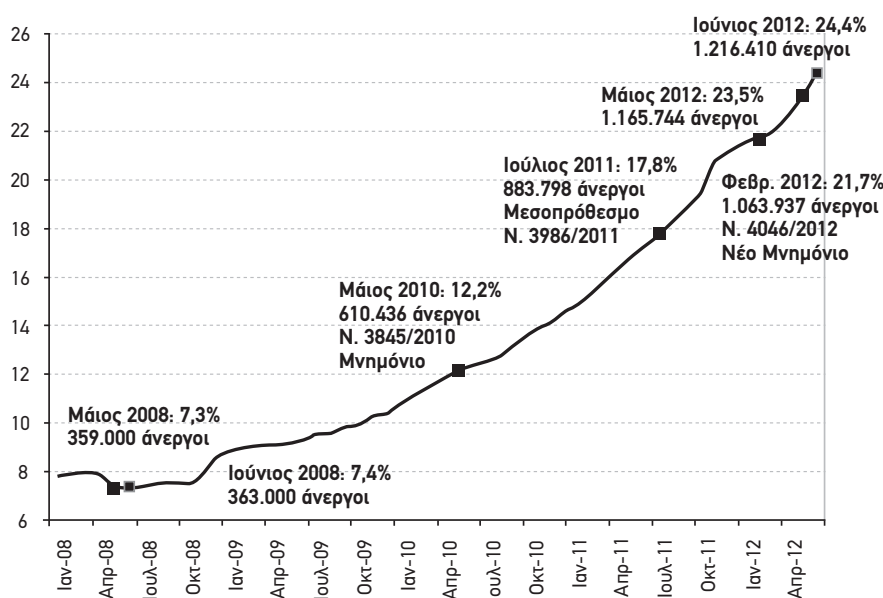
ο-προσλαμβανόμενους άνω των 25 ετών, ενώ για τους νέους κάτω των 25 ετών μειώθηκαν κατά 32%, στα 510,94 € (**426,64 € καθαρά**). Η μείωση των κατώτατων ορίων συμπαρέσυρε προς τα κάτω και το **επίδομα ανεργίας** από τα 461,50 € το μήνα στα **359,97 €**. Πέρα από τις μειώσεις μισθών, σημαντική επίπτωση στο βιοτικό επίπεδο των μισθωτών έχει και το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα των εργαζομένων δεν πληρώνονται έγκαιρα τους (μειωμένους) μισθούς τους ή έχουν μήνες να πληρωθούν. Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΣΕΠΕ, ελάχιστες είναι οι επιχειρήσεις που καταβάλλουν στην ώρα τους τις αποδοχές στους εργαζομένους, ενώ ένα 25-30% των επιχειρήσεων πληρώνει εντός τριμήνου!

Η εικόνα του τοπίου στην αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από τη **μετατροπή ολοένα και περισσότερων υφιστάμενων συμβάσεων πλήρους απασχόλησης σε συμβάσεις μερικής ή εκ περιτροπής εργασίας**. Σχεδόν ένας στους δύο νέο-προσλαμβανόμενους στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας απασχολείται πλέον με ελαστικές μορφές εργασίας (μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση, συμβάσεις έργου ή παροχής υπηρεσιών). Το ποσοστό των

συμβάσεων μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης στις νέες προσλήψεις αντιστοιχεί πλέον στο 46% του συνόλου των συμβάσεων. Η αναλογία των **συμβάσεων μερικής απασχόλησης** στο σύνολο των νέων συμβάσεων αυξήθηκε από 26,2% το 2010 σε 32,9% για το έτος 2011 και σε 35% για το α' τετράμηνο του 2012. Το ίδιο συμβαίνει και με τις **συμβάσεις εκ περιτροπής εργασίας**, οι οποίες το 2010 αντιπροσώπευαν το 6,8% του συνόλου των νέων συμβάσεων, το 2011 το 10,6% και το α' τετράμηνο του 2012 το 11%. Ευθέως ανάλογη είναι η **μείωση των συμβάσεων πλήρους απασχόλησης**. Το 2010 οι συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης αντιπροσώπευαν το 67% των νέων συμβάσεων, το 2011 το 56,5% και το α' τετράμηνο του έτους 2012 το 54%. Παράλληλα, αυξάνονται και οι μετατροπές των συμβάσεων πλήρους απασχόλησης σε ελαστικές μορφές εργασίας, οι περισσότερες με μονομερή απόφαση του εργοδότη. Συνολικά κατά το α' τετράμηνο του 2012, 263 επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν 13.829 εργαζομένους, προχώρησαν στη σύναψη επιχειρησιακών συμβάσεων με μειώσεις αμοιβών κατά 21,35% κατά μέσο όρο. Μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων (16.338), με 64.201 εργαζομένους στη δούλεψή τους, κατέθεσαν στις επιθεωρήσεις εργασίας νέες καταστάσεις προ-

σωπικού, από τις οποίες προκύπτουν μειώσεις 22,9% κατά μέσο όρο με ατομικές συμβάσεις εργασίας. Ανοδική είναι και η τάση της **αδήλωτης εργασίας**, η οποία βρίσκεται στο 36,3% στο α' τετράμηνο του 2012 (από 28,9% το αντίστοιχο διάστημα του 2011).

Η **ανεργία** έχει αναδειχτεί σε ενδημικό φαινόμενο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Ήδη από τη δεκαετία του 2000 σε όλο τον καπιταλιστικό κόσμο εμφανίζεται το φαινόμενο της ανάπτυξης με φθίνουσα απασχόληση. Η διόγκωση των ανέργων, και κυρίως η **αποδοχή από τα επιτελεία των αστών της υψηλής ανεργίας ως μόνιμου στατιστικού στοιχείου της σύγχρονης καπιταλιστικής ανάπτυξης**, εντείνεται με τη διεθνή κρίση. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, τα ποσοστά ανεργίας έχουν εκτοξευθεί κατά την τελευταία τετραετία. Το πρόσφατο Δελτίο Τύπου της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το γ' τρίμηνο του 2012 επισημαίνει ότι ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 1.230.918, με ποσοστό 24,8% (έναντι 23,6% του προηγούμενου τριμήνου και 17,7% του αντίστοιχου τριμήνου του 2011). Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 40,2 % σε σχέση με το γ' τρίμηνο του 2011, ενώ, όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα, στο ίδιο διάστημα η απασχόληση μειώθηκε κατά 8,3%.

Σχήμα 1:
Διάγραμμα απασχόλησης και ανεργίας για το 2011 και το 2012

Αναφορικά με τους τομείς απασχόλησης σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του 2012, το 13,1% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 16,7% στον δευτερογενή και το 70,1% στον τριτογενή τομέα παραγωγής. Η πλειοψηφία των απασχολούμενων είναι μισθωτή (63,1%), ακολουθούν οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό (24,9%), οι αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό (7,0%) και οι βοηθοί σε οικογενειακή επιχείρηση (5,0%).

Εδώ θα πρέπει να υπογραμμίσουμε την αύξηση των μακροχρόνια ανέργων. Χαρακτηριστικό είναι ότι ο αριθμός μόνο των μακροχρόνια ανέργων το 2011 είναι υψηλότερος από τον συνολικό αριθμό ανέργων το 2009. Αξίζει να αναφερθεί ότι η Ελλάδα κατέχει πλέον το υψηλότερο ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ-27 (9,1% του εργατικού δυναμικού το γ' τρίμηνο του 2011, έναντι του 4,1% κατά μέσο όρο στις χώρες της ΕΕ). Προφανώς δεν πρόκειται μόνο για αριθμούς που προκαλούν την ανησυχία ή τον τρόμο. Το ιστορικό κοινωνικό πισωγύρισμα γίνεται πλέον οδυνηρό βίωμα για το μεγαλύτερο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας, έτσι που για πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1960 ο αριθμός αυτών που εργάζονται εμφανίζεται μικρότερος από τον αριθμό των οικονομικά μη ενεργών ατόμων (ανήλικοι και συνταξιούχοι ή μη άνω των 65).

Η πρωτοφανής επίθεση στα λαϊκά στρώματα ενισχύει τα φαινόμενα έσχατης φτωχοποίησης, με συνέπεια τη δημιουργία ενός νέου στρώματος εξαθλιωμένων. Ωστόσο, η φτώχεια δεν απαντάται μόνο ή κυρίως σε στρώματα που ζουν στις παρυφές της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και σε όσους είναι οργανικά ενταγμένοι σε αυτήν (χαμηλόμισθοι και συνταξιούχοι). Η Ελλάδα, εξακολουθεί να καταγράφει από τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας στην ΕΕ, ενώ το 2010 σημείωσε το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων φτωχών (13,8%) μετά τη Ρουμανία (17,3%). Πλέον, **η εργασία δεν συνιστά αποτελεσματικό δίκτυο προστασίας ενάντια στη φτώχεια**. Η φτώχεια των εργαζομένων με μερική απασχόληση ανέρχεται στο 29,4%, των αυτοαπασχολούμενων και συμβοηθούτων μελών προσεγγίζει το 25,4%, ενώ η κατάσταση

είναι οδυνηρή για τα νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά χωρίς κανένα εργαζόμενο μέλος (το 57,8% αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας).

Καθώς η ύφεση βαθαίνει, οι μισθοί περιορίζονται και η ανεργία καλπάζει ασυγκράτητη, οι λεγόμενες «ευπαθείς» κοινωνικά ομάδες πληθαίνουν με ραγδαίους ρυθμούς. Το μέχρι πρότινος μη σύνθηρες φαινόμενο των αστέγων παίρνει πλέον δραματικές διαστάσεις, κυρίως στην Αθήνα και σε άλλα αστικά κέντρα (οι άστεγοι υπολογίζονται γύρω στις 20.000 για το 2011 και με αυξητική τάση για το 2012).

Την ίδια στιγμή που η κοινωνική πλειοψηφία βιώνει την πιο δυσχερή πραγματικότητα ή προσπαθεί να επιβιώσει σε αυτήν, σύμφωνα με έρευνα, 500 βιομηχανίες κατέγραψαν όλες μαζί το 2011 καθαρά κέρδη περίπου 1,60 δισ. ευρώ – 0,25 δισ. ευρώ παραπάνω κέρδη από το 2010 (θετική μεταβολή κατά 18,2%). Το 2012 μπορεί να ήταν μια χρονιά από τις χειρότερες που γνώρισαν οι εργαζόμενοι και τα λαϊκά στρώματα μέσα στην καπιταλιστική κρίση, όμως οι εν λόγω βιομηχανίες αύξησαν επίσης τον συνολικό τζίρο τους κατά 16,9% στα 34 δισ. ευρώ, ενώ το μέσο περιθώριο καθαρού κέρδους διαμορφώθηκε στο 4,8%. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι σε μια περίοδο που αυξάνονταν τα κρούσματα λιποθυμιών από την πείνα στα σχολεία, οι 175 από τις 500 αυτές βιομηχανίες είναι βιομηχανίες τροφίμων. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι στον ελληνικό καπιταλισμό η **διανομή του παραγόμενου προϊόντος** χαρακτηρίζεται από ακραία κοινωνική και εισοδηματική πόλωση και από όξυνση της εκμετάλλευσης μέσω της αξιοποίησης τόσο των νέων βαθύτερα εκμεταλλευτικών εργασιακών σχέσεων όσο και της επιστροφής μορφών άγριας εκμετάλλευσης. Αυτή η τάση παροξύνεται με την αστική πολιτική διαχείρισης της κρίσης και της κρίσης χρέους. Σύμφωνα με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), στα τέλη του 2009 υπήρχαν ως καταθέσεις από την οικονομική κυρίως ελίτ της Ελλάδας σε τράπεζες του εξωτερικού πάνω από 400 δισ. ευρώ (600 κατά το *Spiegel*). Σύμφωνα με τους National Accounts της Eurostat, σε κάθε 1.000 ευρώ νέα προϊόντα και υπηρεσίες (δηλαδή προστιθέμενη αξία)

που παρήγαγε ετήσια η ελληνική οικονομία την τελευταία δεκαετία, τα 560 ευρώ μετατράπηκαν σε επιχειρηματικό κέρδος και μόλις τα 350 σε αποζημίωση των εργαζομένων.

Η αστική τάξη πασχίζει να πετύχει μια σταθεροποίηση πατώντας στην καμένη γη των εργατικών δικαιωμάτων και επενδύοντας σε μια ρητορική περί «ανάπτυξης» και ανάκτησης της «ανταγωνιστικότητας», που θα συνοδεύεται βέβαια από υψηλά ποσοστά ανεργίας, τα οποία αγγίζουν τα όρια επιβίωσης των κοινωνιών (jobless recovery). Στην πραγματικότητα, η υποβάθμιση της αξίας και του ρόλου του ελληνικού καπιταλισμού μέσα στην ΕΕ θα είναι όλο και πιο εμφανής, οι ενδοαστικές συγκρούσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο γύρω από την μοιρασιά της λείας αλλά και την πληρωμή των «σπασμένων» θα οξύνονται, ενώ η διεθνής αστάθεια ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, δημιουργούν ένα εξαιρετικά ρευστό πεδίο σε σχέση με τις εξελίξεις.

1.2.3 ————— Στρατός στην κρίση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού

Την περίοδο της καπιταλιστικής κρίσης η αστική τάξη προσαρμόζει το στρατό της στις ιδιαίτερες ανάγκες που ο τελευταίος πρέπει να υπηρετήσει.

Από τη μια, εξακολουθεί η ενεργός συμμετοχή του ελληνικού στρατού στις εκστρατευτικές επιχειρήσεις στην ευρύτερη περιοχή στο

πλαίσιο των υποχρεώσεων της χώρας που προκύπτουν από τη συμμετοχή της σε ΕΕ και NATO. Μέσω αυτής της συμμετοχής η ελληνική αστική τάξη και ιδιαίτερα τα πιο δυναμικά κομμάτια της ελπίζουν να συμμετέχουν στα «λάφυρα» που προκύπτουν από το μοίρασμα των σφαιρών επιρροής και των αγορών.

Από την άλλη, ο στρατός, στο πλαίσιο της δράσης του εντός συνόρων καλείται, αν και όταν χρειάζεται, όπως στην περίπτωση της 71ης Αερομεταφερόμενης Νατοϊκής Ταξιαρχίας που ήταν παρούσα πλάι στους άλλους κατασταλτικούς μηχανισμούς στη διαδήλωση της 28/10/2012 στη Θεσσαλονίκη, να αντιμετωπίσει τον εχθρό λαό, την εργατική τάξη και το κίνημά της, και αξιοποιείται κατά των μεταναστών που προσπαθούν να εισέλθουν.

Όπως ορίζουν τα «νέα» δόγματα άμυνας-ασφάλειας και οι αποφάσεις της συνόδου αρχηγών εθνικής άμυνας της ΕΕ και άλλων οργάνων, ενισχύεται ο κατασταλτικός ρόλος των Ενόπλων Δυνάμεων, ιδιαίτερα στις καπιταλιστικές μητροπόλεις, μπροστά στο φόβο κοινωνικών εξεγέρσεων.

Οι περικοπές των δημόσιων δαπανών δεν αγγίζουν τα εξοπλιστικά προγράμματα, τα οποία στοιχίζουν τεράστια ποσά στον ελληνικό λαό και αποτελούν μέρος του «παιχνιδιού» – η Ελλάδα αγοράζει όπλα, η Γερμανία, οι ΗΠΑ ή η Ρωσία προσφέρουν πολιτική και διπλωματική κάλυψη. Αντίθετα, περιορίζονται τα λειτουργικά έξοδα, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των μισθών των στρατιωτικών και των δαπανών που καλύπτουν ανάγκες του στρατεύματος.

Η κυβέρνηση, παράλληλα με τον κοινωνικό πόλεμο εντός συνόρων, εντείνει τον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, με βασικό επίδικό τον καθορισμό υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ. Παράλληλα επιδιώκει να διαμορφώσει την εικόνα μιας Ελλάδας περικυκλωμένης από εχθρούς και να ενισχύσει την συμμετοχή των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων στις νέες ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις των NATO-ΕΥΡΩΣΤΡΑΤΟΥ που σχεδιάζονται και προετοιμάζονται. Επεμβάσεις, που από το 2003 και μετά την αμερικανοβρετανική εισβολή στο Ιράκ, ολοένα λαμβάνουν τα χαρακτηριστικά «Συμμαχίας Προθύμων» – χωρίς να απαιτείται

απαραίτητα η συμμετοχή και η συμφωνία των κρατών-μελών των ιμπεριαλιστικών σχηματισμών ΟΗΕ-NATO-ΕΕ. Σε όλες όμως τις επεμβάσεις υπήρξε και ελληνική συμβολή.

Η ελληνική αμυντική βιομηχανία επιχειρείται να ιδιωτικοποιηθεί πλήρως, μεταφέροντας περαιτέρω το κόστος των εξοπλισμών στο δημόσιο και παραδίδοντας πεδία κερδοφορίας για τους εμπόρους των όπλων.

Πολύ επικίνδυνη εξέλιξη αποτελεί η σύσφιγξη σχέσεων που παρατηρείται με το κράτος του Ισραήλ, ένα κράτος-δολοφόνο, του οποίου ο στρατός είναι από τους χειρότερους σε βιαιότητα παγκοσμίως. Οι σχέσεις περιλαμβάνουν από κοινές ασκήσεις μέχρι συμφωνίες για αγορά συστημάτων άμυνας και δημιουργούνται σε μια περίοδο κατά την οποία οι ανταγωνισμοί στην περιοχή κλιμακώνονται και μέτωπα, όπως στη Συρία, είναι ήδη ανοιχτά.

Παράλληλα με την τάση για περισσότερο μισθοφορικό στρατό υπάρχει και η τάση για μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εφέδρων. Σενάρια που έρχονται στο φως της δημοσιότητας μιλούν για αύξηση της θητείας, υποχρεωτική στράτευση στα 18 και μεγαλύτερη πολεμική εκπαίδευση.

Η άμεση σχέση κάποιων πολιτών με το στρατό δεν εξαντλείται στη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας. Μοίρες καταδρομών, λέσχες εφέδρων, πολιτοφυλακές και άλλα παρόμοια σώματα συνιστούν ένα νέο πλέγμα που οργανώνεται και εκπαιδεύεται, βρίσκεται δίπλα στον τακτικό στρατό, έχοντας πολύ μεγαλύτερη ευελιξία να δράσει ενάντια στις λεγόμενες ασύμμετρες απειλές. Ο εθνικισμός, ο ρατσισμός, η πολεμοκαπηλεία, ο φασισμός κυριαρχούν σε αυτό το στρατιωτικοποιημένο πλέγμα εφεδρικών-μόνιμων στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων. Δημιουργούνται στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της ΕΛ.ΑΣ. σώματα για μάχες μέσα σε πόλεις, για την αντιμετώπιση αντάρτικου πόλης, με πρόσχημα την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας.

Το θέμα δεν είναι επομένως τα φασιστικά «σταγονίδια», που όντως υπάρχουν, αλλά κυρίως το ότι οργανώνεται ο στρατός και η αστυνομία του σύγχρονου ολοκληρωτικού αστικού συστήματος εξουσίας, που θα αλληλοσυμπληρώνονται και θα εναλλάσσουν ρόλους.

Οι αλλαγές των μεθόδων παραγωγής και εργασίας καθορίζουν τον τρόπο οργάνωσης του στρατού. Περνούμε ουσιαστικά σε έναν στρατό στον οποίο απαιτείται πιο σύνθετη και πολύπλοκη εργασία, χειρισμός όπλων πιο σύγχρονης τεχνολογίας, η διακλαδική συνεργασία τμημάτων όλων των σωμάτων, αλλά και πρωτοβουλία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την πίεση του λαϊκού κινήματος για να μην υπάρχει συμμετοχή των εφέδρων σε χώρες του εξωτερικού, οδήγησαν στο να είναι ένα μεγάλο τμήμα του στρατεύματος μισθοφόροι.

Η αναδιάρθρωση του στρατού που βρίσκεται σε εξέλιξη μπορούμε να πούμε ότι φέρνει αλλαγές στη ζωή των φαντάρων που χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

→ Η θητεία γίνεται πιο «συμπυκνωμένη». Οι εργασίες και η εκπαίδευση, εκτός του ότι καταλαμβάνουν μεγαλύτερο κομμάτι της καθημερινότητας του φαντάρου, γίνονται και πιο ουσιαστικές. Η εκμετάλλευση και η απλήρωτη εργασία από τη μια εκλογικεύεται και από την άλλη βαθαίνει, καθώς απλώνεται σε όλες το εύρος των δυνατοτήτων της νεολαίας.

→ Εξαπολύεται με νέα ένταση, εθνικιστική-ρατσιστική προπαγάνδα με τραγούδια και ομιλίες (για Κύπρο, Μακεδονία, Τουρκία, ξένους). Παράλληλα αναπτύσσεται μια νέα προπαγάνδα για τον εχθρό αγωνιζόμενο λαό. Ενδεικτικό είναι ότι η παρουσία εργατικού και λαϊκού κινήματος στο δρόμο, όπως στο Δεκέμβριο του 2008 ή στην απεργία της 5^{ης} Μάη 2010, αντιμετωπίζεται ως ενδεχόμενη απειλή και αξιωματικοί εφιστούν αυξημένη επαγρύπνηση, νουθετώντας και προειδοποιώντας το έδαφος για χρησιμοποίηση του ενόπλων δυνάμεων κατά του λαού.

→ Η φτώχεια της εργατικής και λαϊκής οικογένειας και οι περικοπές στα στρατόπεδα φέρνουν σε απελπισία τους φαντάρους. Νέα φαινόμενα έρχονται στο προσκήνιο. Φαντάροι δεν βγαίνουν στις εξόδους τους, αιτούνται μαζικές αναβολές για οικονομικούς λόγους και άλλα.

1.2.4 ————— Λαϊκή ριζοσπαστικοποίηση και αριστερή αναζήτηση. Η αριστερά στο προσκήνιο: αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την ανατροπή

Κυοφορείται σήμερα αντικειμενικά μια μεγάλη λαϊκή διεργασία που έχει ήδη καταγεγραμμένη μια πορεία με τις δικές της καμπές και συγκεκριμένα κοινωνικά, πολιτικά και ιδεολογικά σημεία αναφοράς. Ενεργός παράγοντας αυτής της διεργασίας εκτός από την εργατική τάξη και τους φτωχούς αγρότες είναι τα μικροαστικά και τα μεσοαστικά στρώματα της πόλης που συντρίβονται υπό το βάρος της επίθεσης. Στη βάση αυτή, έχει δημιουργηθεί ένα σημαντικό πολιτικό ρήγμα και έχει ήδη διαμορφωθεί μια πλειοψηφική ζώνη κοινωνικής δυσaráσκεϊας με αξιοσημείωτα μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας να επιζητούν πολιτικές απαντήσεις στο ερώτημα της απαλλαγής από τη λιτότητα και συνολικά τη μνημονιακή λαίλαπα. Σε αυτό το υπαρκτό ρεύμα ριζοσπαστικοποίησης, η αναζήτηση πολιτικής λύσης στην αριστερά έχει σαφές προβάδισμα, με αξίλλειο όμως πτέρνα την πορεία δεξιάς ενσωμάτωσης του ΣΥΡΙΖΑ, που αποτελεί στη συγκυρία τον κυρίαρχο πόλο πολιτικής-εκλογικής εκπροσώπησης της.

Το πιο αδύνατο σημείο μιας ριζικής στροφής στους κοινωνικούς και τους πολιτικούς συσχετισμούς έγκειται στην αναντιστοιχία ανάμεσα στη σφοδρότητα της επίθεσης και στους ρυθμούς της ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος και της συνολικής εμφάνισης οργάνων επιβολής της λαϊκής-εργατικής βούλησης που να αποπνέουν δύναμη και μαζικότητα. Ο λαϊκός παράγοντας γέννησε νέες πρωτότυπες και πρωτόλειες μορφές συγκρότησης, χωρίς όμως αυτές να καταφέρουν να παγιωθούν, να αντέξουν στο χρόνο και να αποτελέσουν τα φύτρα ενός αγωνιστικού μετώπου ρήξης και ανατροπής με μαζική λαϊκή αναφορά. Οι απεργιακές μάχες και το κίνημα των πλατειών αποτέλεσαν μια μεγάλη τομή στους όρους και στη δυναμική της κοινωνικής σύγκρουσης, χωρίς όμως να κάνουν το ποιοτικό άλμα. Ακόμη και ηρωικές

μάχες σε χώρους δουλειάς, δεν κατάφεραν να νικήσουν, και σε ορισμένες περιπτώσεις, αντί της συσσώρευσης πείρας για την καλύτερη οργάνωση του αγώνα, οδήγησαν σε μια αίσθηση ανημποριάς και παραίτησης στο όνομα της δήθεν πιο «εύκολης» συνολικής πολιτικής λύσης.

Στα πλαίσια αυτά, η εντυπωσιακή άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ, τόσο στις 6/5 και πολύ περισσότερο στις 17/6, μπορεί να ερμηνευτεί ακριβώς στην προβολή μιας άμεσης συνολικής πολιτικής λύσης, χωρίς μεγάλες συγκρούσεις και περιπέτειες, αλλά μέσω μιας κυβερνητικής πρότασης που έδινε άμεση διέξοδο και ελπίδα. Αποτελεί καταστροφική αυταπάτη και καθήλωση-ανάσχεση των ρευμάτων ριζοσπαστικοποίησης η θεώρηση ότι το αστικό πολιτικό προσωπικό θα παραδοθεί αμαχητί ή ότι η κυβέρνηση θα πέσει σαν «ώριμο φρούτο». Η σύγκρουση θα είναι σφοδρότατη και το κυρίαρχο μπλοκ θα αξιοποιήσει κάθε εφεδρεία ή αδυναμία του αντίπαλου στρατοπέδου και θα χρησιμοποιήσει κάθε δυνατό όπλο, και πάνω απ' όλα την ισχύ που προσδίδει η υπεροπλία της σύνδεσης με την ΕΕ και τη διεθνή καπιταλιστική αγορά. Υπό αυτές τις συνθήκες, το σύστημα θέτει όρια στο ΣΥΡΙΖΑ αν θέλει να κινείται σε κυβερνητική τροχιά στα πλαίσια μιας ομαλής κοινοβουλευτικής εναλλαγής, και η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ φαίνεται πρόθυμη να αναδιπλωθεί εντός αυτών των ορίων του ευρώ, της ΕΕ και του συστήματος.

Το ΚΚΕ δεν κατάφερε να εμφανιστεί προγραμματικά, κινηματικά, πρακτικά ως αποτελεσματικό «αντίπαλο δέος» στο αστικό στρατόπεδο. Παρά την ιστορική του δυνατότητα, την παρέμβασή του στο εργατικό κίνημα, την ισχυρή παρουσία του στο κοινοβούλιο και στην εκλογική διαδικασία, το ΚΚΕ δεν μπόρεσε να εκφράσει αποτελεσματικά τα άμεσα και τα μακροπρόθεσμα εργατικά συμφέροντα, την ανάγκη για άμεση ανάσχεση-ανακούφιση, αλλά και για ριζική κοινωνική αλλαγή. Δεν μπόρεσε να επικοινωνήσει με τη λαϊκή ριζοσπαστικοποίηση βαθιάνοντας και πολιτικοποιώντας τη, ενώ σε πολλές περιπτώσεις στάθηκε ελιτίστικα απέναντι στην πρωτόγνωρη λαϊκή διεργασία υποτιμώντας τις πραγματικές δυναμικές, αλλά και υπονομεύοντας τη δική του δυνατότητα να επιδράσει. Ταύ-

τισε τη δυνατότητα να υπάρξουν κατακτήσεις και βελτίωση της θέσης των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων με την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ και τον κυβερνητισμό. Έτσι, «έστειλε» δυνάμεις στο ΣΥΡΙΖΑ, ενώ η λαιμοδείξή του πολιτικού στόχου της αντικαπιταλιστικής ανατροπής και η ταύτισή του με το ρεφορμισμό οδήγησε το ΚΚΕ σε μια ολική άρνηση των πολιτικών στόχων και της τακτικής, που αποτέλεσε το πιο αδύνατο σημείο του στο κίνημα, στις πολιτικές μάχες και στις δεύτερες εκλογές, όπου έχασε σχεδόν τη μισή εκλογική του δύναμη.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και οι ευρύτερες δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, παρά την καθοριστική συμβολή τους στο κίνημα, στους πολιτικούς στόχους και στην ιδεολογική διαπάλη, επίσης δεν κατάφεραν να τραβήξουν κοντά τους, στο βαθμό που απαιτούν οι καιροί, κάθε ριζοσπαστική αναζήτηση μέσα στην κινητοποίηση των εκατοντάδων χιλιάδων, διαμορφώνοντας ένα μαζικό αντικαπιταλιστικό πολιτικό και κοινωνικό ρεύμα. Αυτό ανέδειξε ευρύτερες αδυναμίες πολιτικής συγκρότησης, εύρους κοινωνικής απεύθυνσης και ευρύτερων κοινωνικών δεσμών, αλλά και στρατηγικές αδυναμίες που σχετίζονται με το βάθος της πολιτικής απάντησης και τον ορίζοντα της τακτικής. Αν κι έχουν γίνει σημαντικά βήματα, ούτε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ μπόρεσε ως τώρα να επιδράσει καταλυτικά στα ρεύματα της ριζοσπαστικοποίησης, γεγονός που αποτυπώθηκε και στις εκλογές.

Η βασική εκτίμηση όμως είναι ότι η δυναμική της περιόδου θα σπρώχνει αντικειμενικά είτε προς αντικαπιταλιστικές ανατρεπτικές απαιτήσεις είτε προς μια επικίνδυνη αντιδραστική αναμόρφωση του συνολικού σκηνικού. Σήμερα, τονίζεται με νέους όρους το γεγονός ότι η γραμμή της πάλης για να πέσει η συγκυβέρνηση και η πολιτική της, για την αντικαπιταλιστική ανατροπή της επίθεσης, αντιπαράτίθεται στην εκλογική αναμονή της λεγόμενης αριστερής κυβέρνησης και για μεταρρυθμίσεις του υπαρκτού καπιταλισμού, αλλά και στη λογική της αριστερής αναμονής της λαϊκής εξουσίας για την αναπαλαίωση του υπαρκτού σοσιαλισμού ή τη μεσσιανική αναμονή της επανάστασης δίχως τακτική, πολιτικό σχέδιο και δρόμο προσέγγισης.

1.2.5 ————— Αντιδημοκρατική αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος και άνοδος της φασιστικής ακροδεξιάς

Η όξυνση της καπιταλιστικής κρίσης και η συνακόλουθη μεγάλη αποστοίχιση από τα αστικά κόμματα έχουν οδηγήσει σε ραγδαία αποσάρθρωση των αστικών κομμάτων, που επιταχύνει την κρίση του πολιτικού συστήματος. Το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ χρεώθηκε πολιτικά την είσοδο στο μνημονιακό καθεστώς και η διάρρηξη των παραδοσιακών συμμαχιών του με τα μεσαία στρώματα, οδήγησαν όχι μόνον στην εκλογική του συντριβή, αλλά και σε αντιθέσεις και συγκρούσεις στο επίπεδο των ηγετικών του μερίδων που τείνουν σήμερα σε μια διαλυτική αποσύνθεση. Η πορεία του ΠΑΣΟΚ, ανεξάρτητα από τις ιδιομορφίες της, καταδεικνύει και εγγράφεται στη συνολική ιστορική μετάλλαξη της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας. Τα παραδοσιακά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα, αν και πάντοτε αποτελούσαν κόμματα της αστικής διαχείρισης, διέρχονται μεγάλη κρίση. Από μαζικά κόμματα βασισμένα στα κοινωνικά συμβόλαια μιας προηγούμενης περιόδου του καπιταλισμού, με αντίστοιχες κοινωνικές-ταξικές εκπροσωπήσεις και ιδεολογικές αναφορές,

αποτελούν σήμερα ένα εναπομείναν πολιτικό προσωπικό, πλήρως ενταγμένο στις πιο επιθετικές στρατηγικές επιδιώξεις του αστικού μπλοκ εξουσίας.

Η αναγέννηση της σοσιαλδημοκρατίας συνεχίζει να αποτελεί κρίσιμο όρο για την απόπειρα ανάσχεσης, καθήλωσης και ενσωμάτωσης της λαϊκής ριζοσπαστικοποίησης. Υπάρχουν βέβαια ιδιαίτερες δυσκολίες στα σχέδια για την ανασύλωση της κεντροαριστεράς με κέντρο προσωπικότητες του υπάρχοντος φθαρμένου πολιτικού προσωπικού. Η ΔΗΜΑΡ αξιοποιήθηκε σε αυτή την κατεύθυνση, αλλά πολύ γρήγορα οι όποιες αριστερές αναφορές της, απαραίτητες για τη σταθερότητα της κυβέρνησης, χάθηκαν λόγω αυτής της συμμετοχής. Πάντως, αν και βρίσκει όριο στις αμείλικτες εναλλακτικές επιλογές της συγκυρίας, μια σοσιαλδημοκρατική απάντηση στην κρίση με επίκληση ενός ηπιότερου καπιταλισμού αναπαράγεται στη σημερινή συνείδηση της εργατικής τάξης και ιδιαίτερα των μεσαίων στρωμάτων που συντρίβονται. Στο έδαφος αυτό, εντάσσεται και η πίεση για όλο και πιο δεξιά μετατόπιση του ΣΥΡΙΖΑ.

Οι δυσκολίες ανασύλωσης της κεντροαριστεράς πριμοδοτούν την ανάδειξη της ΝΔ σε βασικό πυλώνα όλου του αστικού ευρωπαϊκού μπλοκ, με πιθανά σχέδια για ευρύτερο αστικό ευρωπαϊκό κόμμα με πυρήνα τη ΝΔ, η οποία εμφανίζεται αυτή τη στιγμή όχι μόνον ως πολιτική ραχοκοκαλιά της συγκυβέρνησης, αλλά και ως ένας εν δυνάμει πόλος μιας νέας δεξιάς ηγεμονίας. Αυτό δεν αποκλείει και την ανάδυση νέων κομμάτων στο χώρο της δεξιάς. Ωστόσο, είναι γεγονός πως είναι πολύ περιορισμένες έως ανύπαρκτες οι αστικές εφεδρείες από τις θεσμικές αστικές πολιτικές δυνάμεις. Άλλωστε, η υπαρκτή τάση συγκεντροποίησης της αστικής πολιτικής ή τα πιθανά σενάρια νέων κομμάτων αντανakλούν και συγκρουόμενα επιχειρηματικά, ιμπεριαλιστικά, κομματικά και προσωπικά συμφέροντα.

Τα κέντρα εξουσίας και χειραγώγησης συνολικά δεν μπορούν να εξασφαλίσουν μια κοινωνική συμμαχία με θετικό ορίζοντα. Αυτό επιτάσσει την άμεση και ευέλικτη παρέμβαση του κεφαλαίου στη διακυβέρνηση και την πολιτική

σκηνή, διαμορφώνοντας περιεχόμενο αλλά και στόχους σε όλα τα επίπεδα. Η ανάγκη να συνεχιστεί η επίθεση στον κόσμο της εργασίας οδηγεί το σύστημα σε μια βαθιά αντιδημοκρατική αναμόρφωση, προκειμένου να θωρακιστεί από την ασύμμετρη απειλή του λαϊκού παράγοντα και της εν δυνάμει μαχητικής έκφρασης του εργατικού κινήματος, της νεολαίας και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων γύρω από ανατρεπτικούς πολιτικούς στόχους.

Η αποσάρθρωση της ίδιας της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας προς όφελος πιο κλειστών, ανεξέλεγκτων, γραφειοκρατικών μηχανισμών του κεφαλαίου, η μεταφορά του κέντρου βάρους των αποφάσεων στους υπερεθνικούς μηχανισμούς, τα κοινοβουλευτικά πραξικοπήματα, οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και ο ρόλος της εκτελεστικής εξουσίας ή οι «κυβερνήσεις τεχνοκρατών» αποτελούν τέτοιες εφεδρείες του συστήματος και όψεις του σύγχρονου κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού. Αυτή η θεσμική θωράκιση συνοδεύεται από πρωτόγνωρη επίθεση στα δημοκρατικά δικαιώματα και τις λαϊκές ελευθερίες με την ποινική και την κρατική καταστολή να λαμβάνει πρωτόγνωρες διαστάσεις. Η επίθεση στην απεργία της Χαλυβουργίας το καλοκαίρι, οι συλλήψεις 110 εργατών και συνδικαλιστών των Ναυπηγείων, το ασφυκτικό κλίμα με τις ζώνες απαγόρευσης και τις προληπτικές συλλήψεις κατά την επίσκεψη της Μέρκελ, οι συλλήψεις του Θ. Αγαπητού και των δύο εργαζομένων στη διαδήλωση ενάντια στην επίσκεψη Φούχτελ, η διπλή άρση του ασύλου του ΑΠΘ και οι συλλήψεις 16 νεολαίων και 11 απεργών εργολαβικών, καθώς και η πρόσφατη καταστολή στεκιών – κοινωνικών χώρων, αποτελούν ορισμένα μόνο γεγονότα ενδεικτικά της αντιδημοκρατικής ασφυξίας που εμπεδώνεται από την τρικομματική συγκυβέρνηση ΝΔ – ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ.

Ακολουθείται το δόγμα της μηδενικής ανοχής και του «νόμου και της τάξης» με προφανή στόχο την εμπέδωση του φόβου. Για το λόγο αυτό, αξιοποιούνται οι πιο αντιδραστικές διατάξεις του εγχώριου Συντάγματος (π.χ. άρθρο 15 κατά του δικαιώματος του συνέρχεσθαι ή ακόμη και άρθρο 48 περί «κατάστασης πολιορκίας»), όλο

το οπλοστάσιο της ΕΕ που «δένεται» άμεσα και πολυεπίπεδα με την καταπάτηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων (ευρω-τρομονόμοι, Σένγκεν, Φρόντεξ, ευρω-χωροφυλακή), ενώ καταπατώνται κατακτήσεις, που υπό το βάρος του μαζικού λαϊκού κινήματος είχαν κατοχυρωθεί και συνταγματικά. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η στρατιωτικοποίηση της αστυνομίας, αλλά και η εξόχως επικίνδυνη ανάληψη αστυνομικών καθηκόντων από πλευράς στρατού, τόσο σε ασκήσεις όσο και σε έμπρακτες πρόβες (π.χ. παρελάσεις 28ης Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη) καταστολής του «εσωτερικού εχθρού».

Στο επίκεντρο της αντιδημοκρατικής ασφυξίας βρίσκεται η καταστολή των συνδικαλιστικών ελευθεριών και η «νομιμοποίηση» ενός ακραίου εργοδοτικού δεσποτισμού. Οι μνημονιακές πολιτικές που καταργούν το δικαίωμα του οικονομικού συνδικαλιστικού αγώνα για συλλογικές συμβάσεις και απελευθερώνουν τις απολύσεις συνοδεύονται από μια δικαστική βιομηχανία «παράνομων και καταχρηστικών απεργιών», αλλά και την ποινικοποίηση του εργατικού και του συνδικαλιστικού αγώνα. Είναι ενδεικτικός ο ζήλος με τον οποίο προσπαθούν να εξισώσουν τον εργοδοτικό δεσποτισμό του ιδιωτικού τομέα με τον κυβερνητικό αυταρχισμό των ΕΔΕ και του ερωτήματος της απόλυσης σε βάρος εργαζομένων που αναπτύσσουν συνδικαλιστική και πολιτική δράση εντός ή εκτός υπηρεσίας.

Μία από τις πιο σημαντικές εφεδρείες της αστικής τάξης είναι η αξιοποίηση της νεοναζιστικής Χρυσής Αυγής, ούτως ώστε πρώτον να χρησιμοποιηθεί σαν οργάνωση μάχης, «σιδηροροθιά» του συστήματος, για να τσακίσει το κίνημα και την αριστερά, και δεύτερον για να μη στρέφεται αριστερά η κοινωνική διαμαρτυρία. Στο έδαφος της κρίσης, οι φασισμός είναι η φωνή, η δράση, το «χέρι» των «πάνω» –που επιχειρούν να μεταστρέψουν συντηρητικά τον κοινωνικό ριζοσπαστισμό, με πρακτικές και φιλοσοφία εμφυλίου πολέμου όχι ενάντια στην αστική τάξη, αλλά μέσα στην εργατική τάξη –μέσα στους «κάτω». Σε συνθήκες κοινωνικής απόγνωσης, δυναμώνουν τόσο η τάση για κοινωνικό αλληλέγγυο αγώνα των εργαζομένων απέναντι στο κεφάλαιο όσο και η αντιδραστική

τάση για πόλεμο μέσα στους εργαζόμενους και ανάμεσα στους λαούς.

Η Χρυσή Αυγή αξιοποιείται από το σύστημα ποικιλοτρόπως και λειτουργεί ως μοχλός περαιτέρω αντιδραστικής αναμόρφωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίφημη «θεωρία των άκρων», που στην πράξη σημαίνει ασυλία για τους φασίστες και εμπέδωση του αυταρχισμού και της καταστολής απέναντι στο εργατικό-λαϊκό κίνημα και στις πολιτικές δυνάμεις που αναφέρονται σε αυτό. Η συγκυβέρνηση άλλωστε, με προεξάρχουσα τη ΝΔ, ενσωματώνει πλευρές του λόγου και της φυσιογνωμίας της Χρυσής Αυγής, νομιμοποιώντας πρακτικές της με την κριτική να έγκειται μόνο στο κρατικό μονοπώλιο της βίας και εμφανίζοντας την «επίσημη» ακροδεξιά διολίσθηση ως εκέγγυο μιας «δημοκρατίας» του νόμου και της τάξης. Η άνοδος της φασιστικής ακροδεξιάς αποτελεί γέννημα της καπιταλιστικής κρίσης και εργαλείο του αστικού πολιτικού συστήματος, αλλά και απειλή υπέρβασης των σημερινών μορφών του. Η ωμή και κυνική βία, βαρβαρότητα και ανοιχτή τοποθέτηση εναντίον οποιασδήποτε έννοιας δημοκρατίας, κοινοβουλευτικής και μη, αποτελεί μύχιο πόθο, αλλά και «όριο» της αστικής τάξης.

Αν και το σύστημα σαφώς αβαντάρει τη Χρυσή Αυγή παρέχοντάς της ασυλία και προστασία, ταυτόχρονα προσπαθεί να την ελέγξει. Οι φασίστες επιχειρούν να διαμορφώσουν συσχετισμούς, κάνοντας επίδειξη δύναμης, ασκώντας τρομοκρατία με δολοφονικές επιθέσεις και χύνοντας πλατιά στις μάζες το φασιστικό δηλητήριο του μίσους, της μισαλλοδοξίας, του ρατσισμού, του εθνικισμού, της απανθρωπιάς κ.ο.κ. Παλεύουν να αναδιαμορφώσουν το σύνολο της ακροδεξιάς σε φασιστική κατεύθυνση και να επιβάλουν την παρουσία τους. Σε κρίσιμα βέβαια μέτωπα, η στάση που έχουν κρατήσει εντός και εκτός κοινοβουλίου (Δωδώνη και εξεταστική επιτροπή, φοροαπαλλαγές για τους εφοπλιστές, επίσκεψη Μέρκελ, παρελάσεις) αποκαλύπτει ξεκάθαρα το ρόλο τους ως εγγυητών της αστικής κυριαρχίας και τη συνδιαλλαγή τους με την κυρίαρχη ατζέντα (π.χ. μεταναστευτικό, όπου την περίοδο της κατασταλτικής επιχείρησης «Ξένιος Δίας» οργίασε η φασιστική

τρομοκρατία με πογκρόμ και δολοφονικές επιθέσεις κατά μεταναστών).

Η κοινωνική της σύνθεση στηρίζεται και τροφοδοτείται από φτωχοποιούμενα λαϊκά στρώματα, ιδιαίτερα από κατεστραμμένους μικροαστούς της πόλης και του χωριού που συσπειρώνονται σε ένα ανασυγκροτούμενο αρχικό πυρήνα παραδοσιακής αντικομμουνιστικής ακροδεξιάς που ενισχύεται από νέα τμήματα, μηχανισμών καταστολής κράτους – παρακράτους, εργοδοσίας, εγκληματικών συμμοριών κ.λπ. Έχει αφήκηση και στη νεολαία, ιδιαίτερα σε ανέργους και μαθητές. Το υπόστρωμα στο οποίο στήνεται είναι ένα κοινωνικό ρεύμα ματαιωμένων προσδοκιών που προϋπήρχε στο ΛΑΟΣ και σε άλλα αστικά κόμματα, ιδίως τη ΝΔ, αλλά και ένα μείγμα ανορθολογισμού, ρατσισμού, αίσθησης εθνικής ταπείνωσης, πρακτικής του «πατάω επί πτωμάτων» και μιας γενικής απαξίωσης του διεφθαρμένου πολιτικού συστήματος και των πολιτικών, που καταλήγει σε μια συνολικά αντιπολιτική τοποθέτηση.

Διαχωρίζουμε τον εθνικισμό της νεοναζιστικής Χρυσής Αυγής από αγωνιστικά πατριωτικά ρεύματα που εμφανίστηκαν μέσα στους αγώνες της τελευταίας τριετίας (π.χ. ΕΠΑΜ, Σπίθα, ΕΛ.ΛΑ.ΔΑ.), αλλά και από το αστικό αντιμνημονιακό ρεύμα των Ανεξάρτητων Ελλήνων.

1.3 Η νεολαία στην Ελλάδα του μνημονίου - Η γενιά της κρίσης

«Θα 'θελα λίγο δυναμίτη, θα 'θελα μιαν έκρηξη που θα σκορπίσει το χειρότερο θάνατο στα βολέματά σας»

[Νίκος Καρούζος, «Κρώξιμο σε ένα σπουδαστήριο»]

Μέσα στο δύσβατο τοπίο της κρίσης, η νεολαία αποκτά ξεχωριστό ρόλο. Η γενιά της κρίσης είναι αυτή που βρίσκεται στο επίκεντρο της αντεργατικής πολιτικής του μνημονίου, καθώς

βιώνει με τον πιο σκληρό τρόπο τις αντιδραστικές τομές σε εκπαίδευση και εργασία, ενώ αποτελεί την πρώτη και κύρια λεία της μάστιγας της ανεργίας. Πρόκειται για μια γενιά που αδυνατεί να βρει θετικό όραμα, δυσκολεύεται να προγραμματίσει στοιχειωδώς το μέλλον της και βυθίζεται ολοένα και περισσότερο στην ανασφάλεια και την αβεβαιότητα. Η συνεχής αίσθηση της παροδικότητας σε συνδυασμό με την έλλειψη συλλογικών μορφών διεκδίκησης που επίσης βιώνουν οι άνεργοι και οι επισφαλώς εργαζόμενοι νέοι, εντείνει τις επιλογές του ατομικού δρόμου, ενώ μπορεί να καλλιεργήσει τα πιο αντιδραστικά χαρακτηριστικά μιας καπιταλιστικής κοινωνίας, αποτελώντας πρόσφορο έδαφος στην ανάπτυξη του φασισμού. Την ίδια στιγμή, η απελπισία συντελεί στη δημιουργία μαζικού ρεύματος μετανάστευσης για τους νέους, επαναφέροντας μνήμες από την αρχή του προηγούμενου αιώνα.

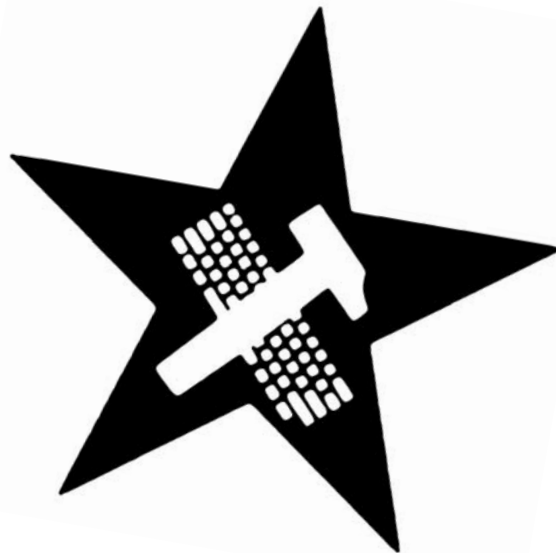
Η νέα γενιά είναι από την άλλη και εκείνη που πλέον βιώνει καθημερινά ότι δεν έχει να κερδίσει τίποτα από τον σύγχρονο ολοκληρωτικό καπιταλισμό της σήψης και της βαρβαρότητας. Η γενιά της κρίσης καλείται να παίξει ρόλο πρωταγωνιστή στην αναζήτηση διεξόδου από το σημερινό τέλμα, να ανατρέψει τον ίδιο της τον τίτλο και να αποτελέσει τη γενιά της ανατροπής. Είναι εκείνη που μπορεί ξεπερνώντας τις αδυναμίες συλλογικής διεκδίκησης να αποτελέσει τον «πυροδότη» κοινωνικών εκρήξεων και λαϊκών εξεγέρσεων, ικανών να αποκρούσουν τη σημερινή αστική επίθεση και να ανοίξουν το δρόμο για μια άλλη οργάνωση της κοινωνίας.

1.3.1 Αλλαγές στην εκπαίδευση και στην εργασία

Η νεολαία βρίσκεται στο στόχαστρο της προωθούμενης πολιτικής σε εκπαίδευση και εργασία. Η νέα βάρδια καλείται σήμερα να εργαστεί με τους πλέουν ελαστικούς και αβέβαιους όρους, αμείβεται με μισθούς πείνας, ενώ καθημερινά έρχεται αντιμέτωπη με την απελευθέρωση των απολύσεων και τα αυξανόμενα

ποσοστά ανεργίας. Ιδιαίτερα για τους νέους, τα αλληπάλληλα μνημόνια, καθώς και το σύμφωνο πρώτης απασχόλησης έχουν δημιουργήσει ένα εργασιακό τοπίο ανασφάλιστης ημιαπασχόλησης και ανεργίας. Η πλήρης απασχόληση δίνει τη θέση της σε νεο-προσληφθέντες νέους με συμβάσεις μερικής ή εκ περιτροπής εργασίας και με ιδιαίτερα μειωμένες απολαβές. Ταυτόχρονα, η συνεχώς διευρυνόμενη ζώνη των ανέργων και των ελαστικά απασχολούμενων λειτουργεί σαν φάντασμα, υπό το φόβο του οποίου ολόένα και περισσότεροι νέοι συμβιβάζονται με το πλήρες τσάκισμα των δικαιωμάτων τους. Και το φάντασμα γίνεται πιο τρομακτικό όσο η προοπτική εύρεσης μιας θέσης εργασίας στην Ελλάδα φαντάζει σχεδόν απίθανη.

Την ίδια στιγμή, η μοναδική εναλλακτική επιλογή που σχεδιάζεται από το υπουργείο Εργασίας για τους εκατοντάδες χιλιάδες άνεργους νέους είναι τα προγράμματα ευκαιριακής απασχόλησης, η εργασία κατ' αποκοπή (δηλαδή με μισθό κατά μονάδα εργασίας) και η πλημμελής, ανόχι ανύπαρκτη, ασφάλιση (ασφάλιση με εργόσημο – κουπόνι εργασίας). Στο πρόσφατο «**Σχέδιο Δράσης Στοχευόμενων Παρεμβάσεων Για την Ενίσχυση της Απασχόλησης και της Επιχειρηματικότητας των Νέων**» παρουσιάστηκαν αναλυτικά τα προβλεπόμενα «ανακουφιστικά» και «διαρθρωτικά» μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Απευθύνονται σε άνεργους κάτω των 29 ετών και κατά κύριο λόγο περιλαμβάνουν: απόκτηση εργασιακής εμπειρίας μέσω εκπαιδευτικής πρακτικής άσκησης, δημιουργία νέων θέσεων κοινωνικού χαρακτήρα, συνεχής κατάρτιση που να υπηρετεί τις ανάγκες της αγοράς, μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση και μαθητεία, καθώς επίσης και ενίσχυση της πρακτικής άσκησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ακόμη η χρηματοδότηση 195 Κοινωνικών Δομών (κοινωνικά παντοπωλεία, συσσίτια κ.λπ.) σε όλη την Ελλάδα για διάστημα 24 μηνών με σκοπό τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης νέων ηλικίας έως 30 ετών. Η πλειοψηφία όλων αυτών των δράσεων μεταφράζεται σε διεύρυνση των συνθηκών μαθητείας και σε πεντάμηνες θέσεις εργασίας με μισθούς από 400 έως 460 ευρώ χωρίς ασφάλι-

ση και χωρίς καμία επιβάρυνση του εργοδότη. Μάλιστα, σε όποιον «φιλεύσπλαχνο» εργοδότη μετατρέψει την πεντάμηνη μαθητεία σε πρόσληψη χαρίζονται οι εργοδοτικές εισφορές του πρώτου έτους. Παράλληλα, προβλέπεται η γενίκευση της πρακτικής άσκησης για τους φοιτητές και τους σπουδαστές όλων των ΑΕΙ και ΤΕΙ, με μισθούς έως 340 ευρώ.

Η έως τώρα εμπειρία από τα προγράμματα «κοινωνικού χαρακτήρα» έχει δείξει ότι πρόκειται για ένα σύγχρονο δουλεμπόριο, για αρκετά μαζικά σκλαβοπάζαρα εργασίας, τα οποία συγκεντρώνουν τεράστιο κομμάτι της σύγχρονης εργασιακής επισφάλειας, ως επί το πλείστον νεολαίας. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν επί της ουσίας 5μηνες συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του ΙΝΕ της ΓΣΕΕ και τοπικών φορέων (δήμοι) με τη διαμεσολάβηση μιας σειράς ΜΚΟ ή των τοπικών εργατικών κέντρων, που παίζουν ξεκάθαρα πλέον το ρόλο του εργοδότη. Είναι συμβάσεις που συνάπτονται έξω από τα όρια ακόμη και αυτών των λειψών εργατικών δικαιωμάτων που έχουν απομείνει (χαρακτηριστικά, οι συμβασιούχοι υπογράφουν ότι δεν δικαιούνται άδειες και ότι εξαιρούνται από κάθε συλλογική σύμβαση εργασίας) και στόχο έχουν να αντικαταστήσουν το σύνολο των εργασιακών σχέσεων στους φορείς του δημοσίου και των κοινωνικών υπηρεσιών. Συνοπτικά, οι θέσεις ευκαιριακής απασχόλησης αποτελούν ένα διευρυνόμενο πεδίο εκμετάλλευσης στο οποίο αναμένεται να απασχοληθεί μεγάλο ποσοστό της απελπισμένης νεολαίας, εγκαινιάζοντας νέους όρους ακόμη πιο επισφαλούς

εργασίας. Αποτελούν **ένα κομβικό βήμα στην ένταση της εκμετάλευσης της νέας γενιάς από το κεφάλαιο**, καθώς γενικεύεται ο θεσμός της μαθητείας, όπου ο εργοδότης «εκπαιδεύει» τον εργαζόμενο ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες της επιχείρησης. Σε χιλιάδες νέους επιβάλλεται η ολιγόμηνη δουλειά με μισθούς εξαθλίωσης, ενώ ακολουθεί εκ νέου πέταμα στην ανεργία. **Παγιώνεται με αυτό τον τρόπο ένα καθεστώς δουλοπαροικίας για τους νέους εργαζόμενους**, όπου οι χώροι δουλειάς μετατρέπονται σε εργασιακά κάτεργα, ενώ ταυτόχρονα εντείνεται ο άθλιος διαχωρισμός μεταξύ «νέων» και «παλιών» εργαζομένων.

Σε αυτά τα πλαίσια επιχειρείται μια ριζική αλλαγή στη λογική της εκπαίδευσης, ώστε να συμβαδίζει με τις νέες ευέλικτες ανάγκες στην εργασία. Με το νέο σχολείο, τις συγχωνεύσεις, το νέο νόμο για τους εκπαιδευτικούς, αλλά και με τις αλλαγές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ψήφιση του Νόμου Πλαίσιο Διαμαντοπούλου-Αρβανιτόπουλου, ψήφιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Φορέα Πιστοποίησης, ψήφιση του νόμου για τη διά βίου μάθηση, το σχέδιο Αθηνά) επαναπροσδιορίζεται ριζικά ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης, η οποία έρχεται να δεθεί πιο οργανικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και την ιδέα της ανταγωνιστικής οικονομίας της γνώσης. Παράλληλα, το κράτος αποσύρεται σταδιακά από την υποχρέωσή του να παρέχει δημόσια και δωρεάν παιδεία, ενώ οι προτεραιότητες του κέρδους και της ιδεολογικής κυριαρχίας των αξιών του κεφαλαίου (επιχειρηματικότητα, προσαρμοστικότητα, ευελιξία) άρχισαν να διεκδικούν χώρο μέσα στα εκπαιδευτικά περιεχόμενα και στην εκπαιδευτική διαδικασία, πιο άμεσα και πιο καθαρά από ποτέ. Η αγορά εργασίας απαιτεί όσες γενικές γνώσεις χρειάζονται μόνο ως βάση των δεξιοτήτων, ζητά διά βίου κυνήγι προσόντων. Δεν χρειάζεται ξεχωριστούς χώρους εκπαίδευσης με μακροπρόθεσμες σπουδές, αλλά ευέλικτες διαδρομές μάθησης, που να οδηγούν στην παραγωγή, χωρίς νεκρούς χρόνους. Η αγορά δεν χρειάζεται συγκροτημένη, γενική γνώση αλλά πιστοποιημένες ικανότητες.

Ως εκ τούτου, η πρόταση για **το νέο σχολείο** συνολικά αφορά την πιο αντιδραστική εμπέ-

δωση της λογικής του σχολείου της αγοράς. Η ανάγκη γενικής, συγκροτημένης γνώσης και η ισότητα ευκαιριών δεν αναφέρονται πια ούτε προσχηματικά ως περιεχόμενο του σχολείου αυτού. Τουναντίον, κριτήριο της κοινωνικής του αποτελεσματικότητας αποτελεί το πόσο θα εναρμονιστεί με τις ανάγκες του κεφαλαίου. Το κεφάλαιο φιλοδοξεί να γλιτώσει από τον πληρωμένο νεκρό χρόνο στο σχολείο, τις γνώσεις μιας γενικής παιδείας που δεν αφορούν άμεσα τη μια ή την άλλη δεξιότητα που απαιτεί μια συγκεκριμένη δουλειά, και πάνω απ' όλα επιδιώκει την εμπέδωση μιας νέας εργασιακής ηθικής.

Πολύ περισσότερο, οι υπεραντιδραστικές αλλαγές που προωθούνται στην **τριτοβάθμια εκπαίδευση** συνδέονται άρρηκτα με τις στρατηγικές αστικές στοχεύσεις μέσα στη δίνη της παγκόσμιας κρίσης. Είναι απαραίτητες για να μπορέσει το κεφάλαιο να δημιουργήσει το μοντέλο εργαζομένου που έχει ανάγκη, στους τομείς που έχει ανάγκη, αλλά και για να βρει νέα πεδία κερδοφορίας. Η σημερινή κατάσταση στην εκπαίδευση διαμορφώνεται από τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου διαμορφωμένου από τους νόμους Διαμαντοπούλου-Αρβανιτόπουλου, το σχέδιο Αθηνά, αλλά και τους λοιπούς νόμους που πλαισιώνουν το μωσαϊκό της αναδιάρθρωσης, ενώ στιγματίζεται από την υποχρηματοδότηση και τις τεράστιες οικονομικές περικοπές. Οι ταξικοί φραγμοί εντείνονται και έρχονται όχι μόνο να πετάξουν τα παιδιά των εργατικών-λαϊκών οικογενειών εκτός του πανεπιστημίου, αλλά και να καταλείβουν τους σπουδαστές σε μια βεντάλια μεταλκευτικής εκπαίδευσης. Το άσυλο καταργείται με σκοπό να εκπαραθυρώσει τις κινηματικές διαδικασίες, καθότι στις σημερινές συνθήκες κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού το σύγχρονο επιχειρηματικό πανεπιστήμιο δεν μπορεί να αποτελεί κέντρο προάσπισης του φοιτητικού και του λαϊκού κινήματος.

Ως εκ τούτου, σε πλήρη εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις της ΕΕ, προωθείται η εμβάθυνση όλων των πλευρών του επιχειρηματικού πανεπιστημίου με βάση τους ακόλουθους άξονες:

→ **Ενίσχυση της κινητικότητας – εξατομίκευση των εργαζομένων**

- **Μοντελοποίηση της γνώσης και σύνδεση της παραγόμενης γνώσης με την αγορά και τις επιχειρήσεις. Βάθμευση της επιχειρηματικής λειτουργίας.**
- **Προώθηση της αστικής ιδεολογίας όσον αφορά στο περιεχόμενο των σπουδών και τη λειτουργία των ιδρυμάτων.**

Συμπερασματικά, στη σημερινή περίοδο της διάλυσης όλων των κοινωνικών παροχών, το βάθμευση της επιχειρηματικής λειτουργίας των πανεπιστημίων προχωράει εντατικά, καθώς ενισχύεται η οργανική και στενή σύνδεσή τους με την αγορά και τις εκάστοτε επιδιώξεις του κεφαλαίου, αλλά και η λειτουργία των ίδιων σαν επιχειρήσεις. Στόχος είναι η δημιουργία νέων πεδίων κερδοφορίας για το κεφάλαιο και μια εκπαίδευση «αυτοχρηματοδοτούμενη», χωρίς σταθερή κεντρική κρατική χρηματοδότηση. Έτσι τα ιδρύματα ωθούνται τα ίδια στο να αναζητήσουν πόρους από ιδιώτες προκειμένου να επιβιώσουν, κάτι που πέρα από την επέκταση της κερδοφορίας του κεφαλαίου στον τομέα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, τους δίνει και τη δυνατότητα να επεμβαίνουν απευθείας στο περιεχόμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Από αυτή τη σκοπιά, δομείται ένα απίστευτα συντηρητικό, συγκεντρωτικό, αυταρχικό και ιεραρχικό μοντέλο διοίκησης. Το κεφάλαιο πλέον ελέγχει και θεσμικά τη διοίκηση των πανεπιστημίων, με τα κριτήρια της επιχειρηματικής κερδοφορίας να κυριαρχούν στα πανεπιστημιακά κέντρα λήψης αποφάσεων.

Η επιχειρηματική λειτουργία δεν αφορά όμως μόνο τις διοικητικές υπηρεσίες, αλλά γενικεύεται και καθιερώνεται σε ό,τι αφορά τον σκληρό πυρήνα του πανεπιστημίου, δηλαδή στην έρευνα και στην παραγωγή νέας γνώσης. Αυτό πραγματοποιείται με αμφίδρομο τρόπο. Από τη μια, με τις χορηγίες και τις «επώνυμες έδρες» «η εταιρεία εισβάλλει στη σχολή», καθώς κατοχυρώνεται η δυνατότητα ενός ιδιώτη να νοικιάζει τον υλικότεχνικό εξοπλισμό και το εργατικό δυναμικό του ιδρύματος για να παράγει έρευνα. Από την άλλη, το ίδιο το πανεπιστήμιο λειτουργεί αυτοτελώς ως επιχειρηματίας με

τις spin-off εταιρείες, σύνδεση με την τοπική αγορά, με πατέντες, πνευματικά δικαιώματα ιδιοκτησίας για τα προϊόντα της έρευνας και της νέας γνώσης. Όλα αυτά σε ένα τοπίο όπου κυριαρχούν τα ιδεολογήματα της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας, του ατομικού δρόμου, της ιεραρχίας.

1.3.2 Σκιαγραφώντας κοινωνικά τη νεολαία

Υια να μπορέσουμε όμως να σκιαγραφήσουμε τη σύγχρονη κατάσταση στη νέα γενιά, είναι αναγκαίο να ερμηνεύσουμε ορισμένα στοιχεία της κοινωνικής σύνθεσης της νεολαίας σήμερα.

Συνολικά, ο υπολογιζόμενος αριθμός των νέων ηλικίας 15-29 ετών για το έτος 2012 ανέρχεται στους 1.854.814. Το 30% είναι μεταξύ 15-19, το 32% μεταξύ 20-24 και το 38% μεταξύ 24-29. Αναφορικά με την **εκπαίδευση**, περίπου το 37,5% (695.705) φοιτά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Από τους 371.099 μαθητές του Λυκείου, οι 249.293 (67,1%) πηγαίνουν σε Γενικό λύκειο, ενώ 121.806 (το 32,8%) σε δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ). Ιδιαίτερα στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) παρατηρείται αξιόλογη αύξηση των μαθητών τα τελευταία χρόνια. Ενδεικτικά, μέσα σε ένα χρόνο, από το 2011, παρατηρήθηκε αύξηση της τάξης του 17,1%.

Όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της ΕΛΣΤΑΤ (έναρξη έτους 2011/2012 για τα ΑΕΙ, λήξη έτους 2010/2011 για τα ΤΕΙ), 177.296 φοιτητές είναι εγγεγραμμένοι στα εξάμηνα κάποιου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της χώρας (περίπου το 9,5% των νέων), ενώ οι εγγεγραμμένοι πέραν των κανονικών σπουδών αγγίζουν τους 200.422. Αντιστοίχως, οι σπουδαστές, οι οποίοι είναι γραμμένοι σε κάποιο εξάμηνο τμήματος Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ανέρχονται στους 111.909 (περίπου το 6%), ενώ οι πέραν των κανονικών εξαμήνων φτάνουν τους 122.444. Όπως αποτυπώνουν και οι χρονοσειρές δεδομένων, από το 2005 και μετά σημειώνεται

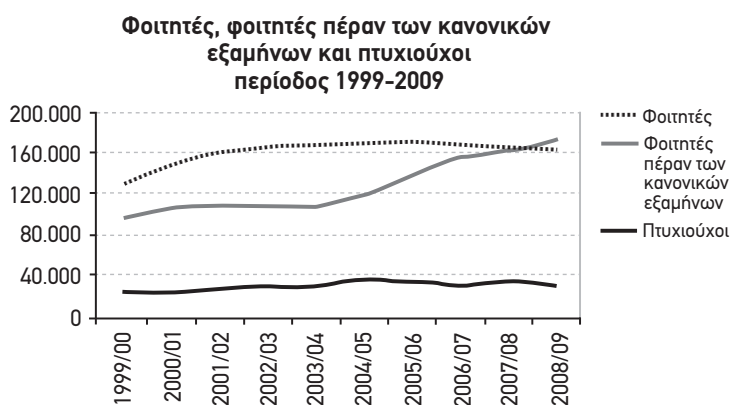

πτωτική τάση στη σπουδάζουσα νεολαία, και κυρίως στον αριθμό των σπουδαστών σε ΑΤΕΙ και ΑΣΠΑΙΤΕ, ενώ ιδιαίτερα αυξητική τάση έχει ο αριθμός των «αιωνίων». Μεταβολή που σε καμία περίπτωση δεν είναι τυχαία, καθώς από το 2005 και μετά σηματοδοτείται μια περίοδος, η οποία αφενός χαρακτηρίζεται από συνολικές αντιδραστικές αναδιαρθρώσεις στην ανώτατη εκπαίδευση, αφετέρου σφραγίζεται από τη ραγδαία επιδείνωση της εργασιακής προοπτικής για τους αποφοίτους. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (έναρξη έτους 2010/2011) οι μεταπτυχιακοί φοιτητές φτάνουν τους 59.423 (συνολικά το 3,2% της νεολαίας). Από αυτούς 35.570 είναι γραμμένοι σε κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και 23.853 εκπονούν διδακτορική διατριβή. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι ο αριθμός των φοιτητών που παρακολουθούσαν κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα το ακαδημαϊκό έτος 2003/2004 ήταν μόλις 16.972, έχει δηλαδή σημειωθεί μέσα σε εννιά χρόνια αύξηση της τάξεως του 109,5%.

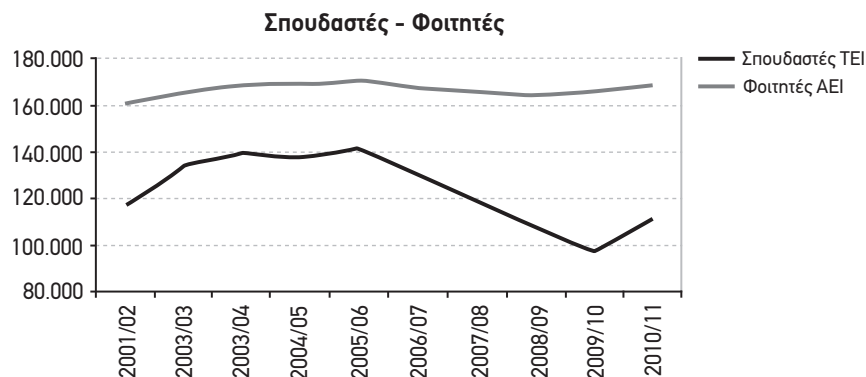
Η Ελλάδα βρίσκεται πλέον στην κορυφή της

στατιστικής για την ανεργία των νέων ξεπερνώντας την Ισπανία, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), δίνοντας ποσοστό 52,8% για την Ελλάδα και 52,7% για την Ισπανία. Σε σύγκριση με το 2008, πριν το ξέσπασμα της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, το ποσοστό ανεργίας στους νέους έχει διπλασιαστεί. Αρκεί μάλιστα να σκεφτεί κανείς για να καταλάβει την πραγματική διάσταση του φαινομένου ότι, σύμφωνα με τον διεθνή ορισμό, άνεργος θεωρείται ένας νέος από 15 μέχρι 24 ετών όταν στο διάστημα του τελευταίου μηνός αναζήτησε αλλά δεν βρήκε εργασία, ενώ απασχολούμενος, θεωρείται ο νέος, ο οποίος εργάστηκε το λιγότερο 1 ώρα επί πληρωμή την εβδομάδα.

Ακόμη πιο δραματικά, τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν ότι το ποσοστό ανεργίας στους νέους μεταξύ 15-24 ετών κυμαίνεται στο 56,6% και για την ηλικιακή ομάδα 25-29 στο 38% (για τις γυναίκες είναι αντίστοιχα 65,4% και 41,4%). Από το σύνολο των ανέργων, το 24,7%

Σχήμα 2:
Σπουδαστές,
φοιτητές και
φοιτητές πέραν
των κανονικών
εξαμήνων κατά
την τελευταία
δεκαετία

(περίπου 304.037 νέοι) αναζητούν για πρώτη φορά εργασία. Σε σχέση με το 2010, ο αριθμός των «νέων» ανέργων αυξήθηκε κατά 156.837 άτομα, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (59%) είναι γυναίκες. Ανησυχητικό είναι το φαινόμενο του υψηλού ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων νεαρής ηλικίας. Χαρακτηριστικά, για το β' τρίμηνο του 2012 οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούσαν το 30% του συνόλου των ανέργων 15-19, το 45,2% της ηλικιακής ομάδας 20-24 ετών και ετών το 50,4% των ανέργων ηλικίας 25-29 ετών.

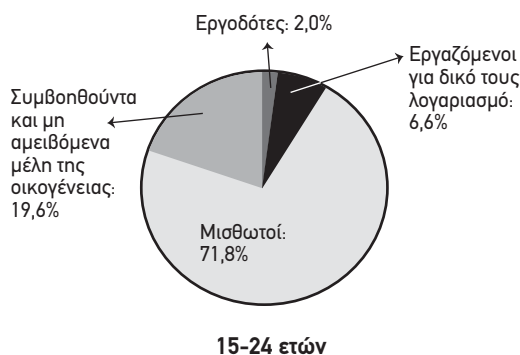
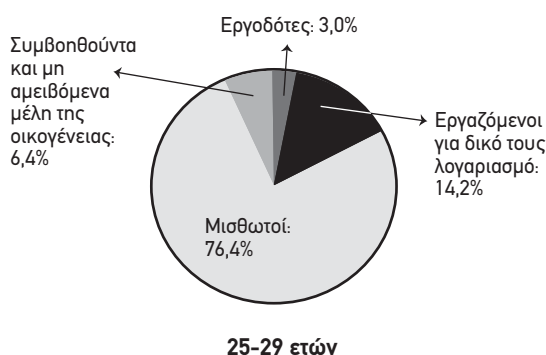
Αν και η εκπαίδευση θεωρείται ευρύτερα ως παράγοντας που αυξάνει τη δυνατότητα πρόσβασης στην εργασία και συμβάλλει στη μείωση της πιθανότητας να βρεθεί ένα άτομο σε ανεργία, στα πρόσφατα στοιχεία για την ανεργία και στις μεταβολές της κατά την περίοδο 2010-2012 δεν παρατηρείται ξεκάθαρη ή και ισχυρή αρνητική συσχέτιση. Από την εξέταση των στοιχείων του εργατικού δυναμικού ανά μεγάλες ομαδοποιημένες κατηγορίες σε επίπεδο εκπαίδευσης φαίνεται ότι υψηλότερο ποσοστό ανεργίας, τόσο σε σχέση με τη συνολική ανεργία όσο και με τις υπόλοιπες κατηγορίες, αντιμετωπίζουν τα άτομα με μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης. Η έλλειψη ισχυρής συσχέτισης ανάμεσα στην ανεργία και την εκπαίδευση επιβεβαιώνεται και από τις ποσοστιαίες μεταβολές της ανεργίας. Σε σχέση με το 2010, μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση της ανεργίας καταγράφεται στα άτομα με μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης (κατά 46,7%), ακολουθούν αυτά με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (40,3%), ενώ συγκριτικά μικρότερη αύξηση της ανεργίας

αντιμετωπίζουν τα άτομα με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (35,4%). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το β' τρίμηνο του 2012, ποσοστό 8,9% των ανέργων 15-24 ετών είναι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών (αντίστοιχα 20,7% για την ηλικιακή ομάδα 25-29 ετών), 23% είναι πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών / επαγγελματικών σχολών (31% για την ομάδα 25-29 ετών), ενώ το 49% έχει απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης (32% για την 25-29). Ποσοστό 2,5% των ανέργων 25-29 ετών κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών είναι υψηλότερα από τα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών σε κάθε εκπαιδευτικό επίπεδο.

Οι απασχολούμενοι νέοι κατά το γ' τρίμηνο του 2012 ανέρχονται σε 506.200, που σημαίνει ότι περίπου ένας στους επτά εργαζόμενους είναι νέος ηλικίας 15 με 29 ετών. Από τους απασχολούμενους νέους 3,0% βρίσκεται στην ηλικιακή ομάδα 15-19, το 23,8% μεταξύ 20-24 και το 73,11% μεταξύ 25-29, γεγονός που υποδεικνύει ότι δύο στους τρεις νέους εργαζόμενους είναι άνω των 25 ετών. **Οι νέοι εργάζονται κυρίως ως μισθωτοί.** Με βάση τα στοιχεία του β' τριμήνου του 2012, ποσοστό το 71,8% των νέων εργαζόμενων στην ηλικιακή ομάδα 15-24 είναι μισθωτοί (με μισθό ή ημερομίσθιο), ενώ το ποσοστό φτάνει το 75,4 % στην ηλικιακή ομάδα 25-29.

Σχήμα 3:

Απασχολούμενοι ανά θέση στο επάγγελμα.
Β' τρίμηνο 2012

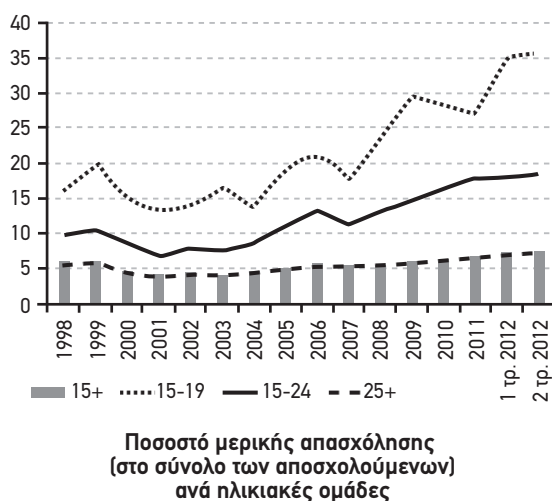
Αναφορικά με τους τομείς απασχόλησης, περισσότεροι από το ένα πέμπτο (1/5) των νέων εργάζονται στο χονδρικό και το λιανικό εμπόριο και το ένα έβδομο (1/7) περίπου στη μεταφορά και την αποθήκευση. Εξετάζοντας πιο συγκεκριμένα τα ποσοστά, το 22% των νέων εργάζονται στο χονδρικό και το λιανικό εμπόριο, 14% σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών εστίασης ή καταλύματος, 9% στη μεταποίηση, 7% σε επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες και 6% στην κατασκευή.

Οι νέοι είναι αυτοί που χτυπιούνται περισσότερο από τις ελαστικές σχέσεις εργασίας, όντας εγκλωβισμένοι σε έναν κυκεώνα ελαστικής απασχόλησης, ανασφάλιστης εργασίας και φθηνών απολύσεων. Η μερική, ανασφάλιστη και προσωρινή εργασία αποτελούν σχεδόν τον κανόνα για την εργαζόμενη νεολαία. Αξίζει να σημειωθεί ότι για τα άτομα ηλικίας 15-19 ετών, το ποσοστό μερικής απασχόλησης ανήλθε σε 35,8% το β' τρίμηνο του 2012 και για τα άτομα ηλικίας 20-24 ετών σε 16,6%. Τα ποσοστά μερικής απασχόλησης είναι μεγαλύτερα μεταξύ των νέων γυναικών.

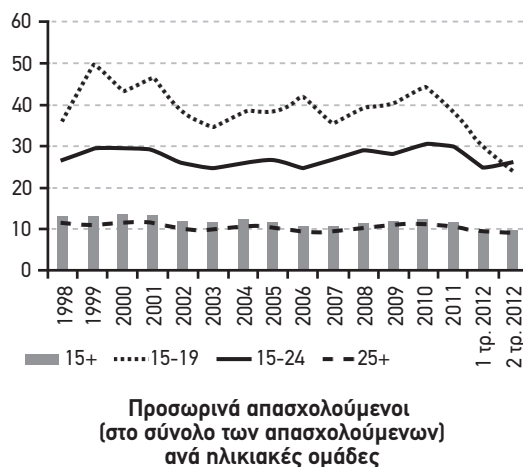
Σχήμα 4:

Μερική και προσωρινή απασχόληση ανά ηλικιακές ομάδες

Πηγή: Eurostat

Η σύγχρονη πραγματικότητα του εργασιακού μεσαίωνα έχει δημιουργήσει κύμα μετανάστευσης της νεολαίας, η οποία αδυνατεί να βρει μόνιμη δουλειά με αξιοπρεπείς όρους. Η υψηλή ανεργία και οι χαμηλές απολαβές καλλιεργούν τα συναισθήματα της αγωνίας και της απογοήτευσης για την κατάσταση και τις προοπτικές στην Ελλάδα. Ένα μεγάλο ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν την Ελλάδα είναι πτυχιούχοι, οι οποίοι απογοητευμένοι από την ανεργία, την υποαπασχόληση ή την ετεροαπασχόληση φεύγουν για μετεκπαίδευση και εν συνεχεία αναζητούν στο εξωτερικό καλύτερες εργασιακές συνθήκες. Ωστόσο, όσο δυσχεραίνει η κοινωνική πραγματικότητα στην Ελλάδα, αυξάνεται και το κομμάτι των νέων που φεύγουν αναζητώντας οποιαδήποτε δουλειά μπορεί να τους εξασφαλίσει την επιβίωση. Αρκεί να αναλογιστούμε ότι σύμφωνα με στοιχεία του 2011 το **40,3% του πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού**. Το ποσοστό αυτό είναι κατά 9,3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού. Αναζητώντας λύση στο σύγχρονο κοινωνικό αδιέξοδο ολοένα και περισσότεροι νέοι επιλέγουν να μεταναστεύσουν βρίσκοντας πολλές φορές τις ελπίδες τους να διαψεύδονται. Αποκομμένοι από τον κοινωνικό ιστό και χωρίς να μιλούν συχνά καν τη γλώσσα της χώρας προορισμού έρχονται αντιμέτωποι με την πιο σκληρή όψη της εκμετάλλευσης. Ανεργία,

ημιαπασχόληση (mini-jobs), ανασφάλιστη εργασία, γραφεία ενοικίασης εργαζομένων (ή αλλιώς σύγχρονα δουλεμπορικά), καθώς και ο συγκαλυμμένος ή και απροκάλυπτος ρατσισμός συνθέτουν το τοπίο της μετανάστευσης στις περισσότερες καπιταλιστικές χώρες της Ευρώπης.

1.4 Από την Αθήνα ως τη Νέα Υόρκη: Η διεκδίκηση διαφορετικού μέλλοντος και ο ρόλος της νεολαίας

Με ιδιαίτερα έντονο τρόπο έχει επιβεβαιωθεί όλο το προηγούμενο διάστημα ο δομικός και ιστορικός χαρακτήρας της κρίσης ανά τον κόσμο. Η διεθνής καπιταλιστική αστάθεια εμφανίζεται με δραματικές διαστάσεις, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το επίπεδο της ζωής των λαών, αλλά και την επίθεση και την όξυνση όλων των ανταγωνισμών και των αντιθέσεων. Ιδιαίτερα η νεολαία, όπως εξηγήσαμε και παραπάνω, βρίσκεται στον πυρήνα της αστικής επίθεσης, ερχόμενη αντιμέτωπη τόσο με τους χειρότερους εργασιακούς όρους όσο και με τα συνεχώς αυξανόμενα ποσοστά ανεργίας, που φτάνουν πλέον παγκοσμίως σε επίπεδα ρεκόρ. Η βαθιά και πολύπλευρη αυτή κρίση αποτυπώνεται και στην εμφάνιση νέων δυναμικών κινήματων ανά τον κόσμο, στα οποία η νεολαία αποκτά αναβαθμισμένο ρόλο, έχοντας ιδιαίτερα σημαντική συμβολή, τροφοδοτώντας τα τόσο σε περιεχόμενο όσο και σε νέες μορφές πάλης, αλλά και εμπλουτίζοντάς τα με νέους τρόπους οργάνωσης καθιστώντας κομβική τη χρήση των νέων μέσων τεχνολογίας. Η εμφάνιση και η ανάπτυξη κινηματικών διαδικασιών και η ταυτόχρονη εισβολή του νεολαιίστικου παράγοντα στο προσκήνιο, που θα μπορούσαμε να πούμε ότι «εγκαινιάστηκε» με την εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 στην Ελλάδα, απλώθηκε από τις εξεγέρσεις στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική μέχρι την κατάληψη της Γουόλ

Στρίτ και από τις πλατείες των αγανακτισμένων στην Ευρώπη μέχρι τα φοιτητικά κινήματα σε Ευρώπη, Καναδά και Χιλή και τους διαρκείς μαχητικούς απεργιακούς αγώνες σε Ελλάδα και Ισπανία. Αυτή η πολύπλευρη και αντιφατική πολλές φορές διαδικασία υποδεικνύει και αποδεικνύει την ύπαρξη νέων πλευρών ριζοσπαστικοποίησης που γεννούν και αναμένεται να γεννήσουν κοινωνικές συγκρούσεις σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Ωστόσο, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η νέα φτώχεια και η όξυνση των ταξικών ανισοτήτων, ως βασικές πλευρές του πιο «άγριου» ολοκληρωτικού καπιταλισμού, συχνά οδηγούν και στην έξαρση βίαιων ανολοκλήρωτων απαντήσεων, χωρίς την παράλληλη αναγκαία και απαραίτητη πολιτικοποίηση του ίδιου του κινήματος. Έτσι έχουμε την εμφάνιση κοινωνικών εκρήξεων, στις οποίες υπερτερεί το στοιχείο της τυφλής βίας, ενώ εκλείπει η συγκρότηση πολιτικών αιτημάτων ή νέων μορφών οργάνωσης και πρωτοβουλιών. Παραδείγματα αυτού του φαινομένου αποτελούν η έκρηξη της «άγριας νεολαίας» στο Λονδίνο, οι εξεγέρσεις των γαλλικών προαστίων ή ακόμα και πλευρές του «κινήματος των πλατειών» στην Ελλάδα.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως η αυξημένη ανεργία αποτέλεσε σπίθα που πυροδότησε κινηματικά γεγονότα από την Αραβική Άνοιξη μέχρι τη «γηραιά ήπειρο» και τις ΗΠΑ, σημαντικό κομμάτι των οποίων υπήρξε και η απογοητευμένη, μορφωμένη νεολαία. Τα βασικά αιτήματα που διέτρεξαν τον αραβικό κόσμο εστίαζαν στο τέλος των αυταρχικών κυβερνήσεων καθώς και στην απόκτηση εξουσίας από τον ίδιο το λαό. Αξίζει όμως να τονιστεί ότι μέσα από τον αγώνα αναδείχτηκαν μια σειρά από κοινωνικά αιτήματα σε σχέση με την εργασία και το αβέβαιο μέλλον. Αιτήματα προερχόμενα από την κοινωνική ανάγκη του να δοθεί τέλος στην ανέχεια και τη φτώχεια και να αλλάξει το ζοφερό μέλλον που προδιαγράφεται για την πλειοψηφία της κοινωνίας και ιδιαίτερα των νέων.

Οι καταλήψεις πλατειών ανά τον κόσμο σφραγίστηκαν από το παγκόσμιο κάλεσμα για «αλλαγή και αληθινή δημοκρατία» κόντρα στην κρίση, στους πυλώνες της (τραπεζίτες – πολυε-

θνικές) και στις συνέπειές της, με τη συμμετοχή χιλιάδων νεολαίων και εργαζομένων σε συγκεντρώσεις από την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιταλία και τη Γερμανία μέχρι την Ιαπωνία. Οι πιο ελπιδοφόρες και μαχητικές τους στιγμές ήταν αυτές της συνάντησής τους με μαχητικές πλευρές του εργατικού και του συνδικαλιστικού κινήματος. Χαρακτηριστικές ήταν όσον αφορά αυτό το γεγονός οι απεργίες του καλοκαιριού του 2011 στην Ελλάδα που πραγματοποιήθηκαν εν μέσω του κινήματος των πλατειών και αποτέλεσαν ταυτόχρονα κορύφωσή του. Οι απεργίες που συνεχίστηκαν, όπως στην Ελλάδα, ή ξεκίνησαν, όπως στην Ισπανία, μετά τις «πλατείες», μπορούν να θεωρηθούν και ως η ποιοτική μετεξέλιξη των πιο «προωθημένων» χαρακτηριστικών των δεύτερων. Έστω, μπορούμε να αντιληφθούμε το ρόλο που έπαιξαν οι πλατείες όσον αφορά τα χαρακτηριστικά διάρκειας και μαχητικότητας που οι απεργίες αυτές επέδειξαν στη συνέχεια. Σταθμό αποτέλεσε σε αυτό το σημείο, πέρα από τις γενικές απεργίες σε όλη την Ευρώπη, η ηρωική απεργία των ανθρακωρύχων της Αστουρίας στην Ισπανία, η οποία και συμβολικά και ουσιαστικά διαλέχθηκε και εμφανίστηκε αναμφισβήτητα ως η συνέχεια των πλατειών των αγανακτισμένων. Κατάφερε να μετατραπεί σε αυρύτερη λαϊκή – εργατική υπόθεση και να δημιουργήσει ποτάμια διαδηλωτών (ανθρακωρύχων και λοιπών Ισπανών εργαζομένων) που επανεκατέλαβαν τις πλατείες δηλώνοντας ταυτόχρονα και μια διαφορετική, πιο ταξική και αποφασισμένη προσέγγιση από αυτήν που είχε αναπτυχθεί το προηγούμενο διάστημα (χαρακτηριστικό το σημείο

της ανακοίνωσης των ανθρακωρύχων εκείνες τις μέρες: «εμείς δεν είμαστε το 15Μ (Αγανακτισμένοι), δεν είμαστε πασιφιστές, ερχόμαστε έτοιμοι για όλα»).

Ταυτόχρονα, είχε προηγηθεί ένας νέος γύρος καταλήψεων πλατειών **με την εμφάνιση του «Occupy κινήματος» στις ΗΠΑ**, μια μεγάλης και πρωτότυπης κοινωνικής διεργασίας, με αντιφατικό πολλές φορές περιεχόμενο, που συγκροτήθηκε κυρίως στην αντιπαράθεση με τη διαφθορά των τραπεζών, της Γουόλ Στρίτ και των χρηματοπιστωτικών κολοσσών και την έκφραση των οξυμμένων κοινωνικών προβλημάτων της πλειοψηφίας. Το Occupy εξαπλώθηκε γοργά αναταράζοντας την αμερικανική κοινωνία, με καταλήψεις πάρκων και άλλων χώρων σε πάνω από 100 πόλεις και χαρακτηρίστηκε από δεκάδες διαδηλώσεις και πορείες, από καθημερινές διαδικασίες συνελεύσεων, καθώς και από μια αδύναμη σχετικά, αλλά υπαρκτή πλέον σύνδεση με κομμάτι των συνδικάτων. Με το σύνθημα «είμαστε το 99% (της κοινωνίας)» το κίνημα αυτό τράβηξε μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο 1% της οικονομικής ελίτ των ΗΠΑ και στο υπόλοιπο κομμάτι των εργαζομένων και ανέργων. Ιδιαίτερο στοιχείο του Occupy αποτέλεσε μια ιδιότυπη συνάντηση-διάλογός του με όλα σχεδόν τα κινήματα που άνθισαν στην Αμερική από το 1960 και μετά (φεμινιστικό, αντιπολεμικό, οικολογικό, κίνημα των μαύρων, εργατικό) και τις ιδιαίτερες παραδόσεις που αυτά δημιούργησαν. Αξίζει να υπογραμμίσουμε ότι τα πιο προωθημένα και ελπιδοφόρα στοιχεία αυτού του διαλόγου, τόσο στην πράξη όσο και στη θεωρία, διακήρυτταν, αναζητούσαν και διεκδικούσαν μια «νέα ενότητα» των προηγούμενων διαφορετικών ταυτοτήτων και κινήμάτων. Μια νέα «συμμαχία» που δεν θα αναιρεί τις διαφορετικές πλευρές της θιγόμενης πλειοψηφίας, αλλά θα τη συνενώνει αποφασιστικά, κόντρα στην κρίση και τη ζοφερή πραγματικότητα που αυτή επιβάλλει.

Η άνθηση των φοιτητικών κινητοποιήσεων σε μια σειρά από χώρες, όπως η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία, αλλά και η Ιταλία, έδειξε περίτρανα ότι οι αγώνες της σπουδάζουσας μπορούν να συνδεθούν και να συντονιστούν πολιτικά με

τις ανάγκες ολόκληρης της νεολαίας. Ιδιαίτέρως το φοιτητικό κίνημα στη Χιλή μπόρεσε να αποκτήσει παν-κοινωνική απεύθυνση. Έτσι, η μάχη ενάντια στην επιχειρηματοποίηση της παιδείας κατάφερε να συνδεθεί με την ένταση του κοινωνικού ρήγματος λαμβάνοντας συνολικά χαρακτηριστικά αμφισβήτησης της πολιτικής του κυβερνήσεως κόμματος. Η απάντηση του φοιτητικού κινήματος στη χρήση βίας και την καταστολή ήταν να καλέσει τα συνδικάτα σε γενική απεργία. Οι φοιτητικές κινητοποιήσεις, οι καταλήψεις πανεπιστημίων και σχολείων συνδέθηκαν με διαρκείς απεργίες, μεγάλες εκδηλώσεις διαμαρτυρίας σε κεντρικές πλατείες, καταλήψεις τηλεοπτικών καναλιών και γραφείων κομμάτων, συγκροτώντας με διαρκή και μαχητικά χαρακτηριστικά ένα πρωτοφανές κίνημα λαϊκής δυσάρεσκειας και διεκδίκησης, που κάνει αισθητή την παρουσία του στη χώρα μέχρι και σήμερα. Το φοιτητικό κίνημα στη Χιλή αποτέλεσε σε μεγάλο βαθμό, έκφραση μιας ολόκληρης νέας γενιάς, στην οποία βαθαίνει η αντικαπιταλιστική αναζήτηση, μέσα από τη σταδιακή απόκτηση χαρακτηριστικών απαξίωσης του ίδιου του συστήματος, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη της σύνδεσης του κινήματός της νεολαίας με το μαχόμενο εργατικό κίνημα.

Η επίδραση και η πυροδότηση αγωνιστικών διεργασιών από τη μια χώρα στην άλλη, συχνά με τη μορφή «ντόμινο», όπως είδαμε τόσο στην αραβική άνοιξη όσο και στα κινήματα των πλατειών και τις απεργιακές κινητοποιήσεις στην Ευρώπη, **αναδεικνύουν την προοπτική για μια νέα εργατική διεθνοποίηση.** Η αποτύπωση μιας κινηματικής νίκης σε κάποια γωνιά του πλανήτη μπορεί σήμερα να επιδράσει καταλυτικά στην αναπέρωση των αγώνων και των εργατικών και νεολαιίστικων αντιδράσεων σε όλο τον κόσμο. Την εποχή της μεγάλης ύφεσης και της παγκόσμιας κρίσης, οι νέες εκρηκτικές συνθήκες σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελούν την άλλη όψη του νομίσματος, φανερώνοντας με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο τις σύγχρονες επαναστατικές δυνατότητες. Η στρατηγική των εθνικών αστικών τάξεων ευνοεί αυτή την κατεύθυνση την ίδια στιγμή που επιχειρεί να την καταστείλει. Παρά τις επιμέρους διαφο-

ροποιήσεις και τις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις, η αστική πολιτική παρουσιάζεται σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ενοποιημένη στην κατεύθυνση του τσακίσματος των δικαιωμάτων των εργαζομένων και της νεολαίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κρίση αποτελεί ευκαιρία για το μεγάλο κεφάλαιο να εντείνει δραματικά τους όρους της εκμετάλλευσης. Παράλληλα όμως η αδυναμία του να μειώσει τον κοινωνικό ανταγωνισμό, δημιουργώντας υλικές συμμαχίες με κομμάτια της εργατικής τάξης, η κρίση ηγεμονίας που εμφανίζει σε ιδεολογικό επίπεδο, η βίαιη φτωχοποίηση τεράστιων κομματιών της κοινωνίας που συνοδεύεται από ένταση του κοινωνικού πολέμου και της καταστολής για να χτυπηθεί οποιαδήποτε μορφή αντίστασης, αναδεικνύει το πραγματικό, βάρβαρο πρόσωπο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού της εποχής μας. Η άνοδος του φασισμού αποτελεί τη λύση ανάγκης στο βαθμό που η ταξική πάλη αποκτά επικίνδυνα χαρακτηριστικά για τη συνέχιση της δυνατότητας του κεφαλαίου να αποσπά υπεραξία, έτσι ώστε να διαιωνιστεί η διαίρεση των εργαζομένων με εθνικά χαρακτηριστικά τόσο ανάμεσα στους λαούς διαφορετικών χωρών όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές εθνότητες εντός συγκεκριμένων κρατών. Η έκρηξη της μετανάστευσης και ο τρόπος που ο επίσημος (των κυβερνήσεων, των αστικών κομμάτων, της ΕΕ κ.λπ.) και ο ανεπίσημος (της ακροδεξιάς και των φασιστών) ρατσισμός τον αναδεικνύει, καθώς και οι σχετικές διαφοροποιήσεις του γενικού επιπέδου διαβίωσης, που υπάρχουν ανάμεσα στους εργαζομένους διαφορετικών κρατών, ανάλογα με τη θέση που τα κράτη αυτά έχουν στον διεθνή καταμερισμό, αποτελούν συγκεκριμένα όπλα αυτής της πολιτικής.

Κόντρα σε αυτή την προσπάθεια όμως – όπως υπογραμμίσαμε και παραπάνω– **αντιδύεται αντικειμενικά η δυνατότητα ενός νέου ποιοτικά μεγαλύτερου βαθμού ενοποίησης της εργατικής τάξης σε ανώτερο επίπεδο.** Το ξέσπασμα εξεγέρσεων, κινήματων που υιοθετούν ίδιες πρακτικές, εργατικών διεκδικήσεων με κοινά χαρακτηριστικά σε παγκόσμιο επίπεδο σηματοδοτούν τη δυνατότητα συγκρότησης ενός σύγχρονου διεθνισμού. Η νικηφόρα έκβαση

οποιασδήποτε μάχης που δίνει το εργατικό κίνημα και η νεολαία θα λειτουργήσει παραδειγματικά, θα δημιουργήσει αλυσιδωτές αντιδράσεις ανατρέποντας το συσχετισμό δύναμης. Αυτό φοβούνται οι αστικές τάξεις, που προετοιμάζονται και οργανώνονται για την αναμέτρηση, θωρακίζοντας το νομικό οπλοστάσιό τους, στρατιωτικοποιώντας τις δυνάμεις καταστολής κ.λπ.

Όμως, για να προχωρήσει η πάλη σε διεθνές επίπεδο, **απαιτείται η συγκρότηση μόνιμων, διαρκών δεσμών μεταξύ των κομμάτων που αγωνίζονται και η πολιτική ενοποίηση τους σε επαναστατική, αντικαπιταλιστική, κομμουνιστική κατεύθυνση.** Η υποχώρηση των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στην Ευρώπη (η δορυφοριοποίησή της στην Ιταλία και την Ισπανία, η αδυναμία της στη Γαλλία και τη Γερμανία να παίξει πρωτοπόρο ρόλο στη δημιουργία κινηματικών αντιστάσεων) αναμφίβολα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα οπισθοχώρησης του κινήματος, δημιουργώντας εμπόδια όχι μόνο στη διαδικασία πολιτικής ενοποίησης του κινήματος αλλά και στη δυνατότητά του να επιτυγχάνει νίκες. Η σημαντική εμπειρία του κινήματος ενάντια στην καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση –παρά τις επιμέρους αδυναμίες–, τα δίκτυα επικοινωνίας που έχουν συγκροτηθεί σε διεθνές επίπεδο μπορούν αναμφισβήτητα να λειτουργήσουν θετικά. Παράλληλα απαιτείται λήψη πρωτοβουλιών σε διεθνές επίπεδο για τη δημιουργία αντικαπιταλιστικού μετώπου και προσπάθεια συντονισμού των αγώνων και των διεκδικήσεων. Αν και υπάρχουν πολιτικές διαφορές με τις οργανώσεις της Αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στην Ευρώπη, πρέπει να ενισχυθούν οι προσπάθειες κοινής δράσης, διαλόγου και θεωρητικής συζήτησης, ιδιαίτερα πάνω σε κρίσιμα θέματα, όπως αυτό του ρόλου και της αντιμετώπισης υπερεθνικών οργανισμών, όπως η ΕΕ, το ζήτημα της επαναστατικής τακτικής κ.λπ. Να ανοίξει με σταθερό τρόπο δίαυλος επικοινωνίας και επαφών, να εμποδιστεί η παρὰπέρα δορυφοριοποίηση δυνάμεων στο ρεφορμισμό ή πολύ περισσότερο η συμμετοχή σε κυβερνητικούς σχηματισμούς και να ενισχυθεί διεθνώς ένα νέο επαναστατικό, αντικαπιταλιστικό κομμουνιστικό ρεύμα των εργαζομένων.

Η ανάδυση και η ενδυνάμωση ενός νέου διεθνισμού, ιδιαίτερα σε αυτήν τη φάση, η κοινή δράση και ο συντονισμός του αντικαπιταλιστικού κινήματος σε διεθνές επίπεδο θα είναι καθοριστικός παράγοντας για την ανατροπή της επίθεσης και το άνοιγμα του δρόμου για τη νίκη των δυνάμεων της εργασίας.

1.5 Η γενιά της κρίσης στην Ελλάδα – Βασικά στοιχεία της ιδεολογικής αντιπαράθεσης και των πολιτικών ρευμάτων εντός της

Επικειρώντας να προσεγγίσουμε τα νέα πολιτικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά που εγχάρασσονται στη νεολαία την περίοδο της κρίσης οφείλουμε να ξεκινάμε με ορισμένες βασικές παραδοχές. Η πολιτική και η ιδεολογική αντιπαράθεση στους κόλπους της νεολαίας οξύνεται στην περίοδο της κρίσης και υπάρχουν δυνατότητες ενός νέου πολιτικού χάρτη στη νεολαία. Με σημεία αναφοράς τη συσσωρευμένη πείρα του κινήματος των τελευταίων χρόνων και την αναζήτηση πολιτικής λύσης στην αριστερά από πλειοψηφικά νεολαιίστικα τμήματα, εκτιμούμε πως υπάρχουν προϋποθέσεις να βαθύνει η ριζοσπαστικοποίηση και να αποκτήσει συγκροτημένα πολιτικά χαρακτηριστικά ρήξης και ανατροπής.

Ωστόσο, οι τάσεις του αγώνα και της αριστερής αναζήτησης συνυπάρχουν με μια αναδίπλωση στον ατομικό δρόμο ή ακόμη και σε αντιδραστικές τοποθετήσεις υπό το βάρος της ραγδαίας και κλιμακούμενης υποβάθμισης των όρων ζωής της νεολαίας. Δεν υπάρχει ακόμη ένα συγκροτημένο ηγεμονικό πρότυπο και ο συσχετισμός δύναμης παραμένει ασταθής. Η εκτίμησή μας είναι πως θα ενταθεί η ταξική πόλωση μέσα στη νεολαία, γεγονός που είναι καθοριστικό για έναν εργατικό προσανατολισμό στην παρέμβαση στη νέα γενιά. Παράλληλα, εντείνεται επικίνδυνα η μετανάστευση των

νέων και του πιο μορφωμένου εργατικού δυναμικού και πολλές φορές νέων με πείρα και συμμετοχή στους αγώνες, γεγονός που δυσκολεύει την πάλη και τις προοπτικές της.

Η νεολαία βιώνει με τον πιο εκρηκτικό τρόπο την αντίφαση ανάμεσα στις αντικειμενικές δυνατότητες της εποχής και το εφιαλτικό τοπίο που διαμορφώνεται γύρω της ταυτόχρονα με την αποδυνάμωση ή την ανυπαρξία συγκροτημένων δομών του κινήματος. Το διαδίκτυο και τα κοινωνικά δίκτυα παίζουν σήμερα πολύ σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της συνείδησης της νεολαίας και συμβάλλουν στην πάλη των ιδεών και της εναλλακτικής πληροφόρησης απέναντι στην αποβλάκωση και την παραπληροφόρηση που προωθούν τα κυρίαρχα ΜΜΕ, σε νέους χώρους οριζόντιας επικοινωνίας και έκφρασης, ενώ δείχνουν έμπρακτα τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών στο βαθμό που αξιοποιηθούν στην κατεύθυνση της χειραφέτησης από την κυριαρχία των εμπορευματικών σχέσεων (π.χ. ελεύθερο λογισμικό).

Την ίδια στιγμή όμως, ενώ υπάρχει μεγαλύτερη από ποτέ ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση μέσω του διαδικτύου και συνολικά τόσο μεγάλο μορφωμένο κομμάτι νεολαίας, πρέπει να μας προβληματίσει η άνοδος του ανορθολογισμού που συνηγορεί σε αντιπολιτικές και μηδενιστικές πρακτικές, στην απουσία συνειδητού συλλογικού προσανατολισμού με αναφορά στο μέλλον, ακόμη και στον εκφασισμό τμημάτων της νεολαίας. Εκτός από την άνοδο του ανορθολογισμού, δεν πρέπει να υποτιμούμε και τις γενικότερες συνέπειες της ήττας και κατάρρευσης του 1989-1991, την επικράτηση του «τέλους ιστορίας», την κυριαρχία του μεταμοντέρνου, την παραίτηση από τις μεγάλες αφηγήσεις της χειραφέτησης, την απώλεια ιστορικής συνείδησης, τον κατακερματισμό κ.ο.κ. Το γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει σε μαζική κλίμακα μια κριτική αποτίμηση της συσσωρευμένης πείρας του κομμουνιστικού και επαναστατικού κινήματος του 20ού αιώνα, πόσο μάλλον η επαναθεμελίωση του κομμουνιστικού προτάγματος στον 21ο αιώνα, αντανακλάται στις ιδεολογικοπολιτικές διεργασίες εντός της νεολαίας. Η νεολαία ακροβατεί στην εποχή των τεράτων ανάμεσα στο παλιό που δεν έχει πεθάνει

και το νέο που δεν έχει γεννηθεί, και πολλές φορές χωρίς ενιαία κριτήρια, ιστορικές αναφορές, συγκεκριμένους στόχους ή προοπτικές τείνει να επικροτεί ταυτόχρονα αντιφατικούς ιδεολογικούς και πολιτικούς προσανατολισμούς ή να χάνεται στο επιμέρους.

Υπάρχουν, βέβαια, σημεία αναφοράς, όπως η νέα πολιτικοποίηση του φοιτητικού κινήματος του 2006-2007 και του Δεκέμβρη του 2008, ως αναπαραστάσεις από τη μια συλλογικού οργανωμένου αγώνα και από την άλλη εξέγερσης, και επιπλέον –και με άλλα χαρακτηριστικά– το κίνημα των πλατειών, τα απεργιακά ξεσπάσματα, οι μεγάλες διαδηλώσεις στις κορυφώσεις της πάλης της τελευταίας τριετίας, αλλά και καθημερινές πρακτικές αγώνα και αλληλεγγύης σε χώρους δουλειάς και γειτονιές που μας επιτρέπουν να κάνουμε λόγο για μια ευρύτερη ανατρεπτική νεολαιίστικη κουλτούρα. Ένα τμήμα νεολαίας είναι αποφασισμένο να γίνει ενεργό κομμάτι της μεγάλης κοινωνικής και πολιτικής σύγκρουσης. Αυτή η τάση ωστόσο δεν συνδέεται σταθερά με τη συνειδητοποίηση των προϋποθέσεων αυτής της αναμέτρησης, για να ανατραπεί ο συσχετισμός δύναμης και να υπάρξουν ριζικές κοινωνικές εξελίξεις προς όφελος του λαού και της νεολαίας. Στον αντίποδα, αποθεώνεται πολλές φορές το αυθόρμητο, με μια αποστροφή προς την οργανωμένη πάλη και τα κόμματα ή ακόμη και τα όργανα του κινήματος ή άλλες φορές συγχέεται η καθ'όλα πραγματι-

κή ανάγκη να ζήσουμε αλλιώς εδώ και τώρα με μια «εύκολη» εκλογική κοινοβουλευτική λύση ή σε άλλα πλαίσια με αυτόνομες ζώνες χωρίς πολιτικό σχέδιο αντικαπιταλιστικής ανατροπής.

Τέτοιες τάσεις συνυπήρξαν στις πλατείες, όπου η νεολαιίστικη συμμετοχή ήταν ιδιαίτερα έντονη. Ταυτόχρονα, το γεγονός ότι μεγάλο κομμάτι ανέργων νεολαίων είναι κάτοχοι πτυχίων, μεταπτυχιακών, διδακτορικών διπλωμάτων κ.ο.κ. δημιουργεί μια αίσθηση συσσωρευμένων δεξιοτήτων που αχρηστεύονται και οδηγεί σε ορισμένες στροφές της πάλης στην ενθουσιώδη εμπλοκή σε συλλογικές διεργασίες. Αυτή η τάση εμφανίστηκε στο κίνημα των πλατειών και μια αντίστοιχη κίνηση παρατηρείται στον τομέα του πολιτισμού, στο διαδίκτυο και κυρίως σε συλλογικά εγχειρήματα αλληλεγγύης. Απέναντι στο φόβο, υπάρχει μια μικρή σχετικά, αλλά δυναμική ζώνη με τάσεις διεύρυνσης που αναζητά στις συλλογικές πρακτικές, όπως έχει διαφανεί σε διάφορα εγχειρήματα σε γειτονίες (π.χ. εργατικές λέσχες).

Εντός αυτής της ζώνης υπάρχει ένα πρωτόπορο εργαζόμενο τμήμα με καθοριστική συμβολή στην ίδρυση νέων σωματείων, σε μάχες στα υπάρχοντα, σε πρωτοβουλίες απολυμένων κτλ. Αυτή την τάση δεν τη βλέπουμε μόνον σε αποφοίτους ΑΕΙ – ΤΕΙ, αλλά και σε αγώνες της βιομηχανικής εργατικής τάξης στους οποίους οι νέοι εργάτες παίζουν κρίσιμο ρόλο για την οργάνωση μαχητικών απεργιών (π.χ. Χαλυβουργία). Οφείλουμε να μελετήσουμε με προσοχή την πείρα αυτού του προλεταριακού νεολαιίστικου αγωνιστικού τμήματος, που αν και δεν είναι αυτήν τη στιγμή πλειοψηφικό, οφείλει να δίνει τον τόνο και να τεθεί επικεφαλής της ανασυγκρότησης και της ενδυνάμωσης συνολικά του νεολαιίστικου κινήματος.

Παρά το γεγονός ότι δημιουργούνται μορφές οργάνωσης και πάλης (λαϊκές συνελεύσεις, πρωτοβουλίες αλληλεγγύης κτλ.), ακόμα το μεγαλύτερο μέρος της νέας γενιάς βρίσκεται εκτός συλλογικών διαδικασιών και αντιμετωπίζει μόνο του, με τραγικό τρόπο, τις συνέπειες της κρίσης. Ακόμη και στις καμπές όπου υπήρχε μαζική συμμετοχή της νεολαίας, αυτή συνοδευόταν από αμηχανία και συχνά δεν είχε

συνέχεια. Από τους πολλούς παράγοντες που επιδρούν στην ευρύτερη ιδεολογικοπολιτική αντιπαράθεση ξεχωρίζουμε την ανεργία και την απουσία δομών συλλογικής εκπροσώπησης με επίκεντρο την κατάσταση του εργατικού κινήματος.

Η ευρύτερη αίσθηση ότι η κατάσταση της ανεργίας δεν είναι ένα παροδικό φαινόμενο επιδρά σε όλη τη νεολαία και παραλύει τμήματά της, όπως οι μακροχρόνια άνεργοι, που πλάνη στην τεράστια δυσκολία της επιβίωσης χάνουν την αίσθηση του κοινωνικού σκοπού και του περιεχομένου της ζωής τους. Παρουσιάζεται σήμερα πολύ έντονα αυτό που σημείωνε ο Μαρξ στα *Οικονομικά και φιλοσοφικά χειρόγραφα 1844* ότι «μόλις πια το κεφάλαιο πάψει να υπάρχει για τον εργάτη, παύει να υπάρχει και ο εργάτης για τον εαυτό του. Δεν έχει δουλειά και κατά συνέπεια δεν έχει μισθό και από τη στιγμή που υπάρχει όχι σαν άνθρωπος, αλλά σαν εργάτης, μπορεί απλούστατα να σκάψει τον τάφο του και να πεθάνει από την πείνα». Η ασύμμετρη μάλιστα απειλή της απόλυτης εξαθλίωσης, με την εικόνα άστεγων νέων, πολλοί από τους οποίους είναι πτυχιούχοι, δημιουργεί μια ζώνη απελπισίας και παραίτησης. Ασφυκτικό είναι και το πλαίσιο για την εργαζόμενη νεολαία, η οποία πολλές φορές λυγίζει υπό το βάρος του φόβου της απόλυσης και της διαρκούς επίκλησης από την εργοδοσία του «εφεδρικού στρατού» και συχνά δεν έχει καν πεδίο συνδικαλιστικής έκφρασης με βάση και την κατάσταση του συνδικαλιστικού – εργατικού κινήματος στον ιδιωτικό τομέα. Οι δυσκολίες γίνονται ακόμη πιο μεγάλες με την εφαρμογή της αντιλαϊκής μνημονιακής λαίλαπας, την κατάργηση των ΣΣΕ κ.ο.κ. Σε αυτό το πλαίσιο υπάρχει πολύ μεγάλη δυσκολία για τις δυνάμεις που εκπροσωπούν την αστική πολιτική στη νεολαία να αναπαράγουν τη δυναμική που εξέφραζαν ένα διάστημα πριν από την κρίση.

Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η **ΟΝΝΕΔ**. Η φυσιογνωμία και η δράση της έγκειται σε πολιτικές πρωτοβουλίες, όπως το «Επιχειρώ αλλιώς» και «Πληρώνω δίκαια» και συμβολικές κινήσεις αστικής φιλανθρωπίας. Η υπεράσπιση των μνημονιακών συγκυβερ-

νήσεων έχει αυτή την περίοδο έντονο πολιτικό κόστος. Η αντίφαση μεταξύ αόριστων εξαγγελιών περί νεανικής επιχειρηματικότητας και απολίτικων πρωτοβουλιών από τη μια και της κατάστασης της συντριπτικής πλειοψηφίας της νεολαίας από την άλλη δυσκολεύει την αυτοτελή εμφάνιση της ΟΝΝΕΔ, οδηγεί σε μείωση των εκλογικών ποσοστών της ΔΑΠ-ΝΔΦΚ, ενώ από την άλλη έχει οδηγήσει τη **ν. ΠΑΣΟΚ και την ΠΑΣΠ** σε διαλυτική αποσύνθεση, γεγονός που εκφράζεται στη μεγάλη μείωση των ποσοστών της στις φοιτητικές εκλογές, στην οργανωτική αποδιάρθρωση, σε διασπάσεις και αποχωρήσεις, που καθιστούν εξαιρετικά ρευστό το τοπίο για το μέλλον της ν.ΠΑΣΟΚ.

Η αστική πολιτική στη νεολαία επενδύει περισσότερο στην επέλαση του φόβου, που γεννά μια αναδίπλωση σε μια στρατηγική ατομικής επιβίωσης πατώντας επί πτωμάτων. Η εμφάνιση, λόγου χάριν, του ρεύματος των «αγανακτισμένων» φοιτητών ενάντια στις καταλήψεις, κατά τη διάρκεια του φοιτητικού κινήματος του Αυγούστου-Σεπτεμβρίου του 2011, δεν ήταν απλώς μια κάλυψη της ΔΑΠ, αλλά ένα ευρύτερο κοινωνικό ρεύμα που την ξεπερνούσε, το οποίο η ΔΑΠ και λιγότερο η ΠΑΣΠ κατάφεραν να το εκπροσωπήσουν πολιτικά. Σε πολλές περιπτώσεις, μέσα στις σχολές τέτοια ρεύματα συνδέονται με μια προειλημμένη απόφαση φυγής στο εξωτερικό, στο όνομα της οποίας επιλέγεται ο πιο σύντομος δρόμος για το πτυχίο, ταυτόχρονα με την εμπέδωση μιας αντικοινωνικής λογικής του «γαία πυρί μειχθήτω».

Αυτή η τάση συναντιέται ευρύτερα στη νεολαία και έξω από τους χώρους εκπαίδευσης, σε χώρους δουλειάς, όπου συνεχίζουν να αναπαράγονται συμπεριφορές καριέριστα, που συνδυάζονται με την αποστροφή απέναντι στο συνδικαλισμό, ακόμη και αποδοχή και υπεράσπιση των μνημονιακών πολιτικών. Προφανώς, η αυταπάτη επιβίωσης, πόσο μάλλον ανέλιξης μέσω του ατομικού δρόμου ακυρώνεται από την ίδια την πραγματικότητα. Η βίαιη αυτή συντριβή οδηγεί ένα μικρό τμήμα της νεολαίας στο όνομα της ματαιωμένης προσδοκίας να επικοινωνεί ή και να ταυτίζεται με τη νεοναζιστική ρητορεία της Χρυσής Αυγής.

Προς το φασισμό και τη Χρυσή Αυγή πολώνονται και ορισμένα τμήματα νεολαίας, κάποια μάλιστα εκ των οποίων είχαν πολιτικοποιηθεί στα πλαίσια των αυταρχικών, ρατσιστικών και μισαλλόδοξων λόγων και πρακτικών της ΟΝΝΕΔ των προηγούμενων χρόνων και επίσης βιώνουν την κατάρρευση του κυρίαρχου δεξιού λάιφ στάιλ, σε σχέση κυρίως με τις προσδοκίες κοινωνικής ανέλιξης. Συνολικά ο φασισμός, αν και έχει αποκτήσει κάποια επικίνδυνα ερείσματα στη νεολαία –στο πλαίσιο της γενικότερης ανόδου του, που υπογραμμίσαμε και παραπάνω–, δεν έχει καταφέρει ακόμη να αμφισβητήσει την ηγεμονία των αριστερών, ριζοσπαστικών, αγωνιστικών και δημοκρατικών παραδόσεων του νεολαιίστικου κινήματος. Η μάχη βέβαια με αιχμή τα σχολεία και την ανεργία μέλλει να κριθεί και θα είναι καθοριστική για τις κοινωνικές και τις πολιτικές εξελίξεις του επόμενου διαστήματος.

Οι νεολαίες της αριστεράς βρίσκουν επίσης ως όριο την αδυναμία τους να απαντήσουν έμπρακτα στα ζητήματα της ανεργίας, της εργοδοτικής τρομοκρατίας, των δομών συλλογικής εκπροσώπησης και προοπτικής της νέας γενιάς. Χωρίς μια τομή στη νεολαία για την αποφασιστική υπέρβαση αυτού του ορίου μέσα από κοινωνικές και πολιτικές πρωτοβουλίες της νΚΑ και της αντικαπιταλιστικής αριστεράς και με κοινή δράση με όλες τις δυνάμεις που έχουν αναφορά στο κίνημα, δεν πρόκειται να διαμορφωθεί μια νέα πολιτική – πολιτιστική πρωτοπορία. Μια τέτοια τομή αποτελεί ταυτόχρονα προϋπόθεση, ούτως ώστε η διάψευση του κυρίαρχου λάιφ στάιλ να μην τείνει στο φασισμό, αλλά σε μια συνολική αλλαγή υποδείγματος ζωής, πολιτικής στάσης και καθημερινής πρακτικής. Η στάση τόσο της ν. ΣΥΝ όσο και της ΚΝΕ, με διαφορετικό τρόπο, δεν συμβάλλουν μέχρι στιγμής σε αυτή την κατεύθυνση.

Η ν. ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ ακολουθεί αμήχανα και ευθυγραμμίζεται με την όλο και πιο δεξιά μετατόπιση του ΣΥΡΙΖΑ. Ο ΣΥΡΙΖΑ μεταμορφώνεται ραγδαία σε ένα ιδιότυπο (λόγω προέλευσης) διαχειριστικό κόμμα, υποταγμένο στα όρια του ευρώ και της ΕΕ, στα όρια του συστήματος. Δυναμώνει η προσπάθεια ενσωμάτωσης του

ΣΥΡΙΖΑ και διαμόρφωσης όρων για μια σχετική ομαλή εναλλαγή στη διακυβέρνηση, με σκοπό την εκτόνωση, την ενσωμάτωση και τελικά τη μεγάλη στρατηγική ήττα του ρεύματος αριστερής ριζοσπαστικοποίησης και διαφοροποίησης ευρύτερων μαζών. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ είναι έτοιμη και διαμορφώνει τους όρους για κάτι τέτοιο. Η ν. ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ αποτελεί τον κυρίαρχο πόλο εκλογικής εκπροσώπησης του διάχυτου νεολαιίστικου ριζοσπαστισμού με ιδιαίτερη μνεία και σε τμήματα νεολαίας που έχουν πολιτικοποιηθεί στους κόλπους της ν. ΠΑΣΟΚ και της ΠΑΣΠ. Μέσω της δήθεν αυτονομίας της νεολαίας σε σχέση με τον κομματικό μηχανισμό, η ν. ΣΥΝ σε διάφορες φάσεις αναλαμβάνει να κρατήσει την επαφή με τη ριζοσπαστική νεολαία με διαφοροποιήσεις που δεν αμφισβητούν όμως τις βασικές επιλογές του κόμματος και τα σημεία που συμπυκνώνεται η πολιτική του πρόταση. Οδηγεί ντε φάκτο όχι στο βάθεμα, αλλά στην καθήλωση του ριζοσπαστισμού, με υπαρκτό –και στη νεολαία– τον κίνδυνο της ενσωμάτωσης. Υπάρχει δυνατότητα επίδρασης της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στο δυναμικό της ν. ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ, κυρίως μέσα στους αγώνες και με πρωτοβουλίες κοινής δράσης στο μαζικό κίνημα, με τον όρο της αυτοτέλειας σε όλα τα επίπεδα της αντικαπιταλιστικής συγκρότησης και έκφρασης.

Η ΚΝΕ έχει σοβαρή πολιτική οπισθοχώρηση σε όλες τις εκφράσεις του νεολαιίστικου κινήματος και κυρίως στην επίδραση και την παρέμβαση στο διάχυτο ρεύμα του νεολαιίστικου ριζοσπαστισμού και της νέας πολιτικοποίησης. Αναπαράγει στη νεολαία την ηττοπαθή λογική του ΚΚΕ σε σχέση με τη δυνατότητα του κινήματος να πετύχει νίκες. Παραπέμπει δογματικά κάθε πολιτικό στόχο ανατροπής στη «λαϊκή εξουσία», την οποία μάλιστα περιγράφει ως αντίγραφο του «υπαρκτού σοσιαλισμού», χωρίς τακτική, σχέδιο και στόχους που να ανοίγουν δρόμο προς την κατάκτηση της εξουσίας. Αρνείται τον πολιτικό στόχο της αντικαπιταλιστικής ανατροπής και δεν θέτει και υπονομεύει αντιμπεριαλιστικούς στόχους, όπως η ρήξη και αποδέσμευση από το ευρώ και την ΕΕ. Ταυτίζει τη δυνατότητα να υπάρξουν κατακτήσεις και

βελτίωση της θέσης του λαού και της νεολαίας με το ΣΥΡΙΖΑ και τον κυβερνητισμό, δυσκολεύοντας και τη θέση του και μια πραγματικά αριστερή κριτική στο ΣΥΡΙΖΑ. Απουσίαζε από το κίνημα των πλατειών, διαχωριζόταν χωροταξικά στο δρόμο στις σημαντικές καμπές του κινήματος και παρά ορισμένες θετικές μετατοπίσεις (παρουσία Σύνταγμα, πορεία Ισραήλ) δεν συμβάλλει σε ένα νεολαιίστικο και εργατικό κίνημα – μέτωπο ανατροπής της πολιτικής κεφαλαίου – ΕΕ. Αρνείται ουσιαστικά την έννοια του μετώπου υποβαθμίζοντας τη λαϊκή συμμαχία σε συμμαχία γύρω από τον εαυτό της. Αντιμετωπίζει με κυδαίο τρόπο κάθε αριστερή κριτική και επιλογή προωθώντας τις χειρότερες εκδοχές του ενδοαριστερού εμφυλίου. Η γραμμή αυτή στοιχίζει πολιτικά στην ΚΝΕ, που χάνει διαρκώς δυνάμεις ιδιαίτερα στο μαθητικό και το φοιτητικό κίνημα. Το ΜΑΣ έχει αποτελέσει μια σχεταριστική και αποτυχημένη πολιτική τακτική, που όχι απλώς δεν συμβάλλει στην ενδυνάμωση του φοιτητικού-σπουδαστικού κινήματος, αλλά περισσότερο καθίσταται κομμάτι του προβλήματος. Η μετατροπή της ΚΝΕ σε κομματική οργάνωση νεολαίας θα δυσκολέψει ακόμη περισσότερο τη δυνατότητα αυτοτελών πολιτικών πρωτοβουλιών στη νεολαία και θα εντείνει τα φυσιολογικά της προβλήματα. Ωστόσο, παράλληλα με την από τα αριστερά πολιτική κριτική, είναι ανάγκη να επιμείνουμε περισσότερο για ανατρεπτική κοινή δράση στο μαζικό κίνημα και συνολικά.

Ο αναρχικός – αντιεξουσιαστικός χώρος αποτελεί έναν σημαντικό χώρο υποδοχής του νεολαιίστικου ριζοσπαστισμού. Η αδυναμία αυτού του χώρου συνολικά να διαλεχθεί με τα αναβαθμισμένα πολιτικά ερωτήματα που γεννήθηκαν την περίοδο της κρίσης οδήγησε στο να χάσει τη μεγάλη δυναμική που είχε την περίοδο μετά τον Δεκέμβριο του 2008. Αρνούνται την τακτική, τους πολιτικούς στόχους και τον συνολικό πολιτικό αγώνα, γεγονός που οδηγεί στην αδυναμία να συμβάλλουν σε μια ριζική στροφή στους κοινωνικούς και τους πολιτικούς συσχετισμούς, που αποτελεί καίριο ζήτημα για τη νικηφόρα αναμέτρηση με τον καπιταλισμό. Πολλές συλλογικότητες περιθωριοποιήθηκαν,

ενώ ορισμένη δυναμική εμφάνισαν τα ρεύματα της αυτονομίας, που στη λογική των άμεσων απαντήσεων για την επιβίωση «εδώ και τώρα» συνδέθηκαν με υπαρκτές τάσεις του κινήματος. Εντάσσοντας όμως τις πρακτικές αλληλεγγύης στην προοπτική μιας «αλληλέγγυας οικονομίας» ή/και σε αυτόνομες νησίδες χωρίς ευρύτερο πολιτικό σχέδιο, έχουν ως αποτέλεσμα να ενσωματώνονται τέτοιες πρακτικές στα σχέδια του ΣΥΡΙΖΑ. Ο αναρχικός χώρος συμμετέχει ιδιαίτερα στην αντιφασιστική δράση. Σε γενικές γραμμές, αποσπά την αντιφασιστική δράση από την πολιτική-ιδεολογική πάλη και την ευρύτερη κοινωνική απεύθυνση, την περιορίζει στη φυσική σύγκρουση με τους φασίστες, ενώ συχνά δεν αντιλαμβάνεται τη λαϊκή αυτοάμυνα με όρους μαζικού κινήματος ή επιλέγει να δρα ξεχωριστά και έξω από τα πλαίσια και τις αποφάσεις του. Υπάρχει μεγάλη ένταση της καταστολής του χώρου αυτού με εφόδους της αστυνομίας σε στέκια, με μαζικά κατηγορητήρια και φυλακίσεις. Είναι γεγονός ότι η ανοχή σε τυχοδιωκτικές ομάδες τυφλής βίας οδήγησε το χώρο αυτό να είναι ευάλωτος στην κρατική καταστολή, σε σχέδια κοινωνικής απομόνωσης-περιθωριοποίησης αλλά και σε μεθοδευμένες προβοκάτσιες που υπονόμισαν και συκοφάντησαν το κίνημα. Ωστόσο, οφείλουμε να δούμε την καταστολή του αντιεξουσιαστικού

χώρου ως τμήμα της γενικότερης επίθεσης στα δημοκρατικά δικαιώματα και τις λαϊκές ελευθερίες και να πάρουμε αντίστοιχες πρωτοβουλίες ενάντια σε αυτή.

Σε κάθε περίπτωση, ο συνολικός ταξικός, κοινωνικός και πολιτικός συσχετισμός δύναμης που θα σφραγίσει την περίοδο θα λειτουργήσει καθοριστικά και για τις εξελίξεις στη νεολαία. Αυτό όμως δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι οι ανακατατάξεις στη νεολαία συνιστούν απλώς παλμογράφο των γενικών πολιτικών εξελίξεων. Η νεολαία μπορεί ανάλογα με τη συγκρότηση και τον πολιτικό προσανατολισμό της να σπρώξει τη λαϊκή και την εργατική δυναμική σε ένα αποφασιστικό «άλμα προς τα μπρος» είτε να της το στερήσει, αλλά και να λειτουργήσει ως εφεδρεία του αντιπάλου ενάντια στο μαχόμενο κίνημα και την αριστερά. Υπάρχει πάντως αντικειμενικό έδαφος να περπατήσει η πολιτική πρόταση της νΚΑ μέσω της αποφασιστικής παρέμβασης στην εξελισσόμενη ιδεολογικοπολιτική αντιπαράθεση, μια τολμηρή επανεξόρμηση των κομμουνιστικών ιδεών και συγκεκριμένα βήματα προώθησης της μετωπικής μας πολιτικής και τακτικής. Η νεολαία είναι πλειοψηφικά αριστερή, αντιμνημονιακή και αντιφασιστική. Υπάρχουν οι πλέον σοβαρές προϋποθέσεις για μια αντικαπιταλιστική τομή κι ένα αντίστοιχο ρεύμα και μέτωπο της νέας γενιάς.

2.1 **Ο ρόλος της νεολαίας στον αγώνα για την ανατροπή της βαρβαρότητας**

Μέσα στο εφιαλτικό τοπίο που διαμορφώνει η καπιταλιστική κρίση και η δολοφονική πολιτική των κυβερνήσεων, της ΕΕ και του ΔΝΤ, αλλά και εντός της συναρπαστικής και αντιφατικής πραγματικότητας των διαφορετικών καμπών του λαϊκού κινήματος των τελευταίων ετών, αναδεικνύεται ως ιδιαίτερο και καθοριστικής σημασίας ζήτημα ο ρόλος της νέας γενιάς και του νεολαϊστικού κινήματος. Μπορεί η πολλαπλά δοκιμαζόμενη και κατακερματισμένη σημερινή νεολαία να συμβάλει στην πάλη για την ανατροπή της αστικής πολιτικής; Και, αν ναι, ποια μπορεί να είναι η ειδική συμβολή της και πώς θα καταφέρει να την υλοποιήσει;

Ως νΚΑ και ΝΑΡ υποστηρίζουμε ότι η νεολαία μπορεί και πρέπει να πρωταγωνιστήσει στην ιστορική υπόθεση της αντίστασης στη σημερινή αντιλαϊκή λαίλαπα και της ανατροπής τόσο της κυρίαρχης πολιτικής όσο και του ίδιου του εκμεταλλευτικού συστήματος. Δεν αντιλαμβανόμαστε τη νεολαία ως ένα ξεχωριστό κομμάτι, ως ένα σύγχρονο επαναστατικό υποκείμενο έξω από την εργατική τάξη, ούτε βέβαια και με έναν «συντεχνιακό τρόπο» ως ομάδα με ξεχωριστά ειδικά συμφέροντα, άσχετα με τις ανάγκες και τις διεκδικήσεις της κοινωνικής πλειοψηφίας. Από την άλλη, ανιχνεύουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, την αυτοτέλεια αλλά και τις αντιφάσεις που διαπερνούν τη νεολαία, αναγνωρίζοντας τα κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν για την παρέμβαση και την πολιτική γραμμή μας. Με τον ίδιο τρόπο αντιλαμβανόμαστε και το κίνημα της νεολαίας. Όχι ως κάτι ξεχωριστό από την ταξική πάλη και το λαϊκό και εργατικό κίνημα. Ούτε όμως υποτιμώντας το σαν να σηματοδοτεί απλώς τη συμμετοχή νέων ανθρώπων σε εργατικούς αγώνες.

Η νέα γενιά και το κίνημά της μπορούν να πρωταγωνιστήσουν στην πάλη, να βρεθούν όχι πλάι αλλά στην πρώτη γραμμή της κοινωνικής αναμέτρησης που λαμβάνει χώρα στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον κόσμο. Έτσι οφείλουμε να σταθούμε στα χαρακτηριστικά της νέας γενιάς, στα δύσκολα ερωτήματα και προβλήματα που αντιμετωπίζει το κίνημα της νεολαίας και κάθε διαφορετικό κομμάτι του και κυρίως στην αναζήτηση του πολιτικού περιεχομένου και των μορφών οργάνωσης

2

“

**ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ
ΓΕΝΙΑ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΜΜΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΤΡΟΠΗ**

**ΓΙΑ ΜΙΑ
ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ
ΤΟΜΗ,
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ
ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ
ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**ΓΙΑ ΤΟ
ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ
ΜΕΤΩΠΟ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ**

και αγώνα που θα μπορέσουν να κάνουν αυτό το στόχο πραγματικότητα.

Προϋποθέσεις και παρακαταθήκες

Ος κάθε περίοδο καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων, και ειδικότερα σε εποχές βαθιάς καπιταλιστικής κρίσης, όπως η σημερινή, η νεολαία αποκτά μεγαλύτερη σημασία. Στο πλαίσιο των συνολικών αλλαγών και επιθέσεων στην εργατική τάξη και στα μεσαία στρώματα, η νεολαία γίνεται το πειραματόζωο στο οποίο δοκιμάζονται και εφαρμόζονται σε μεγαλύτερο βαθμό και με σκληρότερο τρόπο όλες οι αντιδραστικές τομές. Ακόμη και σήμερα, στην Ελλάδα των μνημονίων, όπου δεν υπάρχει κατάκτηση ή δικαίωμα που να μην έχει βρεθεί στο στόχαστρο της ξένης και της ντόπιας τρόικας, οι επιπτώσεις αυτής της πολιτικής πλήττουν με ξεχωριστό τρόπο τους νέους και τις νέες. Αυτοί καλούνται να ζήσουν με 50% ανεργία, με διαλυμένη τη δημόσια παιδεία και να εισέλθουν σε ένα εργασιακό καθεστώς όπου κάθε ψήγμα κατάκτησης και συλλογικού αγώνα θα αποτελεί παρελθόν.

Άλλωστε στην Ελλάδα σήμερα δεν κρίνεται απλώς αν θα περάσει κάποιο μέτρο ή ένα νομοσχέδιο, αλλά αν η επιδρομή του κεφαλαίου θα καταφέρει να διαμορφώσει ένα ολότελο νέο τοπίο τρομακτικής εκμετάλλευσης και κοινωνικού ολέθρου, με τη συνολική διάλυση όλων των στοιχείων του κοινωνικού κράτους, την ιδιωτικοποίηση των πάντων, το ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας και, πάνω από όλα, την άρση κάθε περιορισμού στην απρόσκοπτη κερδοφορία των καπιταλιστών. Το αποτέλεσμα αυτής της μάχης δεν θα κριθεί γρήγορα και κυρίως θα συνδεθεί με το αν το μέλλον που οραματίζονται θα γίνει πραγματικότητα για τις νέες γενιές που εισέρχονται στην παραγωγή. Με αυτή την έννοια, κρίνεται και από τη νέα γενιά αν αυτήν τη μάχη θα την κερδίσει ο κόσμος της εργασίας ή οι ντόπιοι και οι διεθνείς τοκογλύφοι, τραπεζίτες, βιομήχανοι και επιχειρηματίες.

Το ερώτημα επομένως είναι αν μπορεί η νεολαία να ανταποκριθεί στην πρόκληση που

ανοίγεται μπροστά της. Η ιστορία έχει δείξει ότι το έχει πράξει πολλές φορές στο παρελθόν. Οι νέοι εργάτες και άνεργοι, ακόμα και τα μικρά παιδιά, πρωταγωνίστησαν και αποτέλεσαν τους πιο μαχητικούς και ηρωικούς αγωνιστές σε όλες τις μεγάλες επαναστάσεις του παρελθόντος, στην Παρισινή Κομμούνα, στον Οκτώβρη κ.ά. Οι νέοι πάλι, φοιτητές και εργάτες, ήταν αυτοί που σήκωσαν το γάντι της ριζοσπαστικής αμφισβήτησης των δεκαετιών του 1960 και του 1970. Ειδικά στη χώρα μας, το κίνημα της νεολαίας έχει συνδεθεί με τις πιο μεγάλες στιγμές των κοινωνικών αγώνων: από τους εργάτες και τις εργάτριες που ίδρυσαν τα πρώτα σωματεία, τη ΓΣΕΕ, το ΣΕΚΕ, μέχρι τα πρώτα βήματα του ΚΚΕ, την εποποιία του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και της ΕΠΟΝ, τον ΔΣΕ, και από το Πολυτεχνείο και τη Νομική μέχρι τους αγώνες των τελευταίων δεκαετιών. Και τα τελευταία χρόνια, σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου, η νέα γενιά έχει πρωτοστατήσει σε διαφορετικές εκφράσεις οργής, αγώνα και ελπίδας, από την Τυνησία και την Αίγυπτο, μέχρι τη Χιλή, τη Νέα Υόρκη και το Κεμπέκ, και στην Ευρώπη, την Αγγλία, την Ισπανία κ.α.

Χρειάζεται όμως ιδιαίτερη έμφαση στην εξέλιξη του κινήματος της νεολαίας στην Ελλάδα την τελευταία τριετία. Το δεύτερο μισό της πρώτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα σηματοδεύτηκε από τους μεγάλους νεολαιίστικους αγώνες, με σημαντικότερους το φοιτητικό κίνημα του 2006-2007 και την εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008. Σε αυτούς ερχόταν στο προσκήνιο ένα μαζικό αλλά διάχυτο αντικαπιταλιστικό ρεύμα, περισσότερο ή λιγότερο συνειδητό μέσα στο οποίο αναπτυσσόταν μια πλατιά και αντιφατική αγωνιστική πρωτοπορία που αναζητούσε έκφραση και μορφή. Μελετώντας τη σημερινή κατάσταση οφείλουμε να αναγνωρίσουμε μια διπλή πραγματικότητα. Από τη μια μεριά, η νεολαία, παρότι έχει συμμετάσχει στις κοινωνικές μάχες που δόθηκαν, δεν έχει αποκτήσει τον αυτοτελή και πρωταγωνιστικό ρόλο που της αντιστοιχεί. Από την άλλη, σε όλες τις κορυφώσεις των λαϊκών κινητοποιήσεων, η νέα γενιά έδινε τον τόνο και τη μαχητικότητα, συχνά χρωμάτιζε ξεχωριστά τις μάχες (όπως στο «κίνημα των πλατειών»), ενώ δεν έλειψαν και

σημαντικοί επιμέρους αγώνες (όπως το φοιτητικό και το μαθητικό κίνημα στις αρχές της ακαδημαϊκής χρονιάς 2011-2012).

Τι πρέπει να κρατήσουμε; Από τη μια μεριά, η νέα γενιά αναζητά και συμμετέχει σε πολλές και διαφορετικές εκφράσεις των κοινωνικών αγώνων. Ωστόσο η νέα κατάσταση στην οποία ζει επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αγωνιστική έκφραση και συμμετοχή της. Το καθεστώς μόνιμης ανασφάλειας, ο συνεχής μετωρισμός μεταξύ ανεργίας, προσωρινής απασχόλησης, μετανάστευσης, σπουδών κ.α., η εξάρτηση από την οικογένεια, που και αυτή αδυνατεί να τους συντηρήσει, η αδυναμία διαμόρφωσης σχεδίων για το μέλλον εγκλωβίζουν χιλιάδες νέους στον ατομικό δρόμο, στην υποταγή, στο κλείσιμο στον εαυτό τους, στην απογοήτευση, στο κλεισμό κάθε δυνατότητας αλλαγής και στις χειρότερες περιπτώσεις στη βία, στην παρανομία, στις εξαρτήσεις και στην αυτοκτονία. **Πρόκειται για την πλήρη κατάρρευση των προσδοκιών μιας ολόκληρης γενιάς και για μια γιγαντιαία αναντιστοιχία μεταξύ των δυνατοτήτων και της πραγματικότητας που ζει.**

Τα στοιχεία αυτά ωστόσο μπορούν να λειτουργήσουν και αντίστροφα, να ενισχύσουν δηλαδή τον αγώνα και τη νέα στράτευση τόσο στις καθημερινές μάχες όσο και στη διαμόρφωση επαναστατικής και κομμουνιστικής συνείδησης. Οι νέοι έχουν όλο και λιγότερα να χάσουν, όλο και λιγότερα που τους κρατούν «δεμένους» με αυτή την κοινωνία της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. Όσο βαθιάει η κρίση τόσο γίνεται σαφές ότι ούτε οι ατομικές λύσεις μπορούν να δημιουργήσουν προσωρινές σανίδες σωτηρίας, ενώ μόνο ένα απειροελάχιστο ποσοστό νέων πείθονται πια από τα κελεύσματα και τις υποσχέσεις των αστών πολιτικών και συνολικά του πολιτικού συστήματος. **Το στοίχημα επομένως είναι πώς αυτή η πραγματικότητα θα λειτουργήσει τροφοδοτώντας ένα ρεύμα συλλογικότητας και αλληλεγγύης, αντικαπιταλιστικής αναζήτησης, νέας επαναστατικής αισιοδοξίας και κομμουνιστικής στράτευσης και όχι ένα ρεύμα μηδενισμού, αδιαφορίας, απελπισίας ή και αντιδραστικής-φασιστικής στροφής.**

Υποστηρίζουμε ότι η νεολαία μπορεί να αποτελέσει βασικό κρίκο για την έκβαση του αγώνα τα επόμενα χρόνια. Μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά τόσο για την ενδυνάμωση και τη νίκη των αγώνων, όσο και για την αλλαγή των συσχετισμών στην κοινωνία στρέφοντας ολοένα και περισσότερους υπέρ του αγώνα και της ανατροπής, αλλά και εντός της αριστεράς, ενισχύοντας τις πιο αντικαπιταλιστικές επαναστατικές πλευρές και όχι τις ρεφορμιστικές και σοσιαλδημοκρατικές τάσεις. Η νέα γενιά, πιο ριζοσπαστική, πιο αποφασισμένη, μπορεί να μετατοπίσει τα ερωτήματα, στοχεύοντας ολοένα και περισσότερο στο μέλλον, στη στρατηγική, στην ανάγκη να αλλάξουν τα πάντα και να μην παρατηρούμε απλώς αλλαγές στο φτιασίδωμα του ίδιου εκμεταλλευτικού συστήματος. Όποτε εμφανίστηκε μαζικά στο προσκήνιο ως κομμάτι του λαϊκού κινήματος, μπόρεσε να αποτελέσει τον αποφασιστικό παράγοντα για την ενίσχυση και τη νικηφόρα έκβαση της μάχης, ισχυροποιώντας τις τάσεις του ανυποχώρητου, του συγκρουσιακού και του από τα κάτω αγώνα ενάντια στις τάσεις συνθηκολόγησης, ήττας και διαχείρισης. Δεν είναι τυχαίο ότι στη νεολαία, και ειδικότερα στο φοιτητικό κίνημα, οι δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής αριστεράς – και ευρύτερα ένα ρεύμα επαναστατικής αναζήτησης – είναι ισχυρότερες, ενώ στις αγωνιστικές διαδικασίες του κινήματος οι θέσεις διαχείρισης και κυβερνητισμού σπάνια βρίσκουν γόνιμο έδαφος.

Επίσης, το κομμάτι των νέων που βρίσκεται στην παραγωγή –παρόλο που διαρκώς μειώνεται σε σχέση με τους ανέργους– κατέχει θέσεις οι οποίες, αν και χαρακτηρίζονται από χειρίστες συνθήκες εργασίας, βρίσκονται σε σημαντικούς τομείς για την κερδοφορία και την κυκλοφορία του κεφαλαίου (υπηρεσίες, νέες τεχνολογίες, εμπόριο, επισιτισμός, ψυχαγωγία). Στο μεγαλύτερο κομμάτι των χώρων αυτών ο συνδικαλισμός είναι εξαιρετικά δύσκολος, συχνά «επικηρυγμένος» από την εργοδοσία, και η εργασία σχεδόν πάντα ελαστική και μαύρη. Η οργάνωση και ο αγώνας αυτού του κομματιού μπορούν όχι μόνο να δώσουν

προοπτική και έμπνευση, αλλά και να έχουν νικηφόρα αποτελέσματα. Βρίσκεται στην καρδιά του σύγχρονου εργατικού κινήματος και αποτελεί απειλή για το κεφάλαιο. Πέραν αυτού, το σύνολο τη νέας γενιάς, και ειδικότερα οι μικρότερες ηλικίες των μαθητών σε όλες τις κατηγορίες των σχολείων, αποτελούν το πιο κοντινό κομμάτι σε ολόκληρη την κοινωνία, είναι τα ίδια τους τα παιδιά. Τα παιδιά των λαϊκών οικογενειών είναι σπλάχνο από τα σπλάχνα της εργατικής τάξης, και οι αγώνες τους δύσκολα μπορούν να βρουν την κοινωνία απέναντι.

Την ίδια στιγμή, δεν υπάρχει πια διεκδίκηση της νεολαίας που να μη συνδέεται με την πάλη ενάντια στα μνημόνια, την κυβέρνηση, την ΕΕ και το ΔΝΤ. Δεν υπάρχει πλευρά της ζωής των νέων που να μην πλήττεται από την ίδια πολιτική που κόβει μισθούς και συντάξεις, που διαλύει τις κοινωνικές υπηρεσίες. Ταυτόχρονα, περισσότερο από ποτέ, οι νέοι σήμερα βιώνουν στην ίδια τους τη ζωή την κοινωνική άβυσσο στην οποία εξωθούνται οι γονείς τους. Επομένως, παρά την αυτοτέλεια και την ιδιαιτερότητα του αγώνα της νεολαίας, που συνδέεται με οικονομικά, πολιτικά και πολιτιστικά ζητήματα, η πάλη της είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πάλη της εργατικής τάξης.

Για όλους αυτούς τους λόγους πιστεύουμε ότι η νέα γενιά μπορεί και πρέπει να πρωτοστατήσει στη μάχη της εποχής μας. Αποτελεί ένα συνεχές στοίχημα αν θα σηκώσει πάνω της αυτό το καθήκον.

2.2 Η πολιτική πρόταση του NAP και της νΚΑ και ο ρόλος της νεολαίας

Η πολιτική πρόταση της νΚΑ για την ανασυγκρότηση του νεολαιίστικου κινήματος, την ενίσχυση του αντικαπιταλιστικού μετώπου και ρεύματος στη νέα γενιά και τη νέα κομμουνιστική στράτευση και οργάνωση της εποχής μας συνδέεται με τη συνολική πρό-

ταση του NAP για την περίοδο. Είναι κομμάτι της που ωστόσο διατηρεί την αυτοτέλειά του στη βάση των ειδικών χαρακτηριστικών της νεολαίας.

Το βασικό στοιχείο είναι η **ανάδειξη και η ισχυροποίηση ενός διαφορετικού δρόμου στο σήμερα, του δρόμου της αντικαπιταλιστικής ανατροπής της επίθεσης, της εργατικής απάντησης στην κρίση. Ο κεντρικός πολιτικός στόχος της περιόδου είναι η αντικαπιταλιστική ανατροπή της επίθεσης, που θα κλονίσει την αστική κυριαρχία και θα ανοίξει το δρόμο για την αντικαπιταλιστική επανάσταση και την κομμουνιστική απελευθέρωση.** Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο μέσα από ένα πολιτικά επικίνδυνο μαζικό κίνημα, με αυτοτελή πολιτικό ρόλο και όργανα, με πολιτικό νεύρο και καρδιά μια ισχυρή αντικαπιταλιστική επαναστατική Αριστερά. Έχει ως βασικούς άξονες στο περιεχόμενο την άρνηση του χρέους, την αποδέσμευση από την ΕΕ και το ευρώ, την πάλη για τα δημοκρατικά δικαιώματα ενάντια στο σύγχρονο απολυταρχικό καθεστώς στην Ελλάδα και διεθνώς, την πάλη για κατακτήσεις προς όφελος των εργαζομένων και της νεολαίας που να κάνουν το κεφάλαιο να πληρώσει σε πλούτο, ιδιοκτησία και δύναμη. Πρόκειται για μια συνολική πολιτική σύγκρουσης με το κεφάλαιο και την αστική πολιτική και όχι για μια αντιπαράθεση στις επιπτώσεις ή σε σημεία.

Αυτό δημιουργεί ένα διπλό καθήκον του οποίου οι δύο πλευρές τροφοδοτούν η μία την άλλη: Από τη μια, την πρωτοπόρα συμβολή στην πάλη για την επιβίωση, για τα δικαιώματα του λαού, των εργαζομένων, της νεολαίας, σε έναν παλλαϊκό-πανεργατικό ξεσηκωμό για την ανατροπή αυτής της πολιτικής και της ίδιας της κυβέρνησης, για την αντικαπιταλιστική ανατροπή της επιδρομής και της χούντας κυβερνήσεων-ΕΕ-ΔΝΤ. Από την άλλη, τη συγκρότηση και οργάνωση ταξικής-αντικαπιταλιστικής-επαναστατικής- κομμουνιστικής πρωτοπορίας σε όλα τα επίπεδα του επαναστατικού υποκειμένου (κόμμα – μέτωπο – κίνημα) για τις κρίσιμες μάχες του σήμερα και του αύριο. Για να εκφράζεται και στο σήμερα η

ανάγκη για κατάργηση του καπιταλισμού, του συστήματος της εκμετάλλευσης που βουλιάζει στην ιστορική του κρίση. Να εκφράζεται η τάση της απελευθέρωσης της εργασίας, μιας άλλης κοινωνίας, του σοσιαλισμού-κομμουνισμού της εποχής μας.

Είμαστε πεισμένοι ότι ο διαφορετικός δρόμος –έξω από τα μνημόνια και το χρέος, την ΕΕ, το ευρώ, αλλά και έξω από τον καταστροφικό καπιταλισμό– είναι όχι απλώς αναγκαίος αλλά και απόλυτα εφικτός στο σήμερα. Αυτός ο δρόμος περνά μέσα από τρεις βασικούς άξονες:

- Από το πολιτικά επικίνδυνο, ανασυγκροτημένο εργατικό-λαϊκό κίνημα, με αγωνιστικό μέτωπο ρήξης και ανατροπής, που θα αποτελέσει όπλο του λαού για να επιβάλει μια μεγάλη πολιτική στροφή υπέρ των εργαζομένων και των συμφερόντων τους. Με κέντρα αγώνα του εργατικού κινήματος και ανώτερο επίπεδο συγκρότησης του λαϊκού κινήματος σε όλα τα επίπεδα.
- Από την ισχυρή αντικαπιταλιστική αριστερά, όπλο για να συνεχίσει ο αγώνας για την ανατροπή συνολικά της επίθεσης, για να ανοίξει ο δρόμος για βαθύτερες επαναστατικές αλλαγές, για την επαναστατική ανατροπή του καπιταλισμού. Ενίσχυση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ ως άμεσο, αναγκαίο και αποφασιστικό βήμα για ένα μαζικό αντικαπιταλιστικό μέτωπο στην κοινωνία.
- Από έναν σύγχρονο φορέα-κόμμα της κομμουνιστικής απελευθέρωσης. Από την ενίσχυση της επαναστατικής και σύγχρονα κομμουνιστικής αριστεράς. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο στρατηγικός και προγραμματικός επανεξοπλισμός και η πολιτική και οργανωτική ισχυροποίηση του ΝΑΡ αποτελεί σημαντικό βήμα.

Αυτές οι πλευρές προωθούνται με ιδιαίτερο και αυτοτελή τρόπο στη νεολαία.

α

Στο επίπεδο του κινήματος, με την ενδυνάμωση, την ανασυγκρότηση, την τομή στο νεολαιίστικο κίνημα. Με τη δημιουργία μορφών συλλογικής οργάνωσης και αγώνα στους χώρους δουλειάς, σπουδών και κυρίως στις γειτονιές, με την κοινή δράση της νεολαίας αλλά και της νεολαίας με τον αγωνιζόμενο λαό. Με την κοινή ανατρεπτική δράση των δυνάμεων της αριστεράς και του κινήματος. Το ιδιαίτερο στοιχείο του κινήματος της νεολαίας, ειδικά της εργατικής, είναι ότι απουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό οι συγκροτημένες συνδικαλιστικές εκφράσεις. Έτσι, η παρέμβαση και η οργάνωση γίνονται τα βασικά καθήκον.

β

Στο επίπεδο του αντικαπιταλιστικού μετώπου και ρεύματος. Με την εμφάνιση και την ενίσχυση σε κάθε φάση των πιο ριζοσπαστικών επαναστατικών φωνών και τάσεων μέσα στους αγώνες. Με τη συμβολή στη δημιουργία αντικαπιταλιστικής συνείδησης στις διάχυτες αντικαπιταλιστικές ριζοσπαστικές τάσεις. Με την ενίσχυση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και τη μαζικοποίησή της από νέους και νέες, με τη δημιουργία και την ενίσχυση κάθε μορφής αντικαπιταλιστικών συσπειρώσεων αλλά και με τη δημιουργία μιας πολιτικής και κοινωνικής αγωνιστικής πρωτοβουλίας για τη νέα γενιά. Η ενίσχυση της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πατάει στις ιδιαιτερότητες τόσο στην πολιτικοποίηση των νέων όσο και στην παρέμβαση των πολιτικών δυνάμεων. Σε αυτό το έδαφος, υποστηρίζουμε ότι η πρόταση του αντικαπιταλιστικού μετώπου μπορεί να προωθηθεί πιο πλατιά, πιο μαζικά και πιο μαχητικά.

Στο επίπεδο της κομμουνιστικής οργάνωσης. Με την ενίσχυση των πιο συνειδητών κομμουνιστικών δυνάμεων και τη μαζική στράτευση της νέας γενιάς. Η αναζήτηση ενός εναλλακτικού κομμουνιστικού μέλλοντος, η στράτευση σε μια ιστορική και παγκόσμια υπόθεση, είναι καθοριστικό κρίκος για την υπέρβαση του αδιεξόδου στο οποίο αισθάνεται ότι βρίσκεται η νεολαία. Η ενίσχυση της νΚΑ και του NAP είναι αναγκαίο βήμα για τη συμβολή στο κομμουνιστικό κόμμα της εποχής μας. Στην πραγματικότητα της κρίσης των πολιτικών ρευμάτων και των οργανώσεων νεολαίας που κυριαρχούσαν στο παρελθόν και μέσα στην αντιφατική ριζοσπαστικοποίηση των νέων υπάρχει τεράστια δυνατότητα μιας νέας κομμουνιστικής στράτευσης. Αυτή η πλευρά οφείλει να αναπτύσσεται και αυτοτελώς, γιατί ο επαναστατικός κομμουνιστικός φορέας της νέας εποχής θα θεμελιωθεί σε μεγάλο βαθμό από τις νεότερες γενιές.

Ο ορίζοντας της κομμουνιστικής χειραφέτησης ως απάντησης στην πολλαπλή κρίση και παρακμή του καπιταλισμού είναι καθοριστική πλευρά στην παρέμβαση και τη δράση μας. Από αυτόν εκκινεί η πολιτική μας πρόταση. Η νέα γενιά μπορεί σήμερα πολύ πιο εύκολα να στρατευτεί σε έναν μακροχρόνιο αγώνα για τη ζωή της, σε ένα ανανεωμένο κομμουνιστικό κίνημα. Μπορεί να εμπνευστεί από τις επαναστατικές παραδόσεις, χωρίς να φέρει πάνω της την ήττα και την απογοήτευση των προηγούμενων αποπειρών του κομμουνιστικού κινήματος. Η κομμουνιστική προοπτική δεν κλείνεται στις συνενδριάσεις των οργανώσεων και των κομμάτων· γίνεται υλική δύναμη και φάρος στην καθημερινή πάλη στους χώρους δουλειάς και σπουδών, στις γειτονιές και στους δρόμους. Αρνούμαστε ότι η πάλη για τον κομμουνισμό είναι υπόθεση των οργανωμένων δυνάμεων, ενώ στην εργα-

τική τάξη και στη νεολαία αρκεί ο οικονομικός αγώνας. Η κομμουνιστική προοπτική είναι σήμερα πιο δυνατή από ποτέ. Και αυτή η εκτίμηση δεν είναι προϊόν βούλησης ή πολιτικής επιλογής, αλλά θεμελιώνεται στην ίδια την ιστορική κίνηση και στο φάσμα των δυνατοτήτων που ανοίγεται για την παρέμβαση του επαναστατικού υποκειμένου. Η κομμουνιστική προοπτική μπορεί να αποτελέσει καθοριστική πλευρά της μαζικής πάλης στο εργατικό και στο νεολαιίστικο κίνημα. Ειδικά στη νέα γενιά, αυτό γίνεται ακόμα πιο έντονα, καθώς αυτή έχει την προνομιακή σχέση με το μέλλον, αυτή καλείται να πάρει αποφάσεις που θα την καθορίσουν για δεκαετίες ολόκληρες.

Με βάση τα παραπάνω, η νΚΑ επιδιώκει να συμβάλει στην ενίσχυση και την ανασυγκρότηση του κινήματος της νεολαίας με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, ώστε να βρει έναν νέο, κοινό βηματισμό στο κέντρο του αγώνα για την αντικαπιταλιστική ανατροπή. Αυτό είναι μια διαδικασία που περνά μέσα από κάθε κομμάτι της νεολαίας (μαθητές, φοιτητές – σπουδαστές, εργαζόμενοι, άνεργοι κ.ά.), περιλαμβάνει βήματα για κάθε επιμέρους κίνημα, αλλά και μια συνολική λογική και απεύθυνση για το σύνολο της νέας γενιάς.

Πρώτο βήμα είναι η διατύπωση ενός συνολικού προγράμματος διεκδικήσεων οι οποίες μπορούν στο σήμερα να ενοποιήσουν τα διαφορετικά τμήματα της νεολαίας και να εκφράσουν τα συμφέροντα και τις ανάγκες των νέων ανθρώπων, και ειδικότερα της νέας βάρδιας της εργατικής τάξης.

2.3 Για τη σύγχρονη χάρτα των αναγκών και δικαιωμάτων της νέας γενιάς

Όπως σημειώναμε από το 3^ο συνέδριο της νΚΑ, «ενοποιητικό ιστό για το νεολαιίστικο κίνημα αποτελεί μια σύγχρονη χάρτα αναγκών και δικαιωμάτων με περιεχόμενα, κριτήρια, πλευρές

και αιχμές, που θα μπορεί να εξειδικεύει σε στόχους πάλης που να οξύνουν την αντιπαράθεση με την κυρίαρχη πολιτική, αλλά και ταυτόχρονα να ενοποιεί αγώνες, αντιστάσεις και αναζητήσεις σε ένα πλατύ ριζοσπαστικό ρεύμα νεολαιίστικης αγωνιστικής απάντησης» Και συνεχίζαμε: «Καίριο ζήτημα είναι η διαμόρφωση αριστερών προγραμμάτων πάλης που θα αναδεικνύουν τα κυριότερα σημεία συνολικής αντιπαράθεσης με την αστική επίθεση, θα επιδιώκουν να ακυρώσουν την επίθεση του κεφαλαίου, θα προτάσσουν διεκδικήσεις για τη βελτίωση της θέσης της νεολαίας στο σήμερα, σε κοινή κατεύθυνση με τους στρατηγικούς εκείνους στόχους που εγγυώνται την επιτυχία και τη συνέχειά τους».

Παρακάτω θέτουμε ορισμένους βασικούς άξονες για ένα πλαίσιο διεκδικήσεων-προγράμματος πάλης για το ανατρεπτικό κίνημα και το αγωνιστικό μέτωπο ρήξης και ανατροπής στη νέα γενιά.

→ **ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ-ΕΕ-ΔΝΤ-ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ Η «ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ΜΕ ΜΙΣΘΟΥΣ ΠΕΙΝΑΣ.**

- Δεν πληρώνουμε το χρέος τους. Ούτε ένα ευρώ στους τοκογλύφους και τους τραπεζίτες. Χρήματα για την παιδεία, την υγεία, την ασφάλιση, και όχι για την αποπληρωμή των ληστρικών χρεών. Δεν πληρώνουμε την κρίση τους.
- Ο εργαζόμενος λαός και η νέα γενιά μπορούν να ζήσουν από την εργασία τους, χωρίς εκμετάλλευση, ανεργία και φτώχεια. Μπορούμε να σχεδιάσουμε την κοινωνία και την παραγωγή σύμφωνα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες μας και όχι σύμφωνα με τα συμφέροντα των Ελλήνων και των ξένων καπιταλιστών. Αρνούμαστε το σφαγείο της ΕΕ, του ευρώ, των διεθνών οργανισμών, της ντόπιας τρόικας, του ΣΕΒ. Δεν θέλουμε την «ανάπτυξη» με μισθούς πείνας και μόνιμη τεράστια ανεργία που μας υπόσχονται. Δεν κάνουμε καμία θυσία για τα κέρδη τους.

→ **ΟΧΙ ΣΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΓΕΝΙΑΣ. ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΕΡΓΙΑ, Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, Η ΕΞΑΘΛΙΩΣΗ. ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΑΣ**

- Κάτω τα χέρια από τη νεολαία. Πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα για όλους. Όχι στην ανεργία και στις απολύσεις. Μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους με αξιοπρεπείς μισθούς. Λιγότερη δουλειά – δουλειά για όλους. Αυξήσεις στους μισθούς. Απαγόρευση των απολύσεων. Κανένας νέος άνεργος και ανασφάλιστος. Επίδομα ανεργίας ίσο με ένα βασικό μισθό αξιοπρέπειας. Παροχή του για όλο το διάστημα ανεργίας. Πλήρης ιατροφαρμακευτική και ασφαλιστική κάλυψη των ανέργων. Προσμέτρηση του χρόνου ανεργίας στα συντάξιμα χρόνια.
- Όχι στη μαθητεία, την απλήρωτη εργασία, τα σύμφωνα πρώτης απασχόλησης, τα προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, την πλήρη ασυδοσία της εργοδοσίας. Δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του ιδιοκτήτη της εταιρείας που πτωχεύει ή κλείνει. Εξασφάλιση των δεδουλευμένων, των αποζημιώσεων και των επιδομάτων ανεργίας των απολυμένων. Κανονικές προσλήψεις στους συμβασιούχους, τους απασχολούμενους με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών, και γενικά κατάργηση της επισφαλούς εργασίας. Μέτρα διευκόλυνσης των ανέργων και των ασθενέστερων στρωμάτων, διαγραφή των χρεών τους, απαλλαγή τους από δημοτικά τέλη, δωρεάν μετακινήσεις κ.ά.

→ **ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΤΗΝ ΤΑΞΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ. ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟ**

- Ενιαίο 12χρονο σχολείο – ενιαία πανεπιστημιακή εκπαίδευση, δημόσια και δωρεάν για όλους, με ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις

βαθμίδες. Ενάντια στο ταξικό σχολείο του μνημονίου. Κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης, ανατροπή των αντεκπαιδευτικών νόμων.

- Ενάντια στην εκπαίδευση της αγοράς. Γνώση και μόρφωση για όλους, που να απελευθερώνει, σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας και της νέας γενιάς.
- Όχι στις συγχωνεύσεις σχολείων, σχολών και πανεπιστημίων. Λεφτά για την παιδεία, για την ενίσχυση των ασθενεστέρων, για τους μισθούς των καθηγητών, για τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και όχι για το χρέος και τα δάνεια.
- Ανατροπή των κατευθύνσεων της Μπολόνια, της Πράγας, του Βερολίνου. Άμεση απεμπλοκή της Ελλάδας από τη διαδικασία της Μπολόνια, τις ευρωπαϊκές συμφωνίες για την εκπαίδευση και τα σχέδια για Κοινό Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΚΕΧΑΕ).
- Κόντρα στην αυταρχική εκπαίδευση. Δημοκρατικά δικαιώματα και αποφασιστικός

έλεγχος μέσα από αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες στο περιεχόμενο, στη δομή και στα προϊόντα της γνώσης, της επιστήμης, της έρευνας, καθώς και στα δρώμενα της εκπαίδευσης.

→ **ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΑΣΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟ. ΟΧΙ ΣΤΟ ΔΙΑΡΚΕΣ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ, ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ-ΕΕ-ΔΝΤ, ΣΤΗΝ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΑΣΥΔΟΣΙΑ. ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΙ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ**

- Καμία περιστολή, αντίθετα διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων. Να περάσει η εξουσία στα χέρια των οργάνων του λαού. Όχι στα κοινοβουλευτικά πραξικοπήματα της συμμορίας κυβέρνησης-ΕΕ-ΔΝΤ. Ανα-

τροπή του αυταρχισμού κράτους, κυβέρνησης, ΜΜΕ, δικαστηρίων.

- Δημοκρατία στους χώρους δουλειάς. Όχι στην ποινικοποίηση των αγώνων. Ελεύθερος συνδικαλισμός για όλους τους εργαζομένους. Κατάργηση του θεσμού της πολιτικής επιστράτευσης και όλων των μορφών απαγόρευσης της απεργίας. Κατάργηση όλων των νόμων που διαλύουν τη δυνατότητα συλλογικών διεκδικήσεων.
- Όχι στην καταστολή των λαϊκών αγώνων, στους τρομονόμους, στους νόμους για τις διαδηλώσεις. Έξω η αστυνομία από τις διαδηλώσεις. Απαγόρευση της χρήσης χημικών και δακρυγόνων. Να διαλυθούν τα ΜΑΤ και όλες οι ειδικές αστυνομικές δυνάμεις. Όχι στις κάμερες, το ηλεκτρονικό φακέλωμα και τη γενικευμένη επιτήρηση. Κόντρα στις διώξεις και τις φυλακίσεις αγωνιστών. Κάτω τα χέρια από το άσυλο. Διεύρυνση του ασύλου στους χώρους όπου δρα και αγωνίζεται η νεολαία.
- Όχι στο ρατσισμό. Ίσα δικαιώματα σε Έλληνες και ξένους. Νομιμοποίηση των μεταναστών χωρίς προϋποθέσεις. Κατοχύρωση όλων των κοινωνικών, πολιτικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών δικαιωμάτων για όλους τους μετανάστες. Υπεράσπιση των μεταναστών από τις κρατικές και παρακρατικές επιθέσεις. Όχι στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Άνοιγμα των συνδικάτων στους μετανάστες, νόμιμους και «παράνομους», όπως και σε όλο τον κόσμο της ελαστικής εργασίας. Να καταργηθεί η FRONTEX, το απαράδεκτο Σύμφωνο Μετανάστευσης της ΕΕ, ο Κανονισμός Δουβλίνου II και η Συνθήκη Σένγκεν. Να δοθούν ταξιδιωτικά έγγραφα και δικαίωμα μετακίνησης στην ΕΕ σε όσους μετανάστες το επιθυμούν. Δημιουργία δομών αλληλεγγύης και στήριξης για την ένταξη των μεταναστών ενάντια στον φαύλο κύκλο παρανομίας και εξαθλίωσης.
- Πάλη ενάντια στο φασισμό και τους σύγχρονους ναζί. Κοινός αγώνας Ελλήνων και

ξένων ενάντια στη Χρυσή Αυγή και στο πολιτικό σύστημα που τη γεννά και τη στηρίζει. Καταδίκη των φασιστικών επιθέσεων. Έξω η Χρυσή Αυγή από τα σχολεία, τις γειτονιές και τους χώρους δουλειάς. Όχι στην κάλυψη και τη νομιμοποίηση του φασισμού από το κράτος και τα ΜΜΕ.

→ **ΕΙΡΗΝΗ- ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ. ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΑ – ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΒΟΡΑ ΣΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΩΝ. ΑΝΤΙΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ, ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ, ΤΟ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟ**

- Μείωση της θητείας των φαντάρων. Καμία σκέψη για αύξηση της θητείας και για στράτευση στα 18. Όχι στον επαγγελματικό και μισθοφορικό στρατό.
- Καμία συμμετοχή στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους. Αποχώρηση της Ελλάδας από το ΝΑΤΟ και τον Ευρωστρατό. Δεν πολεμάμε για τα συμφέροντά τους. Κοινός διεθνιστικός αγώνας των νέων και της εργατικής τάξης.
- Ελεύθερος συνδικαλισμός των φαντάρων. Καλύτερες συνθήκες στράτευσης. Διάλυση των ειδικών μονάδων καταστολή του κινήματος.

→ **ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ. ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΞΙΖΕΙ**

- Δημόσια και δωρεάν προγράμματα απεξάρτησης και συνολικής αντιμετώπισης των εθισμών. Δίωξη και τιμωρία των εμπόρων. Όχι στη διάλυση των προγραμμάτων απεξάρτησης. Διορισμοί με σταθερή εργασία προσωπικού για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών.
- Προγράμματα αντιμετώπισης των εθισμών σε σχολεία και χώρους όπου ζει η νέα γε-

νιά. Η άρνηση του καταστροφικού δρόμου των εξαρτήσεων είναι υπόθεση του λαϊκού και του νεολαιίστικου κινήματος.

→ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

- Η πρόσβαση στον πολιτισμό, στην τέχνη και στον αθλητισμό είναι δικαίωμα των νέων. Όχι στην αγοραία τέχνη και στον πολιτισμό του κέρδους. Πολιτισμός που να απελευθερώνει και να ενισχύει τη συλλογικότητα.
- Ενάντια στη διάλυση των δομών τέχνης και πολιτισμού (βιβλιοθήκες, μουσεία, ιδρύματα). Πρόσβαση όλων των νέων στα επιτεύγματα της τεχνολογίας και του πολιτισμού. Ενίσχυση και διευκόλυνση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, ειδικά για τα φτωχότερα στρώματα.

→ ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΤΟ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

- Όχι στη λεηλασία της φύσης και του περιβάλλοντος στο βωμό του κέρδους. Προστασία του φυσικού πλούτου της χώρας. Ανατροπή όλων των νόμων που ενισχύουν την απρόσκοπτη υπερεκμετάλλευση της γης προς χάριν των «στρατηγικών επενδύσεων».
- Υπεράσπιση και διεύρυνση των δημόσιων χώρων. Όχι στην ιδιωτικοποίηση και την εμπορευματοποίηση. Αρνούμαστε την επιχειρηματική λειτουργία των πόλεων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Όλες αυτές οι πλευρές είναι άμεσα συνδεδεμένες με ένα ευρύτερο διεκδικητικό πλαίσιο για το εργατικό κίνημα στην εποχή.

- ▶ Ανατροπή της πολιτικής του διεθνούς και ντόπιου μαύρου μετώπου: ΕΕ-ΔΝΤ-ΣΕΒ και της κυβέρνησης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ. Ανατροπή της ίδιας της κυβέρνησης.
- ▶ Μη αναγνώριση, παύση πληρωμής και διαγραφή του χρέους. Μονομερής κατάργηση των μνημονίων, των δανειακών συμβάσεων χωρίς διαπραγμάτευση με άμεση εκδίωξη της τρόικας από τη χώρα και άμεση ακύρωση όλων, χωρίς εξαίρεση, των βάρεων μέτρων σε βάρος των εργαζομένων. Αναχαίτιση και ανατροπή συνολικά του πιο βάρβαρου και βίαιου κύματος αναδιάρθρωσεων του καπιταλισμού στη χώρα.
- ▶ Έξοδος από τους πολυπλόκαμους μηχανισμούς και τη φυλακή του ευρώ και της ΕΕ, αποδέσμευση από αντικαπιταλιστική σκοπιά και με διεθνιστική προοπτική. Όχι στη δημιουργία «ειδικών ζωνών» υπερεκμετάλλευσης των εργαζομένων.
- ▶ Κανένα ευρώ στους τραπεζίτες. Πραγματικό πέρασμα στο Δημόσιο, χωρίς αποζημίωση και καμιά επιβάρυνση για το λαό και με εργατικό έλεγχο της Τράπεζας της Ελλάδας, όλων των τραπεζών και των επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας. Άμεση απαγόρευση των ιδιωτικοποιήσεων, όχι στο ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας και του ενεργειακού πλούτου.
- ▶ Ριζική αναδιανομή του πλούτου υπέρ της εργασίας. Γενναίες αυξήσεις στους μισθούς για αξιοπρεπή ζωή με άμεση άρση όλων των περικοπών σε όλους τους μισθούς και τις συντάξεις που επιβλήθηκαν από το Γενάρη του 2010. Διπλασιασμός άμεσα του επιδόματος ανεργίας, να δίνεται σε όλους τους άνεργους για όσο καιρό είναι άνεργοι. Να μειωθεί δραστικά η έμμεση φορολογία και να καταργηθεί για τα είδη πρώτης ανάγκης. Βαριά φορολογία του κεφαλαίου και του πλούτου. Δραστική μείωση των εξοπλιστικών δαπανών.
- ▶ Άμεση κατάργηση όλων των νομοθετικών ρυθμίσεων που καταργούν τις συλλογικές συμβάσεις και επιβραβεύουν την εργοδο-

τική αυθαιρεσία. Κατάργηση των ατομικών συμβάσεων εργασίας, της ανασφάλιστης και μαύρης εργασίας, με βαριά τιμωρία των εργοδοτών – δουλεμπόρων. Απαγόρευση των απολύσεων, μείωση των ωρών και των χρόνων εργασίας. Να επιστραφούν άμεσα όλα τα ποσά που κλάπηκαν από τα ασφαλιστικά ταμεία και οι κλέφτες να λογοδοτήσουν και να δικαστούν από το λαό. Να διαγραφούν άμεσα τα χρέη προς τις τράπεζες όλων των ανέργων και των φτωχών. Να καταργηθούν όλα τα χαράτσια.

- ▶ Να τσακίζεται κάθε είδους οικονομική βία σε κάθε εργαζόμενο (κατασχέσεις, πλειστηριασμοί, διακοπή ρεύματος και νερού, τοκογλυφία, μαυραγοριτισμός, ενεχυροδανειστήρια).
- ▶ Ανατροπή της ευρω-κηδεμονίας και της δυναστείας των πολυεθνικών επιχειρηματικών ομίλων που οδηγούν στην κατεδάφιση του δικαιώματος του λαού να αποφασίζει ο ίδιος για την τύχη του και σε πρωτοφανείς επεμβάσεις στη χώρα. Απελευθέρωση από τις αλυσίδες του ιμπεριαλισμού, από τους μηχανισμούς του όπως το NATO. Όχι στη συμμαχία Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, άμεση απόσυρση όλων των ελληνικών στρατευμάτων από το εξωτερικό, να κλείσουν οι ΝΑΤΟϊκές βάσεις. Καμιά εμπλοκή της χώρας σε συρράξεις και πολέμους.
- ▶ Κάτω ο ολοκληρωτισμός και η σύγχρονη χούντα του αστικού συνασπισμού εξουσίας. Διαρκής πάλη για τις Λαϊκές Ελευθερίες και τα Δικαιώματα της εποχής μας, ενάντια στη «σιδερένια φτέρνα» που θέλει να επιβάλει η αστική εξουσία, ενάντια στην τρομοκρατία της ΕΕ, της κυβέρνησης και του κράτους, της εργοδοσίας, και των φασιστών της Χρυσής Αυγής. Ετοιμότητα για μαζική παλλαϊκή αντιμετώπιση κάθε είδους βίας και συλλήψεων αγωνιστών, καθώς και κάθε λογής απότομης αντιδημοκρατικής στροφής στη χώρα.
- ▶ Ανατρεπτική αλληλεγγύη για την υπεράσπιση κάθε αδύνατου εργαζόμενου, ειδικά μάλιστα των παιδιών, ανεξαρτήτως εθνι-

κότητας, θρησκείας και φύλου, όχι με τη λογική της φιλανθρωπίας και της ανάθεσης ούτε με τη λογική της λεγόμενης κοινωνικής επιχειρηματικότητας που προωθεί η ΕΕ, αλλά με τη δημοκρατική διεκδικητική συμμετοχή. Αποχώρηση από όλες τις συνθήκες και τις συμφωνίες της ΕΕ, ίσα δικαιώματα στους μετανάστες και τους πρόσφυγες, ανθρώπινες συνθήκες ζωής για όσο καιρό μείνουν στη χώρα ή επιλέγουν την παραμονή τους εδώ.

2.4 Εργατική νεολαία και νέο εργατικό κίνημα

Όλη η εμπειρία της διετίας που πέρασε, αλλά και οι διεθνείς εξελίξεις δείχνουν ότι απαιτείται ριζική τομή και ανασυγκρότηση στο εργατικό κίνημα. Αυτή η τομή απαιτεί τη μαζική εισροή στους αγώνες, με αναβαθμισμένο και πρωταγωνιστικό τρόπο, του νέου προλεταριάτου της νέας γενιάς των 592 ευρώ. Το εργατικό και το συνδικαλιστικό κίνημα είναι το θεμέλιο του αγωνιστικού μετώπου ρήξης και ανατροπής. Σήμερα απαιτείται μια μεγάλη πολιτική στροφή, εκ νέου ιεράρχηση προσανατολισμών δράσης με ειδικό στόχο την επίδραση στον εργατική νεολαία.

Επιδιώκουμε να προχωρήσει πιο αποτελεσματικά και συγκεκριμένα η συζήτηση για το αγωνιστικό μέτωπο ρήξης και ανατροπής και τα βήματα για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος, που αποτελεί προϋπόθεση για την ανατροπή της επίθεσης και της κυβέρνησης. Αποφασιστικός κρίκος στη γραμμή αυτή είναι η (επανα)συγκρότηση, ο εμπλουτισμός με νέες δυνάμεις, η βαθύτερη πολιτική συνείδηση σε εργατική επαναστατική κατεύθυνση μιας αντικαπιταλιστικής κοινωνικο-πολιτικής πρωτοπορίας, που θα συγκροτείται σε επίπεδο χώρων εργασίας και κλάδων σε ταξικά εργατικά σχήματα και –σε ένα άλλο επίπεδο– σε μια πανελλαδική αντικαπιταλιστική κίνηση του νέου εργατικού κινήματος. Από αυτήν τη σκο-

πιά βλέπουμε και την ειδική ένταξη της νεολαίας στους εργατικούς αγώνες.

Σήμερα η εργαζόμενη νεολαία έχει αναμικτή σχέση με το οργανωμένο συνδικαλιστικό κίνημα και πολύ μικρή συμμετοχή στα σωματεία. Σε χώρους με μεγάλη συνδικαλιστική πυκνότητα (π.χ. δημόσιο) η νεολαία έχει πολύ μικρή συμμετοχή, αφού είναι εξαιρετικά μικρό το ποσοστό που εργάζεται εκεί. Ο νέος σήμερα καλείται να παίξει το ρόλο του πολιορκητικού κριού ενάντια στις νέες εργασιακές σχέσεις. Η δουλειά είναι πλήρως ελαστική όσο προχωράμε σε μικρότερες ηλικίες, ενώ υπάρχει και ο δηλωμένος ως part-time εργαζόμενος που δουλεύει πλήρες ωράριο. Είναι κατά κανόνα μαύρη και ανασφάλιστη στους κλάδους που πλειοψηφικά δουλεύει η νεολαία, ενώ με την απειλή της απόλυσης και στο έδαφος της εξαθλίωσης χιλιάδες νέοι δουλεύουν απλήρωτοι. Είναι φανερό ότι σήμερα η νεολαία της ανεργίας του 55% και της ελαστικότητας επιδιώκεται να αποτελέσει την καύσιμη ύλη για την καπιταλιστική κερδοφορία.

Στους κλάδους που κυρίαρχα εργάζεται η νέα γενιά (υπηρεσίες, εμπόριο, επισιτισμός,

τουρισμός, ιδιωτικοί υπάλληλοι, Τύπος, νέες τεχνολογίες, ΜΚΟ και κοινή ωφέλεια), υπάρχει μικρή συμμετοχή σε συλλογικούς αγώνες και αναπαράστάσεις. Για εμάς είναι κρίσιμο να αναπτυχθεί σε αυτούς τους χώρους με τη συμβολή των δυνάμεών μας ένα αγωνιστικό ρεύμα νεολαϊστικής εργατικής αντίστασης στην εργοδοτική αυθαιρεσία που θα οργανώσει σημαντικό κομμάτι της εργατικής νεολαίας. Επιδίωξή μας είναι να συγκροτήσουμε συλλογικότητες (πρωτοπορίες, σωματεία) σε νεολαϊστικούς χώρους εργασίας και παράλληλα με την οργάνωση αγώνων για τα αυτονόητα εργασιακά ζητήματα (δεδουλευμένα, απολύσεις κτλ.) να συνδέουμε τους αγώνες με τον πολιτικό αγώνα για την ανατροπή συνολικά αυτής της πολιτικής και την ανατροπή της κυβέρνησης. Ρεύμα που μέσα του θα περπατήσει η αντίληψή μας για το ΝΕΚ κόντρα στον υποταγμένο συνδικαλισμό που στέκεται μακριά από την εργαζόμενη νεολαία. Ρεύμα που μέσα του θα αναπνεύσουν οι ιδέες της συλλογικότητας, της επανάστασης, της κοινωνικής χειραφέτησης και του κομμουνισμού.

Η πιο κρίσιμη πλευρά που δεν πρέπει να μας διαφεύγει είναι η οργάνωση των νέων εργαζόμενων στα πρωτοβάθμια σωματεία τους, για να κερδηθούν με την αγωνιστική ταξική γραμμή και την ανάγκη του ανεξάρτητου συντονισμού σωματείων. Έχουμε θέσει ως στόχο τη διαμόρφωση ενός μαζικού, συνολικού και μόνιμου Συντονισμού Πρωτοβάθμιων Σωματείων, στον οποίο φιλοδοξούμε να συμμετέχουν με τις δικές τους δημοκρατικές αποφάσεις (κυρίως γενικών συνελεύσεων) δεκάδες αρχικά πρωτοβάθμια σωματεία, δημιουργώντας έμπρακτα ένα άλλο ρεύμα στο συνδικαλιστικό κίνημα, αποφασιστική συμβολή στη δημιουργία άλλου κέντρου αγώνα (πέρα από τη ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ και τον υποταγμένο συνδικαλισμό), για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος.

Για μας είναι σαφές ότι **η σχέση του νέου εργατικού κινήματος με τους νέους εργαζόμενους είναι άρρηκτη και διπλή. Από τη μια μεριά το νέο εργατικό κίνημα θα στηριχτεί στη δράση της νεολαίας που δεν καλύπτεται, και συχνά είναι εκθριβή, στον υποταγμένο συνδικαλισμό των ΓΣΕΕ- ΑΔΕΔΥ. Η νέα γενιά μπορεί πολύ πιο εύκολα να αφήσει πίσω της το συνδικαλισμό της συνδιαλλαγής, της ανάθεσης και της διαχείρισης, καθώς βρίσκεται ούτως ή άλλως έξω από αυτόν. Ακόμη και οι υπάρχουσες εργατικές κατακτήσεις είναι ξένες για το μεγαλύτερο κομμάτι της. Ταυτόχρονα, αποτελεί το εργατικό δυναμικό σε κρίσιμους κλάδους εργασίας, είναι το υλικό πάνω στο οποίο ένα ανασυγκροτημένο ταξικό εργατικό κίνημα θα πατήσει.**

Από την άλλη πλευρά, η εργατική νεολαία έχει ανάγκη από ένα τέτοιο εργατικό κίνημα. Που θα την εντάξει, θα την καλύψει στις συνθήκες γαλέρας που εργάζεται, θα της δώσει προοπτική συλλογικού αγώνα μέσα στην πραγματικότητα της ανεργίας και της ελαστικής εργασίας. Η συμβολή της νέας γενιάς σε ένα τέτοιο κίνημα θα είναι δρόμος συγκρότησης και επιβιώσής της, ο οποίος θα τη βγάλει από το περιθώριο, θα της δώσει άλλο ορίζοντα από την απογοήτευση και τη μετανάστευση, θα την κάνει πρωταγωνιστή της πάλης και της ζωής της.

Ορισμένοι κρίσιμοι κόμβοι στην παρέμβαση μας:

- Στους χώρους με οργανωμένη συνδικαλιστική παρέμβαση, πρωτοπόρα συμμετοχή και ειδική απεύθυνση στους νέους (μελετάμε κατά περίπτωση επιτροπές νέων, καμπάνιες για τους νέους κτλ.). Άμεση προσπάθεια για εισροή νέων μελών στα σωματεία.
- Ιεραρχούμε ως πρωτεύοντες χώρους και κλάδους εργασίας όπου εργάζεται πλειοψηφικά η νέα γενιά και βρίσκονται στον πυρήνα της ελληνικής οικονομίας (εμπόριο, αναψυχή, τουρισμός, υπηρεσίες, νέες τεχνολογίες). Απαιτείται ειδική δουλειά, ιδιαίτερα εκεί όπου υπάρχει απουσία συνδικαλιστικών δομών και άγρια εργοδοτική επίθεση (π.χ. αλυσίδες καταστημάτων, εμπορικά καταστήματα, τηλεφωνικά κέντρα), με πρώτο στόχο τη συγκρότηση επιτροπών αγώνα και πρωτοβουλιών για τη συγκρότηση σωματείων.
- Ειδική παρέμβαση σε χώρους μαζικής προσωρινής εργασίας (προγράμματα κοινωνοφελούς εργασίας, μαθητεία, ΜΚΟ). Στόχος η συγκρότηση σωματείων με πάλη ενάντια στην ανεργία και την ελαστική εργασία.
- Βασική πλευρά είναι η παρέμβασή μας για την ανεργία. Επιδιώκουμε πρωτοβουλίες ανέργων στις πόλεις και στις γειτονιές αλλά και κεντρικά. Ταυτόχρονα παλεύουμε για τον κοινό αγώνα εργαζομένων και ανέργων σε εργασιακούς κλάδους, καθώς και για την παραμονή των απολυμένων στα σωματεία.
- Γνωρίζουμε ότι η συγκρότηση του νέου εργατικού κινήματος, πολύ περισσότερο από ό,τι σε παλαιότερες εποχές, θα περάσει και εκτός των χώρων εργασίας. Έτσι, θεωρούμε πλευρά της εργατικής μας δουλειάς την εργατική παρέμβαση στις συνοικίες (με πρωτοβουλίες, στέκια, λέσχες, συνελεύσεις κ.ά.). Επίσης, συνδέουμε την προσπάθειά μας με άλλα κομμάτια της νεολαίας (μαθητές, σπουδαστές) υιοθετώντας και ειδικές πρωτοβουλίες (π.χ. φοιτητές και απόφοιτοι σχολών, εργαζόμενοι φοιτητές, τεχνικές σχολές και εργαζόμενοι).

- Η παρέμβασή μας στη νέα εργατική βάρδια είναι αλληλένδετη με τις προσπάθειες στις γειτονιές και στις πόλεις. Μεγάλο κομμάτι των ανέργων και των ελαστικά εργαζομένων βρίσκεται πολύ πιο εύκολα στη γειτονιά. Βήματα απεύθυνσης σε αυτούς γίνονται μέσα και από τις εργατικές λέσχες.
- Σε αυτή την κατεύθυνση θα επιδιώξουμε να γίνουν βήματα στη συγκρότηση της Κίνησης του Νέου Εργατικού Κινήματος.

2.5 Μαθητικό κίνημα

Η κατάσταση στη μαθητική νεολαία καθρεφτίζει την κατάσταση που βιώνει συνολικά η νεολαία και η λαϊκή οικογένεια σήμερα. Ο μαθητόκοσμος δέχεται πρωτόγνωρη επίθεση στα μορφωτικά και εργασιακά του δικαιώματα, καθώς επηρεάζεται από όλα τα μέτρα ανεξαιρέτως με τρόπο είτε άμεσο («νέο σχολείο», νόμος για την εισαγωγή στα πανεπιστήμια, κλείσιμο σχολείων, εφεδρείες κ.λπ.) είτε με έμμεσο (ανεργία, δυσβάσταχτη φορολογία, ασφαλιστικό κ.ά.). Μια σειρά «μεταρρυθμίσεις», σε συνδυασμό με παλιότερες αλλαγές, έρχονται σε αντίθεση με τις αντικειμενικές δυνατότητες της εποχής, ακυρώνουν τη δημιουργικότητα των μαθητών και τσαλακώνουν τα όνειρά τους για μάθηση, αξιοπρεπή εργασία και ζωή.

Οι επιχειρούμενες αλλαγές τα τελευταία χρόνια έχουν συμπυκνωθεί στα σχέδια για το

νέο σχολείο. Η τάση είναι η μαζικοποίηση του τεχνικού λυκείου, ώστε να αποκτήσει ισότιμο ποσοστό μαθητών με το γενικό. Η ανταπόκριση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας ως κύριος στόχος της εκπαίδευσης μεγιστοποιείται με την πλήρη προσαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών στα πρότυπα επαγγελματικών περιγραμμάτων και με τη συζήτηση για την πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις.

Ακόμη και η αντίληψή μας για το πολύ πιο αναβαθμισμένο, σε σχέση με όλη την προηγούμενη περίοδο, μορφωτικό επίπεδο της νεολαίας δείχνει να κλονίζεται, και για πρώτη φορά τις τελευταίες δεκαετίες φαίνεται να διαμορφώνεται ένα σύγχρονο ρεύμα αμορφωσίας και ανορθολογισμού άρρηκτα συνδεδεμένο με το ταξικό ζήτημα. Η τάση αυτή δεν σχετίζεται μόνο με ποσοτικούς παράγοντες που αφορούν το στρώμα των μαθητών/φοιτητών (μείωση των εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στροφή στην τεχνική εκπαίδευση, εγκατάλειψη των σπουδών τόσο στα σχολεία όσο και στα Πανεπιστήμια), αλλά και με ποιοτικούς (μεθοδολογία σκέψης, έλλειψη δι-επιστημονικής προσέγγισης, αδυναμία κατανόησης του φυσικού και κοινωνικού κόσμου ως ενιαίου κ.λπ.). Για τεράστιο κομμάτι των μαθητών δεν υπάρχει ως προοπτική η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ήδη ένα μεγάλο κομμάτι πετιέται βίαια εκτός εκπαίδευσης λόγω των ταξικών, οικονομικών και εξεταστικών φραγμών, αλλά αυτό διογκώνεται στο έδαφος της σημερινής κοινωνικής αβύσσου και της διάλυσης της δημόσιας παιδείας.

Η κατάσταση στα σχολεία, οι πρόσφατοι αγώνες και τα πολιτικά ρεύματα

Βλέποντας την παρουσία του μαθητικού κινήματος τα τελευταία 4 χρόνια μπορούμε να βγάλουμε χρήσιμα συμπεράσματα για την κατάσταση στα σχολεία, την πολιτική συζήτηση ενότιους, καθώς και τις προοπτικές παρέμβασης της αντικαπιταλιστικής και επαναστατικής αριστεράς.

Από τον Δεκέμβριο του 2008, το μαθητικό κίνημα δεν έχει βγει συγκροτημένα στο προσκήνιο, παρόλο που υπάρχουν σημαντικά παραδείγματα ανάτασης του αγώνα. Το πιο πρόσφατο είναι οι μεγάλες καταλήψεις του Οκτωβρίου του 2011 όπου φάνηκε μια τάση επιστροφής της πολιτικής κουβέντας στα σχολεία, διεξαγωγής μαζικών διαδικασιών και δημιουργίας συλλογικοτήτων, καθώς επίσης και μια τάση σύνδεσης με άλλα αγωνιζόμενα κομμάτια (φοιτητικές καταλήψεις, κομμάτια καθηγητών και εργαζομένων που βρίσκονταν σε κινητοποιήσεις). Επίσης μπορούμε να δούμε σημαντικά παραδείγματα μαχών στα σχολεία όσον αφορά τις παροχές, τις συγχωνεύσεις και την υποχρηματοδότηση. Τέλος υπάρχει έντονη, αν και όχι συγκροτημένη, συμμετοχή στις μεγάλες μάχες του εργατικού-λαϊκού κινήματος, από τις απεργίες μέχρι το κίνημα των πλατειών, αλλά και σημαντική παρουσία αντίστασης και αγώνα στις παρελάσεις των τελευταίων χρόνων.

Γενικότερα, **το μαθητικό κίνημα είναι ευαίσθητος δείκτης του οξυμμένου κοινωνικού ζητήματος**, αλλά στηρίζεται κυρίως σε αυθόρμητα ξεσπάσματα χωρίς συνέχεια και συγκροτημένο σχέδιο. Προφανώς το τελευταίο είναι το ζητούμενο στην κατεύθυνση ανασυγκρότησης και πολιτικοποίησης του κινήματος.

Η κατάσταση στα σχολεία έχει αλλάξει ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Υπάρχει επιστροφή της πολιτικής συζήτησης και διαμορφώνονται πολιτικά ρεύματα και τάσεις. Η θεμελιώδης αξία του καπιταλιστικού συστήματος, ο ατομικός δρόμος, αν τις προηγούμενες δεκαετίες

εμφανιζόταν με το πρόσωπο της «ανάπτυξης», του χρηματιστηρίου, των γιάπηδων της ΟΝΝΕΔ και της ν. ΠΑΣΟΚ, σήμερα στο έδαφος που διαμορφώνει η κρίση δεν έχει συγκεκριμένη πολιτική εκπροσώπηση μέσα στα σχολεία. Βεβαίως υπάρχει ως τάση στη σκέψη και στη συνείδηση πολλών μαθητών και προωθείται τόσο από τα ΜΜΕ όσο και από συντηρητικές δυνάμεις του εκπαιδευτικού συστήματος.

Καθώς έχει υποχωρήσει η πολιτική εκπροσώπηση των πολιτικών κομμάτων του δικομματισμού, αλλά και μπροστά στην ανάγκη κάποιας μορφής απάντηση στη σήψη του πολιτικού συστήματος εμφανίζεται η πιο καταστροφική πρόταση της Χρυσής Αυγής, με «αντισυστημικό» προσωπείο και με συγκρότηση σε αξιακά ζητήματα και συνθήματα. Τροφοδοτείται από το ρεύμα της ανάθεσης και του ατομικού δρόμου αλλά και από τη συνολική ρατσιστική και ακροδεξιά προπαγάνδα.

Από την άλλη πλευρά αναδεικνύεται ένα ευρύτερο αγωνιστικό, αντισυστημικό ρεύμα, που συγκροτείται ανοιχτά αντιπαραθετικά με το φασισμό αλλά και με την κυβερνητική πολιτική. Το ρεύμα αυτό είναι μαζικό, μαχητικό και αντιφαστικό. Η διείσδυση της Αριστεράς στη μαθητική νεολαία είναι ανεπαρκής και πολύ μικρότερη από το παρελθόν, ενώ και οι δυνάμεις του αντιεξουσιαστικού και αναρχικού χώρου, αν και είναι υπαρκτές, έχουν μειωμένη δυναμική σε σχέση με μια προηγούμενη περίοδο (Δεκέμβρης 2008). Αυτό το μαζικό αγωνιστικό αντισυστημικό και αντιφασιστικό ρεύμα είναι στοίχημα ποια κατεύθυνση θα πάρει και κυρίως αν θα συνδυαστεί με συγκεκριμένα βήματα συγκρότησης του μαθητικού κινήματος.

Η παρέμβαση της νΚΑ στα σχολεία

Αντιλαμβανόμαστε την παρέμβαση στα σχολεία ως κρίκο για την ανασυγκρότηση του νεολαιίστικου κινήματος, καθοριστική πλευρά για την ενίσχυση του αντικαπιταλιστικού ρεύματος στη νεολαία και βασική πολιτική επιλογή για την ενίσχυση της κομμουνιστικής οργάνωσης.

Η αντικαπιταλιστική παρέμβαση στο μαθητικό κίνημα έχει στόχο:

να ανασυγκροτήσει και να ισχυροποιήσει το μαθητικό κίνημα.
να αναδείξει το πιο εκμεταλλεόμενο τμήμα της νεολαίας που δεν περνά τις πύλες του Πανεπιστημίου.
να συνεισφέρει και στην υπόθεση του φοιτητικού κινήματος, στην εργατική του κατεύθυνση με πιο βαθιά, πιο πολιτικά, πιο κοντά στη στρατηγική χαρακτηριστικά.
να χρωματίσει συνολικά το εργατικό-λαϊκό κίνημα με τη ζωντάνια και την ορμή της νεολαίας, να συνεισφέρει από τη σκοπιά της –με την αυτοτέλειά της αλλά και σε ενότητα με την εργατική τάξη– στη Μαζική Λαϊκή Εξέγερση ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου, της ΕΕ και των κυβερνήσεών τους.

Έχοντας υπόψη αυτή την κατάσταση πρέπει να αντιληφθούμε και την ανάγκη για αναβάθμιση της ιδεολογικοπολιτικής δουλειάς στα σχολεία, από τα μέσα (από τους ίδιους τους μαθητές) και από τα έξω (από τις οργανώσεις πόλεων, τις τοπικές οργανώσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ). **Η μάχη για την ιδεολογικοπολιτική ηγεμονία της επαναστατικής αντίληψης έναντι, κυρίως, φασιστικών και ρατσιστικών αντιλήψεων στα σχολεία αποτελεί κομβικό στόχο.**

Χρειάζεται μια συνολική παρέμβαση που να αναδεικνύει στρατηγικές, συνολικές, αξιακές πλευρές του απελευθερωτικού προτάγματος ενάντια στο σκοτάδι του σημερινού κόσμου και σύνδεση αυτών με την καθημερινή πάλη για τα δικαιώματα της μαθητώσας νεολαίας. Ειδική γραμμή και επεξεργασία απαιτείται και για την παρέμβαση μας στα ΕΠΑΛ και τα τεχνικά λύκεια, στα οποία σπρώχνονται βίαια όλο και πιο πολλοί μαθητές. Βασική πλευρά της προσπάθειας είναι η ανασυγκρότηση και η πολιτική εμπάθυνση των μορφών οργάνωσης του μαθητικού κινήματος, με συνελεύσεις, καταλή-

ψεις, επιτροπές καταλήψεων, πολιτική συζήτηση και αντιπαράθεση.

Η έως τώρα εμπειρία της δουλειάς μας –κυρίως μετά και την ίδρυση των «Ανυπότακτων Μαθητών - Che Guevara»– δείχνει ότι υπάρχει τεράστια δυναμική και δυνατότητες. Χρειάζεται να επεξεργαστούμε μια γραμμή που να διαλέγεται με τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται για τη μαθητική νεολαία οι οποίες χαρακτηρίζονται από εξοντωτικά ωράρια σπουδών, αντιφατική συγκρότηση συνείδησης στην οποία συνυπάρχουν τα πιο αντικοινωνικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης του φασισμού αλλά και η πιο ελπιδοφόρα ωρίμανση συνειδήσεων που αναζητά όλο και πιο συνολικές απαντήσεις για την εποχή.

Καθοριστικό ζητούμενο είναι η συγκρότηση μιας πλατιάς ριζοσπαστικής πρωτοπορίας, στο κίνημα, στο αντικαπιταλιστικό μέτωπο και βέβαια στην κομμουνιστική οργάνωση, ως το πρώτο κρίσιμο υποκείμενο. Το βασικό όχημα για την παρέμβασή μας είναι η πρωτοβουλία «Ανυπότακτοι Μαθητές -Che Guevara». Στόχος μας είναι να μπορέσουμε να ιδρύσουμε «Ανυπότακτους Μαθητές» παντού. Πρόκειται για μια πολιτικοσυνδικαλιστική κίνηση, που έχει στόχο να στρατεύσει τους πιο πρωτοπόρους μαθητές, αυτούς που πρωτοστατούν στις μάχες στα σχολεία τους απέναντι στις βάρβαρες πολιτικές της κυβέρνησης, αυτούς που μάχονται στο αντιφασιστικό κίνημα, αλλά και όλα τα πρωτόλεια αγωνιστικά στοιχεία των σχολείων. Αλλά και να στρατεύσει νέους στην ιστορική υπόθεση της κοινωνικής χειραφέτησης.

Στόχοι της είναι:

- Ο σχεδιασμός για το κίνημα, τη στοχοθεσία του και το συντονισμό του. Να πρωτοστατεί σε κάθε κινηματικό γεγονός παλεύοντας για τον ριζοσπαστικό προσανατολισμό του κινήματος, επιδιώκοντας τη δημιουργία μαθητικών σχημάτων-πρωτοβουλιών σε κάθε σχολείο ή περιοχή, με τη συμμετοχή όλου του διάχυτου αντικαπιταλιστικού δυναμικού και των πρωτόλειων ριζοσπαστικών τάσεων.
- Η οργάνωση και το άπλωμα της δουλειάς σε κάθε σχολείο και γειτονιά με συνεχή καλέ-

σματα σε όλους τους μαθητές. Σε αυτή την κατεύθυνση προχωρά η έκδοση περιοδικού και άλλων προπαγανδιστικών υλικών.

- © Να εκφράσει μια νέα πολιτικοποίηση, θεωρητική και πολιτιστική αναζήτηση, ένα διαφορετικό συλλογικό σύστημα αξιών από τον σαθρό καπιταλισμό και την παντοκρατορία του κέρδους. Το ζήτημα της ιδεολογίας, των αξιών, του αντισυστημικού προφίλ, της συλλογικότητας αποτελούν κυρίαρχες πλευρές για τη συγκρότηση και τη στράτευση των μαθητών.

2.6 Φοιτητικό κίνημα

Το φοιτητικό κίνημα παραμένει το πιο συγκροτημένο και δυναμικό κομμάτι του νεολαιίστικου κινήματος. Οφείλουμε να μελετήσουμε τα νέα στοιχεία των τελευταίων ετών.

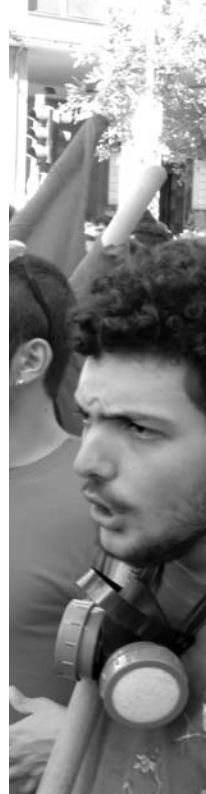
Φοιτητικό κίνημα στο μεταίχμιο

Από το ξέσπασμα της κρίσης το φοιτητικό κίνημα μπήκε σε μια νέα περίοδο, η οποία θέτει σε δοκιμασία τα όρια του, αλλά αναδεικνύει και τις δυνατότητές του. Η διαδικασία αυτή φαίνεται να αποκρυσταλλώνεται με σαφήνεια μετά το κίνημα καταλήψεων το Σεπτέμβριο-Οκτώβριο του 2011. Μετά τη σημαντική αυτή έξαρση, οι φοιτητικοί σύλλογοι αντιμετώπισαν σημαντικά προβλήματα συγκρότησης και κινητοποίησης, ειδικά όσον αφορά την αυτοτελή κίνηση του φοιτητικού κινήματος (αν και δόθηκαν σημαντικές μάχες, π.χ. συμβούλια διοίκησης). Δεν γίνεται όμως να σταθούμε μόνο στις αδυναμίες του φοιτητικού κινήματος, καθώς ο αναδυόμενος και διάχυτος ριζοσπαστισμός της σπουδάζουσας νεολαίας (έκφραση των τάσεων χειραφέτησης) έδωσε νέα πνοή στους φοιτητικούς συλλόγους. Η αντικυβερνητική πάλη απέκτησε κεντρικό χαρακτήρα στις κινητοποιήσεις και, με την καθοριστική συμβολή

της ΕΑΑΚ, εμπλουτίστηκε με χαρακτηριστικά που αμφισβήτησαν το χρέος και το μονόδρομο της παραμονής στην ΕΕ και το ευρώ. Φαίνεται να γίνεται συνείδηση σε μεγάλα κομμάτια των φοιτητών ότι ο δρόμος της αποτροπής της εξαθλίωσης αντικειμενικά συνδέεται με την ανατροπή της κυβέρνησης και της πολιτικής της.

Με εργαλείο τα αιτήματα και τις αναλύσεις του αντικυβερνητικού-αντίΕΕ αγώνα έγιναν βήματα στη συγκρότηση μετώπου φοιτητών-εργαζομένων μέσα στα πανεπιστήμια αλλά και στο βάθεμα της σύνδεσης με το εργατικό κίνημα. Οι μαζικές γενικές συνελεύσεις και τα μαζικά φοιτητικά μπλοκ ενόψει των απεργιών τους μήνες πριν το Μνημόνιο 3 αναδεικνύουν έναν νέο δεσμό που υπερβαίνει την εξωτερική, αλληλέγγυα στάση απέναντι στους εργατικούς αγώνες. Πέρα όμως από συγκεκριμένους κόμβους, γίνεται φανερό ότι ο ριζοσπαστισμός της σπουδάζουσας νεολαίας ακολουθεί πολλούς δρόμους, δίχως να συναντιέται πάντοτε με το δρόμο του οργανωμένου φοιτητικού κινήματος. Δεν πρέπει να κατασταλούν οι τάσεις ριζοσπαστισμού για να «χωρέσουν» στο φοιτητικό κίνημα, αλλά το φοιτητικό κίνημα πρέπει να μετασχηματιστεί για να αγκαλιάσει τις τάσεις αυτές.

Ταυτόχρονα, η σχετική υποτίμηση της σημασίας του φοιτητικού κινήματος από αγωνιστικά μπλοκ εμπεριέχει έντονα το στοιχείο της ήττας και της απουσίας εμπιστοσύνης στη δυνατότητα των αγώνων να επιβάλλουν λύσεις. Οι αντιφατικές τάσεις χειραφέτησης δεν αναπτύσσονται στο κενό, αλλά συγκροτούνται σε αλληλεπίδραση και αντιπαράθεση με τις τάσεις υποταγής. Το ρεύμα αυτό δεν αναπτύσσεται με τα χαρακτηριστικά προηγούμενων δεκαετιών, καθώς μέσα στην κρίση η προοπτική κοινωνικής ανέλιξης έχει μειωθεί δραματικά, αν και όχι ολοσχερώς. Οι νέες συνθήκες δίνουν ώθηση στον κοινωνικό κανιβαλισμό, απόρροια της συνειδητοποίησης της δυσμενούς εργασιακής προοπτικής, μορφοποιώντας ένα νέο ρεύμα ομαλότητας και σύγκρουσης με τις κινηματικές διαδικασίες. Η κίνηση αυτή εκφράζεται κεντρικά από τις δυνάμεις της ΔΑΠ, ενώ πλευρές της συναντιούνται με

ευρύτερα ρεύματα σκέψης. Ταυτόχρονα, η εγκαθίδρυση της ομαλότητας εκφράζεται, κατά περιπτώσεις, αυτοτελώς και έξω από την πλαισίωση του καθεστωτικού συνδικαλισμού. Στην πρωτοπορία αυτών των κινήσεων βρίσκονται πολύ μειοψηφικά κομμάτια των φοιτητών που έχουν ενεργή διαπλοκή με τους μηχανισμούς του Επιχειρηματικού Πανεπιστημίου και προσδοκούν, με υλικούς όρους, να ανελικθούν στο νέο τοπίο που θα ορίσει η αναδιάρθρωση. Από τη μεριά μας, η σύγκρουση των τάσεων χειραφέτησης και υποταγής δεν πρέπει να ιδωθεί ως αντιπαράθεση συμπαγών στρατοπέδων.

Η πίεση της ανεργίας (ως εναλλακτική της εξαθλίωσης των μισθών των 400 ευρώ) σφραγίζει αμφότερα τα ρεύματα και ανοίγει ένα πραγματικά εύφορο πεδίο όπου η γραμμή του φοιτητικού κινήματος εργατικής κατεύθυνσης μπορεί να ηγεμονεύσει, αναδιατάσσοντας τους συσχετισμούς, απαντώντας στις ανησυχίες της σπουδάζουσας νεολαίας. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει σε ένα μειοψηφικό αλλά υπαρκτό ρεύμα εντός των σχολών το οποίο προσεγγίζει τον αγώνα με συνολικότερους όρους. Οι στρατηγικού χαρακτήρα εκβιασμοί της αστικής τάξης γονιμοποιούν σημαντικά ρεύματα αντικαπιταλιστικής αναζήτησης, καθώς αποκαλύπτονται τα αδιέξοδα του εκμεταλλευτικού συστήματος και ενισχύεται η αναζήτηση για τη δυνατότητα ύπαρξης ενός άλλου δρόμου για την κοινωνία.

Για τη μάχιμη ανασυγκρότηση του φοιτητικού κινήματος

Μέσα σε αυτές τις νέες συνθήκες, η συγκρότηση των φοιτητικών συλλόγων εδράζεται σε **ένα νέο συνδυασμό περιεχομένου πάλης-δωμών οργάνωσης-μορφών πάλης**. Οι ισχυροί φοιτητικοί σύλλογοι δεν μπορούν να αποτελούν ιδεολογική επίκληση της Αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, αλλά απαιτούνται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Οι φοιτητικοί σύλλογοι δεν προσπαίζουν μόνο τη φοιτητική μέριμνα, αλλά χρειάζεται να διευρύνουν τη δράση τους για να χαρτογραφήσουν την πραγματική κατάσταση και τα προβλήματα της σπουδάζουσας

νεολαίας. Σε αυτή την κατεύθυνση χρειάζονται επιτροπές και πρωτοβουλίες στα πλαίσια των Συλλόγων που θα συγκεντρώνουν τα πιο λαϊκά τμήματα των φοιτητών (εργαζόμενοι, εστιακοί, φοιτητές που στερούνται βασικές παροχές) και θα ανατροφοδοτούν το διάλογο μέσα στις Γενικές Συνελεύσεις, ενώ πρέπει να εξετάσουμε άμεσα τη δημιουργία στεκίων ως χώρους έμπρακτης αλληλεγγύης, πολιτισμού και πολιτικής ζύμωσης για τη σπουδάζουσα νεολαία. Η σύνδεση φοιτητικού-εργατικού κινήματος, πέρα από την πρωτοκαθεδρία της εργασιακής προοπτικής, αποκτά συγκεκριμένες απολήξεις, καθώς βοηθά τους φοιτητές να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, να εγγραφούν στο σωματείο τους και να αντιμετωπίσουν την εργοδοτική αυθαιρεσία. Συνολικά χρειάζεται ρήξη με αντιλήψεις εργαλειακής χρήσης των Συλλόγων και των Συνελεύσεων τους καθώς και με την υποβάθμισή τους σε επικυρωτικές διαδικασίες. Η σωματειακού τύπου συγκρότησή τους προχωράει μέσα από την αναζωογόνησή τους και την απόκτηση εσωτερικής ζωής.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν κενό γράμμα αν αποκοπούν από την **ανάπτυξη ενός Πολιτικού Φοιτητικού Κινήματος ανατροπής των αστικών εκβιασμών και ανάδειξης μιας άλλης προοπτικής**. Ο αγώνας για ενιαία πτυχία συνδέεται με την προσπάθεια των συλλογικών συμβάσεων, την ανατροπή των περικοπών και τη συνολικότερη πολιτική λιτότητας, το ζήτημα της δημοκρατίας και του φοιτητικού ελέγχου με τη δημοκρατία στους χώρους δουλειάς και τις συνολικότερες λαϊκές ελευθερίες. Ταυτόχρονα, η αστική επίθεση προσδίδει σχετική αυτοτέλεια στον πολιτικό αγώνα. Έτσι απαιτείται διπλή δουλειά. Αφενός, σύνδεση οικονομικού-πολιτικού αγώνα για να αποκτήσει βάθος και διάρκεια ακόμη και η αυτοτελής πάλη του φοιτητικού κινήματος. Αφετέρου, ο πολιτικός αγώνας επηρεάζει καθαυτός συνειδήσεις, καθώς τα ζητήματα της κρίσης και συνολικότερα του καπιταλισμού βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η πάλη ενάντια στους ταξικούς φραγμούς. Η αναδιάρθρωση της νεολαίας μέσα στις διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης έχει ιδιαίτερη σημασία για την προ-

ώθηση του εμφυλίου της εργατικής τάξης, τη διάλυση των συλλογικών κατοχυρώσεων αλλά και την εμπέδωση της ελαστικότητας και της κινητικότητας. Η μάχη για την καθολική κατοχύρωση του δικαιώματος στις σπουδές και την εργασία αποτελεί βασικό άξονα που διαπερνά όλη την παρέμβασή μας στο φοιτητικό κίνημα και συνενώνει τις επιμέρους διεκδικήσεις. Η ίδια η εξέλιξη της αστικής επίθεσης (Προγράμματα Διά Βίου Μάθησης, ατομικός φάκελος, διάσπαση πτυχίων) δένει σφικτά την πάλη για μορφωτικά δικαιώματα με τη συλλογική κατοχύρωση για την εργασιακή προοπτική. Η συνολική εποπτεία επί των γνωστικών αντικειμένων είναι βασικό αίτημα που αντιπαράθεται στον κατακερματισμό της γνώσης σε «πακέτα» δεξιοτήτων αλλά και στον αναδυόμενο ανορθολογισμό που διαπερνά και τη σπουδάζουσα νεολαία. Το συνολικό αντιπρόταγμα στη βάση της χάρτας αναγκών και δικαιωμάτων έχει τους εξής βασικούς άξονες:

α	Δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση για όλους. Ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση και την έρευνα σε όλες της βαθμίδες.
β	Εκπαίδευση και έρευνα που θα υπηρετεί τις λαϊκές και τις κοινωνικές ανάγκες.
γ	Εκπαίδευση που θα συμβάλλει στην απελευθέρωση των εργαζομένων, επανενώνοντας την πραγματικότητα που κατακερματίζει η αστική ιδεολογία.
δ	Εκπαίδευση που θα υπερβαίνει την εργαλειακή αξιοποίησή της και θα προωθεί την ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου.

Με βάση όλα τα παραπάνω, η προσέγγισή μας στη δομή του φοιτητικού κινήματος χρήζει επικαιροποίησης. Οι ίδιες οι Γενικές Συνελεύσεις χρειάζεται μέσα από επιτροπές-πρωτοβουλίες να αποκτήσουν στενότερους δεσμούς

με το φοιτητικό σώμα. Σε αυτή την κατεύθυνση, το Συντονιστικό των Γενικών Συνελεύσεων δεν μπορεί απλώς να αποτελεί την πανηγυρική διακήρυξη της αγωνιστικής κατεύθυνσης του φοιτητικού κινήματος. Η αναβάθμισή του σε πολιτικό-οργανωτικό νεύρο του αγώνα απαιτεί η οικοδόμησή του να εδράζεται στη λογική των αιρετών και ανακλητών αντιπροσώπων. Βάσει των στόχων που θέτουν οι Γενικές Συνελεύσεις, επιδιώκουμε να συγκροτείται εργαζόμενο σώμα αντιπροσώπων που θα αρθρώνει με σαφήνεια το σχέδιο του φοιτητικού κινήματος, θα οργανώνει την κοινωνική απεύθυνσή του και θα συμβάλλει στην ένταση και την ποιοτική αναβάθμιση του διαλόγου εντός των συλλόγων.

Το Συντονιστικό Γενικών Συνελεύσεων έχει διπλό στόχο. Αφενός την ποιοτική αναβάθμιση της αυτοτελούς πάλης του φοιτητικού κινήματος, αφετέρου τη συμμετοχή του ως πρωτοπόρου κομματιού στο Αγωνιστικό Μέτωπο Ρήξης και Ανατροπής. Τα ζητήματα αυτά επιδιώκουμε να αποτελέσουν αντικείμενο ζύμωσης μέσα στους συλλόγους, ώστε να γίνουν κτήμα της ευρύτερης αγωνιστικής πρωτοπορίας και να εδραιωθεί πλατιά ως πραγματικό όργανο του κινήματος. Ιδιαίτερη σημασία έχει η αποφασιστική κίνηση της νΚΑ και της ΕΑΑΚ που θα απευθύνει πλατύ κάλεσμα σε όλες τις δυνάμεις του κινήματος για τη συγκρότηση του Συντονιστικού με αυτά τα χαρακτηριστικά.

ΕΑΑΚ: Η αντικαπιταλιστική πτέρυγα μπροστά σε νέα καθήκοντα

Μέσα στις νέες συνθήκες, η ΕΑΑΚ συνέβαλε σε πολλά επίπεδα στη μάχη ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου. Μέσα από τη διαρκή και μαχητική παρουσία της κατάφερε να μπλοκάρει πτυχές της αναδιάρθρωσης. Από την άλλη, ακόμη και αυτές οι πρόσκαιρες «επιτυχίες» δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί αν η ΕΑΑΚ δεν έκανε στροφή στην κοινωνική της απεύθυνση μέσα στα ιδρύματα, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη ισχυρότερων δεσμών με άλλα πληττόμενα κομμάτια του πανεπιστημίου

και πιο αναβαθμισμένο κινηματικό συντονισμό. Επιπλέον, η ΕΑΑΚ έκανε περισσότερα βήματα ώστε το φοιτητικό κίνημα να συμπαράταχθεί με το εργατικό στα μεγάλα απεργιακά ξεσπάσματα, εκφράζοντας έτσι τις αγωνιστικές τάσεις της σπουδάζουσας νεολαίας σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο. Με αυτό τον τρόπο η ΕΑΑΚ κατάφερε να φέρει στη καρδιά της παρέμβασής της το κοινωνικό ζήτημα και έθεσε το υπόβαθρο για τη σύνδεση οικονομικού-πολιτικού αγώνα της σπουδάζουσας νεολαίας.

Ταυτόχρονα, στις τελευταίες φοιτητικές εκλογές καταγράφηκε μια εντυπωσιακή άνοδος των δυνάμεων της που καταδεικνύει ότι η αντικαπιταλιστική Αριστερά στα Πανεπιστήμια όχι απλώς αντέχει, αλλά αποκτά όλο και πιο μαζικά ακροατήρια. Η ενίσχυση αυτή αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία, γιατί ήρθε σε μια περίοδο που τίθεται συνεχώς το ερώτημα του «πώς και με ποιους όρους» μπορούν στη νέα εποχή και στο νέο πανεπιστήμιο οι φοιτητικοί σύλλογοι να αποτελούν όργανα κοινωνικά χρήσιμα για τη φοιτητική πλειοψηφία. Η ενίσχυση της ΕΑΑΚ σηματοδοτεί την ύπαρξη ισχυρού ρεύματος στη σπουδάζουσα νεολαία που ψηλαφεί απάντηση στο ερώτημα αυτό σε ανατρεπτική-αντικαπιταλιστική κατεύθυνση, και αυτό είναι που αυξάνει τις δυνατότητες παρέμβασης της πτέρυγας αλλά και τα καθήκοντά της από εδώ και στο εξής.

Είναι σαφές ότι τα παραπάνω βήματα δεν προχωρούν χωρίς αντιφάσεις. Η επιμονή στη χρησιμοποίηση των παλιών εργαλείων ή η

ανακύκλωσή τους στο φοιτητικό κίνημα καθλώνει κατά περιπτώσεις τα σχήματα σε μια στάσιμη πολιτική στοχοθεσία, πρόγραμμα και τακτική, που σε περιόδους κινηματικής ύφεσης μάλιστα, εκφράστηκε με την αδυναμία των σχημάτων να παράγουν πολιτική στις σχολές. Βαθύτερα αίτια αυτής της κατάστασης είναι η αδυναμία βαθέματος σε προγραμματικό επίπεδο της πρότασης των σχημάτων, κατάσταση που εκφράζεται εντόνως στην ελλιπή έκφραση ενός θετικού προτάγματος αλλά και η προσήλωση σε μια στατική «υπεράσπιση των κεκτημένων». Η ΕΑΑΚ, παλεύοντας ταυτόχρονα για νίκες στο σήμερα, χρειάζεται να κάνει σαφές ότι τα αναχώματα που θέτει το φοιτητικό κίνημα δεν θα αντέξουν στο βαθμό που δεν συνδυάζονται με συνολική ανατροπή του ταξικού συσχετισμού. Συνεπώς, η οργανική σύνδεση με το εργατικό κίνημα αποτελεί προϋπόθεση για τη συνολική, νικηφόρα έκβαση του φοιτητικού κινήματος. Η συνειδητοποίηση, και κυρίως η αξιοποίηση, αυτής της παραδοχής για τη διαμόρφωση πολιτικής γραμμής αποτελούν βασικά διακυβεύματα για την ΕΑΑΚ το επόμενο διάστημα.

Από αυτή τη σκοπιά, η νΚΑ παλεύει και για την οργανωτική αναβάθμιση της ΕΑΑΚ με κριτήριο τις αρχές της εργατικής δημοκρατίας. Το οργανωτικό μοντέλο δεν προκύπτει εν κενώ, αλλά δένεται σφικτά με το πολιτικό σχέδιο που εκφράζουμε και την αναγκαιότητα να ηγεμονεύσει μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες βάσης των ίδιων των σχημάτων και μια ανανεωμένη κουλτούρα διαλόγου που θα καθιστά το αντικαπιταλιστικό δυναμικό των σχημάτων ικανό να κρίνει και να διαμορφώνει πολιτικές κατευθύνσεις. Συνεπώς, αναδεικνύεται εμφαντικά η ανάγκη να έρθουμε σε ρήξη με υπάρχουσες αδυναμίες και στρεβλώσεις. Επιδιώκουμε οι πανελλαδικές διαδικασίες να αναβαθμιστούν σε συνδιασκειψιακού τύπου, όπου το βάρος θα πέφτει στον οργανωμένο διάλογο και θα εκφράζονται μέσω αντιπροσώπων οι αντιλήψεις των σχημάτων πανελλαδικά. Τέτοια βήματα έχουν ήδη εκκινήσει και είναι ανάγκη να αποτιμήσουμε αυτοκριτικά τις μέχρι τώρα πρωτο-

βουλίες μας προκειμένου να λειτουργήσουμε προωθητικά για την πτέρυγα.

Για την παρέμβασή μας στα ΤΕΙ

Κρίσιμη πλευρά για την παρέμβασή μας το επόμενο διάστημα θα είναι η προσήλωση και η ενίσχυση της παρέμβασης στα ΤΕΙ. Οι σχολές αυτές όχι μόνο υποδέχονται πλειοψηφικά νέους εργατικής και λαϊκής προοπτικής και προέλευσης, αλλά πλήττονται εντονότερα από την κυβερνητική επίθεση, την οικονομική ασφυξία, τις συγχωνεύσεις κτλ. Αναγνωρίζουμε ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει θετικά βήματα στην παρέμβαση της νΚΑ και της ΕΑΑΚ, ωστόσο αυτά παραμένουν αναντίστοιχα με τις ανάγκες. Απαιτείται βάθεμα και ενίσχυση της πολιτικής δουλειάς μας, ιεράρχησή της ως πρωταρχικής σημασίας και συγκεκριμένα βήματα το επόμενο διάστημα.

2.7 Κίνημα μέσα και έξω από το στρατό

Το αντικειμενικό έδαφος μέσα στο στρατό δίνει νέες δυνατότητες στο δίκτυο ελεύθερων φαντάρων Σπάρτακος και γενικότερα στο κίνημα μέσα κι έξω από το στρατό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα παρέμβασης η αποτυχία της κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου να στήσει απεργοσπαστικό μηχανισμό ενάντια στη απεργία των ΟΤΑ, η αλληλεγγύη του Συντονισμού Πρωτοβάθμιων Σωματείων και των φοιτητικών συλλόγων στους φαντάρους που πλήττονται βάναυσα από τις περικοπές. Οι αγώνες των φαντάρων φέρνουν ουσιαστικές νίκες και αλλάζουν την καθημερινότητα. Παράλληλα, με ανοιχτή παρέμβαση, αλλάζουν συνειδήσεις βάζοντας τη στρατευμένη νεολαία στο πλευρό του αγωνιζόμενου λαού. Η σημερινή γενιά κατανοεί ότι είναι πιο πιθανό από ποτέ να κλιθεί να γίνει απεργοσπαστικός ή κατασταλτικός μηχανισμός και συνειδητοποιεί τις αναβαθμισμένες ανάγκες του αγώνα. Γιατί για τους φαντάρους η εκτροπή είναι ήδη εδώ.

Επιδιώκουμε τη συγκρότηση κινήματος γύρω από τους παρακάτω στόχους πάλης:

- ▶ Κανένας φαντάρος εκτός συνόρων. Επιστροφή όλων των στρατιωτικών από τις εκτός συνόρων αποστολές. Έξω οι βάσεις του ΝΑΤΟ. Έξω η Ελλάδα από το ΝΑΤΟ και την ΕΕ.
- ▶ Όχι στον πόλεμο, το милитарισμό και το φασισμό.
- ▶ Όχι στον κατασταλτικό ρόλο του στρατού. Οι στρατιώτες είναι παιδιά του λαού και στο πλευρό του όταν αγωνίζεται για τα δικαιώματά του στην εργασία, στο ψωμί, την παιδεία και την ελευθερία. Κάτω τα χέρια από τον αγωνιζόμενο λαό. Όχι στη χρήση του στρατού ενάντια σε μετανάστες.
- ▶ Όχι στο μισθοφορικό στρατό.
- ▶ Ριζική αύξηση του μισθού των εφέδρων. Κάλυψη όλων των αναγκών τους σε σίτιση, μετακίνηση από τον ελληνικό στρατό.
- ▶ Ισότητα στη θητεία. Όχι στη βυσματοκρατία. Μείωση της θητείας.
- ▶ Ελευθερία στο συνδικαλισμό των φαντάρων. Ο φαντάρος είναι πολίτης με στολή. Πλήρη κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα.

Κάπως έτσι πρέπει να κατανοήσουμε το σύγχρονο αντιπολεμικό αντιμилитарιστικό κίνημα, και σε αυτή τη λογική το δίκτυο ελεύθερων φαντάρων Σπάρτακος, η Επιτροπή Αλληλεγγύης Στρατευμένων και η Αντιπολεμική Διεθνιστική Κίνηση θα αναβαθμίσουν τη λειτουργία και τη δράση τους. Λαμβάνοντας μαχητικές πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση οικοδόμησης ενός αντιπολεμικού-αντιεθνικιστικού-αντιμилитарιστικού κινήματος, με συντονισμό της πάλης των εργαζομένων και της νεολαίας σε Αιγαίο και Βαλκάνια.

2.8 Το κίνημα στην πόλη και στις γειτονιές

Στη σημερινή ένταση της αντεργατικής-αντι-λαϊκής επίθεσης η πόλη αποτελεί κέντρο των εξελίξεων και βασικό πεδίο έκφρασης της όξυνσης του κοινωνικού προβλήματος. Σε μια περίοδο όπου εγκαθιδρύονται οι πιο ελαστικές σχέσεις εργασίας και η ανεργία καλπάζει, η γειτονιά διαμορφώνεται σε βασικό χώρο ανάπτυξης της συλλογικής δράσης, ενώ το ζήτημα της «οργάνωσης της πόλης» αποτελεί σημείο-κλειδί πάνω στο οποίο καθίσταται αναγκαίο να αναζωογονηθεί η αντικαπιταλιστική πάλη.

Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, οι μάχες για κάθε μικρό ή μεγάλο ελεύθερο χώρο, οι κινήσεις ανάκτησης του δημόσιου χώρου, οι αντιστάσεις ενάντια σε «φαραωνικά» έργα ή έργα που υποβαθμίζουν το τοπικό περιβάλλον (βλ. Κερατέα) έδειξαν ότι μπορούν να γίνουν εργαλεία καθοριστικά για την εξέλιξη της ταξικής πάλης. Στο ίδιο πλαίσιο, το ξεδίπλωμα εκατοντάδων τοπικών αντιστάσεων το προηγούμενο διάστημα, η συγκρότηση δεκάδων επιτροπών κατοίκων, η διεξαγωγή λαϊκών συνελεύσεων, η πολύμορφη έκφραση δομών αλληλεγγύης, οι μάχες ενάντια στα χαράτσια, παρά τα όποια προβλήματα και τις αδυναμίες τους, **ανέδειξαν ότι η λαϊκή δυσαρέσκεια αναζητά μαχητικούς τρόπους οργάνωσης και παρέμβασης και σε τοπικό επίπεδο.**

Επιπλέον, στην τρέχουσα συγκυρία της κρίσης η παρέμβαση σε τοπικό επίπεδο αποκτά αναβαθμισμένη σημασία, καθώς έρχεται να συνδεθεί με νέους όρους με την εργατική της διάσταση. Τα πρωτοφανή ποσοστά ανεργίας (ιδιαίτερα για τη νεολαία), η μεγάλη χρονική διάρκεια της ανεργίας, που συνεπάγεται την απώλεια της σχέσης του ανέργου με την εργασιακή του αναφορά, τα μεγάλα κομμάτια ελαστικών και ανασφάλιστων εργαζομένων που δεν καλύπτονται σωματειακά διαμορφώνουν **μια νέα σχέση του κόσμου της «εργασίας» και της γειτονιάς, στηριγμένη στην αναγκαιότητα συλλογικής έκφρασης και συγκρότησης του**

διάσπαρτου εργατικού και νεολαιίστικου δυναμικού.

Την ίδια στιγμή εξελίσσεται και μια μεγάλη επίθεση στο πεδίο της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης. Το πλήρες ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας και του φυσικού πλούτου αποτελεί μία από τις πλέον κρίσιμες επιδιώξεις του κεφαλαίου, ενώ με τη θεσμοθέτηση της διαδικασίας του fast track κάθε επιχειρηματικό σχέδιο αναγορεύεται σε «εθνικό στόχο» και προωθείται ανεξάρτητα από τις όποιες περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιπτώσεις του. Οι ελεύθεροι χώροι, η δημόσια γη και περιουσία οδηγούνται σε ιδιωτικοποιήσεις με το πέρασμά τους στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» (ΤΑΙΠΕΔ), ενώ οι τεράστιες περικοπές στους ΟΤΑ μαζί με τις χιλιάδες απολύσεις, την εφεδρεία και το θεσμικό πλαίσιο που προσφέρει ο Καλλικράτης οδηγούν στην κατάρρευση των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων και των περιφερειών και στην επιχειρηματοποίηση-ιδιωτικοποίηση του δημόσιου πλούτου. Παράλληλα, τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής για ανέργους, ηλικιωμένους, μητέρες, παιδιά «σπρώχνονται» στον ιδιωτικό τομέα και στην ανταποδοτική λειτουργία.

Την ίδια ώρα που περικόπτονται οι δαπάνες για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών του συνόλου των εργαζομένων και το πρόβλημα της επιβίωσης γίνεται εφιάλτης για το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας, η κοινωνική πρόνοια αντικαθίσταται από δομές φιλανθρωπίας (βλ. συσσίτια Εκκλησίας), ενώ συχνά χρηματοδοτείται αδρά και η δημιουργία δομών κοινωνικής αλληλεγγύης που απευθύνονται σε μικρές και ειδικές ομάδες πληθυσμού. **Ωστόσο, θα πρέπει να διαφοροποιήσουμε τις κινήσεις αυτές από τα εγχειρήματα λαϊκής έκφρασης, τα οποία εμφανίζονται σε διάφορες γειτονιές και να συμβάλουμε από την πλευρά μας με κινήσεις ανατρεπτικής αλληλεγγύης για την επιβίωση του λαού, που θα έχουν ξεκάθαρο ταξικό περιεχόμενο, αλλά και θα στοχεύουν στην προβολή και στην ανάδειξη ενός άλλου αξιακού και πολιτιστικού προτύπου.** Είναι χαρακτηριστικό πώς οι δυνάμεις της Χρυσής Αυγής αξιοποιούν ακριβώς την ανάγκη για επιβίωση, υποδαυλίζοντας τον πόλεμο ανάμεσα

στους εργαζομένους και στα φτωχότερα κομμάτια, στρέφοντας την οργή στους μετανάστες, προβάλλοντας το δόγμα «ο θάνατός σου η ζωή μου». Δεν είναι τυχαία η τοπική συγκρότηση και οργάνωση των φασιστικών πογκρόμ ιδιαίτερα στις πιο υποβαθμισμένες περιοχές της πόλης.

Με βάση τα παραπάνω, αναδεικνύονται οι ακόλουθες **βασικές αιχμές**:

η παρέμβαση στην καθημερινή ζωή και στην οργάνωση της επιβίωσης εργαζομένων, ανέργων, φτωχών λαϊκών στρωμάτων μέσω μορφών εργατικής ανατρεπτικής αλληλεγγύης
η ανάληψη συλλογικών ενωτικών πρωτοβουλιών αγώνα κατά της κρατικής, εργοδοτικής και χρυσαιγίτικης τρομοκρατίας – η ανάδειξη του δημοκρατικού ζητήματος για τις πολιτικές-κοινωνικές ελευθερίες της εποχής μας
η πάλη ενάντια στην εξαφάνιση – ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών δημόσιων παροχών (υγεία, παιδεία, πρόνοια, καθαριότητα κ.λπ.)
η πάλη ενάντια στην καταλήστευση του λαϊκού εισοδήματος και σε κάθε είδους οικονομική βία (χαράτσια, εφορίες, φόροι, τοκογλυφικά δάνεια, κατασχέσεις, διακοπή ρεύματος και νερού, ενεχυροδανειστήρια κ.λπ.)
η πάλη ενάντια στην ιδιωτικοποίηση–εμπορευματοποίηση και στο ξεπούλημα του δημόσιου χώρου

Βασικά στοιχεία για την ανάπτυξη της δικής μας λογικής

Πλάι στην ανάγκη ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος, προβάλλει το καθήκον της δημιουργίας και της δράσης **ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ** στις γειτονιές.

Η προσπάθεια αυτή φιλοδοξεί να δημιουργηθούν εργατικές συλλογικότητες οι οποίες:

- **θα αποτελέσουν έναν πρώτο χώρο «υποδοχής», συγκρότησης, συλλογικής επαφής και οργάνωσης των ανέργων, των ελαστικά εργαζομένων, των υποαπασχολούμενων, των «μετα-φοιτητών», των διαλυμένων «αυτοαπασχολούμενων» και της νεολαίας γενικότερα, που στόχο θα έχει την αποτελεσματικότερη προώθηση της συλλογικής τους δράσης απέναντι στην επίθεση του κεφαλαίου.**
- **θα εντάξουν στη συνδικαλιστική ζωή, στην πολιτική και στην οικονομική πάλη για την ανατροπή της επίθεσης όλους τους εργαζομένους της γειτονιάς.**
- **θα έχουν μαχητικό διεκδικητικό χαρακτήρα των αναγκών και των δικαιωμάτων εργαζομένων–ανέργων τόσο απέναντι στο κεντρικό όσο και στο τοπικό κράτος. Η διεκδικητική πάλη αποτελεί το κρίσιμο σημείο, το «κλειδί» για τη ανάπτυξη της λογικής μας.**
- **θα στέκονται δίπλα στο μαχόμενο ταξικό εργατικό κίνημα και θα είναι παρούσες σε κάθε μάχη για την αντικαπιταλιστική ανατροπή της επίθεσης. Φιλοδοξούμε οι συλλογικότητες που περιγράφουμε να λειτουργούν και ως «τοπικά κέντρα αγώνα», ως χώροι συνεύρεσης του πρωτοπόρου δυναμικού που δίνει την μάχη απέναντι στην αντεργατική λαίλαπα.**
- **θα προωθούν την εργατική ανατρεπτική αλληλεγγύη με ταξικό περιεχόμενο για την υπεράσπιση κάθε αδύνατου εργαζομένου. Το θέμα της «κοινωνικής αλληλεγγύης» αποκτά δραματική επικαιρότητα, όχι μόνο λόγω της κοινωνικής κατάστασης (φτώχεια, ανεργία, διευρυνόμενη εξαθλίωση), αλλά γιατί την ίδια στιγμή το κεφάλαιο και το πολιτικό του προσωπικό –τελευταία και με νόμο (ν. 4019)– προωθεί το δικό του τρόπο «αλληλεγγύης», μέσα από διάφορες ΜΚΟ και επιδοτήσεις των διαφόρων δήμων αλλά και ιδιωτών από το ΕΣΠΑ της ΕΕ, κάτι που**

πάνω και πρώτα απ' όλα δημιουργεί κέρδος και νέες στρατιές ανασφάλιστων και χαμηλόμισθων εργαζομένων. **Με τη δημιουργία εργατικών συλλογικοτήτων αντίστασης και αλληλεγγύης στις γειτονιές οι δυνάμεις της Αριστεράς «εκπαιδεύουν» τους εργαζόμενους στη λογική της ταξικής αλληλεγγύης, της αλληλεγγύης από καταπιεσμένο σε καταπιεσμένο με στόχο την ανατροπή, αλλά και «εκπαιδεύονται» από την επαφή τους με τα πιο πληττόμενα στρώματα.**

→ **Θα συμβάλλουν σε μια συνολική αντιπρόταση ενός σύγχρονου λαϊκού και εργατικού πολιτισμού,** μιας διαφορετικού χαρακτήρα συλλογικής αναζήτησης και επιμόρφωσης με ενεργό ρόλο όσων συμμετέχουν και όχι με ρόλο θεατή. Ενός λαϊκού πολιτισμού στον οποίο η εργατική τάξη θα παράγει με δικά της μέσα, με βάση τις ανάγκες και τις δικές της αναζητήσεις. Με τη δική της συμμετοχή στην καλλιτεχνική δημιουργία πέρα και μακριά από εμπορικά δίκτυα που παράγουν κέρδος προς όφελος του κεφαλαίου.

→ **Θα προσπαθούν να καλλιεργήσουν ανατρεπτική ταξική συνείδηση στους εργαζόμενους,** τους άνεργους και τη νεολαία με τους οποίους έρχονται σε επαφή, να αναδείξουν τους πραγματικούς υπευθύνους για την κοινωνική κατάσταση, να οργανώσουν αποφασιστικά και μαχητικά την πάλη για την ανατροπή της επίθεσης, την πάλη για να πάρει ο κόσμος της δουλειάς πίσω τον κλεμμένο πλούτο που τόσα χρόνια παράγει. Ταυτόχρονα, **δίνουμε αποφασιστικά τη μάχη για να επανέλθει στις γειτονιές η συλλογικότητα, η ενότητα των καταπιεσμένων και να πτηθεί ο φόβος, ο κατακερματισμός και ο «ενδοεργατικός εμφύλιος», πάνω στον οποίο ριζώνει και αναπτύσσεται ο σύγχρονος κοινωνικός κανιβαλισμός και εκφασισμός.**

Όπως περιγράφηκε και πιο πάνω, ένα από τα ιστορικά καθήκοντα της εποχής είναι η οργάνωση και η προετοιμασία, σε όλα τα επίπεδα, της εργατικής τάξης μπροστά στην επερχόμενη κοινωνική σύγκρουση που ωριμάζει. Αυτό

ακριβώς το καθήκον υπηρετεί και η προσπάθεια για δημιουργία εργατικών συλλογικοτήτων (λέσχες, στέκια κ.ά.) στις γειτονιές όπου μεγάλο μέρος των κοινωνικών κατηγοριών που περιγράφονται πιο πάνω (άνεργοι, υποαπασχολούμενοι, ελαστικά εργαζόμενοι, νεολαία) συγκεντρώνονται χωρίς μέλλον και διέξοδο.

2.9 Για την υπεράσπιση και τη διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και τον αγώνα ενάντια στο φασισμό και το ρατσισμό

Πάλη ενάντια στην κρατική, εργοδοτική και φασιστική τρομοκρατία

Η συνολική αντιδραστική αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος αποτελεί μια από τις βασικές πλευρές της επίθεσης του κεφαλαίου στην εποχή της κρίσης. Είναι καθοριστική για το εργατικό και το νεολαιίστικο κίνημα, αλλά και για τις δυνάμεις της Αριστεράς, και ειδικά των πιο ριζοσπαστικών, επαναστατικών τάσεων της, η πάλη ενάντια στον σύγχρονο ολοκληρωτισμό, την κρατική και την εργοδοτική τρομοκρατία, την ποινικοποίηση των αγώνων και των τάσεων αμφισβήτησης, καθώς και τη φασιστική απειλή. Η πάλη αυτή, δεν είναι απλώς μια υπόθεση συμπληρωματική, αλλά βασική πλευρά του αγώνα για την ανατροπή της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

Από αυτή την άποψη, είναι πρώτα και κύρια υπόθεση του αναγεννημένου εργατικού και νεολαιίστικού κινήματος να αντιπαλέψει τη διαρκή αντιδημοκρατική εκτροπή που έρχεται μαζί με την ακραία οικονομική βία. Ως βασικό στόχο επομένως θέτουμε τον εμπλουτισμό της δράσης του μαζικού κινήματος, τόσο στο περιεχόμενο όσο και σε κινηματικές δράσεις, με την πάλη για τα σύγχρονα δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες, για τη δημοκρατία του κόσμου της εργασίας και της νεολαίας.

Ο αγώνας θα περάσει μέσα από τους χώρους δουλειάς, αλλά παράλληλα έχει καθοριστική σημασία η πάλη στο επίπεδο της πόλης και της γειτονιάς. Ειδική πλευρά είναι η δράση του νεολαιίστικου και ιδιαίτερα του φοιτητικού κινήματος, το οποίο οφείλει να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο, κυρίως σε πλευρές όπως το άσυλο. Ταυτόχρονα, βασική πλευρά της παρέμβασής μας αποτελεί η συγκρότηση της **πανελλαδικής Κίνησης για τη διεκδίκηση των λαϊκών ελευθεριών στην εποχή μας, για την υπεράσπιση και διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και την αντιφασιστική πάλη**. Το NAP και η νΚΑ, μαζί με τις δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και άλλες πολιτικές δυνάμεις και ρεύματα της μη ενσωματωμένης Αριστεράς, καλούνται να συμβάλουν σε αυτήν. Η αναγκαιότητά της προκύπτει από την απότομη επιτάχυνση της γενικευμένης επίθεσης του κεφαλαίου, των κυβερνήσεών του, της ΕΕ, του ΔΝΤ και γενικότερα των αστικών υπερεθνικών οργάνων –λόγω της ιστορικής κρίσης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού– στα οικονομικά και τα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων, που συνοδεύεται από μια απότομη αντιδραστική αντιδημοκρατική, κατασταλτική και καταπιεστική πολιτική.

Η επανεμφάνιση και η ενίσχυση του φασιστικού ρεύματος αναδεικνύεται ως μια ιδιαίτερη και πλέον τρομακτική πλευρά, σε σχέση αλλά και αυτοτέλεια με τη συνολική αντιδραστική στροφή του πολιτικού συστήματος. Έτσι και η πάλη ενάντια στον σύγχρονο φασισμό αποτελεί αναπόσπαστη πλευρά του αγώνα για την

ανατροπή της αστικής πολιτικής, αλλά έχει και αυτοτελή και επιτακτική σημασία.

Το πρώτο και σημαντικότερο καθήκον είναι η ανάδειξη της αντιφασιστικής πάλης ως πλευρά των διεκδικήσεων του εργατικού και του νεολαιίστικου κινήματος. Τα σωματεία, οι φοιτητικοί σύλλογοι, οι πρωτοβουλίες ανέργων, το μαθητικό κίνημα και όλες οι εκφάνσεις του μαζικού κινήματος οφείλουν να συμμετάσχουν με ιδιαίτερο τρόπο στην αντιφασιστική πάλη λαμβάνοντας ειδικές πρωτοβουλίες. Η επιθετική διεκδίκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και της νεολαίας πρέπει να συνοδεύεται από τη δημιουργία δομών αλληλεγγύης στις γειτονιές που θα προσπαθούν να επιλύσουν άμεσα μέρος των προβλημάτων, να δημιουργήσουν δεσμούς συντροφικότητας και συλλογικότητας μέσα στην εργατική τάξη, σε μετανάστες και Έλληνες εργαζομένους, να εμποδίσουν την περιθωριοποίηση των ανέργων. Ο αγώνας στις γειτονιές είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την παρέμβαση στα σχολεία, που έχουν εξελιχθεί, μαζί με τα γήπεδα, σε δεξαμενή για τη στρατολόγηση νεολαίων από τις φασιστικές συμμορίες.

Η προβολή ενός άλλου αξιακού προτύπου, ενός αγωνιστή ανθρώπου που παλεύει ενάντια στο σύστημα για μια άλλη ζωή, για μια άλλη κοινωνία, που δίνει το χέρι στον αδύνατο και μάχεται τον ισχυρό, αντιπαρά τίθεται με τον αντιδραστικό διευθυντή για να κάνει αύριο το ίδιο με τον εργοδότη. Έναν νέο που δημιουργεί ισχυρούς δεσμούς συντροφικότητας με τους μετανάστες συμμαθητές του, με τους γείτονές του, για να είναι αύριο αλληλέγγυος και σύντροφος με τους συναδέλφους στη σχολή, στη δουλειά κ.λπ. Η συλλογική μάχη για τα καθημερινά ζητήματα, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές μέσα στο σχολείο αλλά και στην κοινωνία περιγράφει μια πραγματικά ανυπότακτη και αξιοπρεπή στάση. Οι φασίστες, που επιτίθενται στους αδύναμους, που στηρίζονται και στηρίζουν την αστυνομία, που υποτάσσονται και γλύφουν σε κάθε ευκαιρία το σύστημα, τους αστούς, το στρατό και το παπαδαριό μπορούν, αν υπάρξει οργανωμένη αντιπρόταση, να απομονωθούν στα σχολεία.

Παράλληλα, προωθητικό ρόλο μπορούν να έχουν και αντιφασιστικές πρωτοβουλίες σε πόλεις και γειτονιές στο βαθμό που συσπειρώνουν ένα ευρύτερο δυναμικό και προωθούν μια ταξική, αντικαπιταλιστική προσέγγιση κόντρα στις αποτυχημένες λογικές «δημοκρατικών» μετώπων με τις αστικές δυνάμεις. Επιδιώκουμε να αποκαλύπτουν στην πράξη τη σύμφυση της φασιστικής, της κρατικής και της εργοδοτικής τρομοκρατίας, χωρίς βεβαίως να υποτιμούν την αυτοτέλεια της φασιστικής απειλής.

Ξεχωριστή σημασία αποκτά ο αγώνας ενάντια στη φασιστική βία, για την υπεράσπιση των εργαζομένων, των μεταναστών και των αγωνιστών του κινήματος. Οι φασιστικές επιθέσεις, η ατιμωρησία της Χρυσής Αυγής και η εξόφθαλμη συνεργασία της με την αστυνομία έχουν γίνει εξαιρετικά συχνά φαινόμενο και επιδιώκουν τη διαμόρφωση ενός κλίματος τρομοκρατίας. Στο στόχαστρό τους βρίσκονται βέβαια οι μετανάστες, αλλά όχι μόνο, καθώς επιτίθενται και στον «εσωτερικό εχθρό» του «έθνους», τους απεργούς, όσους διαδηλώνουν και εμποδίζουν την ομαλή διαδικασία της παραγωγής και την εύρυθμη λειτουργία, κάθε λογής «μειονότητες» με γνώμονα το φύλο, την καταγωγή, την ιδεολογία, τη συμπεριφορά κ.λπ. Απέναντι σε αυτές τις επιθέσεις οι δυνάμεις του κινήματος πρέπει να παρέμβουν αποφασιστικά και αταλάντευτα, καθώς δεν υπάρχει χρόνος αναμονής. Η δημοσιοποίησή τους και η καταδίκη τους είναι σημαντικές, αλλά δεν αρκούν. Σε γειτονιές όπου πραγματοποιούνται τέτοιες επιθέσεις είναι σημαντικό άμεσα να πραγματοποιούνται συγκεντρώσεις από δυνάμεις του κινήματος και οργανώσεις της Αριστεράς που να μπορούν να προσφέρουν έμπρακτα την αλληλεγγύη τους στα θύματα των επιθέσεων –με παρουσία γιατρών και δικηγόρων–, να σπάνε το κλίμα τρομοκρατίας που δημιουργείται, να παρεμβαίνουν στην τοπική κοινωνία για να αποκόψουν και να περιορίζουν την επιρροή των φασιστικών ομάδων. Παράλληλα πρέπει να παρθούν πρωτοβουλίες με διαδηλώσεις και παραστάσεις διαμαρτυρίας, με παρεμβάσεις σε χώρους δουλειάς. Η οργάνωση τόσο σε τοπικό αλλά και σε πανκοινωνικό επίπεδο για τη λα-

ϊκή αυτοάμυνα και την περιφρούρηση του κινήματος, των αγωνιστών, της πλειοψηφίας της κοινωνίας από τις φασιστικές επιθέσεις, η πάλη για το τσάκισμα των παρακρατικών συμμοριών με όρους μαζικής λαϊκής αντίβιας είναι εξίσου σημαντική παράμετρος.

Κρίσιμη πλευρά είναι η οργάνωση της δουλειάς μας και η λήψη πρωτοβουλιών στο μέτωπο των μεταναστών. Κέντρο αυτής της στόχευσης είναι η **ενιαία δράση Ελλήνων και μεταναστών εργαζομένων**, με έμφαση στα αιτήματα για ίσα δικαιώματα, άνοιγμα των συνδικάτων σε όλους τους μετανάστες κ.λπ. Φυσικά σημαντική πλευρά αυτής της απάντησης είναι η δράση ενάντια στις φασιστικές συμμορίες.

Οστόσο δεν υποτιμούμε το ζήτημα της καθημερινής δράσης στο μέτωπο των μεταναστών. Στόχος μας είναι να **συνδεθούμε οργανικά με τους μετανάστες, να συνευρεθούμε και να παλέψουμε μαζί** όχι μόνο στους χώρους δουλειάς, στα σωματεία και στις γειτονιές αλλά και μέσα στην οργάνωση και στα μετωπικά σχήματα. Να εμποδίσουμε την περιθωριοποίηση των μεταναστών και να δημιουργήσουμε από κοινού τις συνθήκες ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να βγουν στο προσκήνιο και να πάψουν να είναι «άνθρωποι χωρίς πρόσωπο». Για το σκοπό αυτό πρέπει να οργανωθούν από τις δυνάμεις του κινήματος ομάδες νομικής και ιατρικής υποστήριξης, η διοργάνωση μαθημάτων στους μετανάστες και στα παιδιά τους, η από κοινού οργάνωση εκδηλώσεων και κινήσεων, η περιφρούρηση των πρωτοβουλιών και των κινήσεων στις οποίες προχωρούν οι μετανάστες για την άμεση απάντηση στις φασιστικές επιθέσεις κ.λπ. Με ένα πρόγραμμα πάλης και πρωτοβουλίες που θα έχουν ως άμεσο και βραχυπρόθεσμο αποτέλεσμα την καλύτερευση των συνθηκών διαβίωσης των μεταναστών.

Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι στην παρέμβασή μας σε αυτά τα μέτωπα έχουμε σημαντικές αδυναμίες και καθυστερήσεις. Ενώ είχαμε επισημάνει την αντιδραστική μετάλλαξη του πολιτικού συστήματος ως βασική πλευρά του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, υποτιμήσαμε την οξύτητα των εξελίξεων στο έδαφος της κρίσης και την αυτοτέλεια της ανάδυσης του φασιστικού φαινομένου και κάναμε μικρά βή-

ματα για τη λήψη πολιτικών και κινηματικών πρωτοβουλιών. Το επόμενο διάστημα επιδιώκουμε να υπερβούμε αυτές τις αδυναμίες μας.

2.10 _____ Για μια αντεπίθεση της νέας γενιάς στον πολιτισμό και στην ιδεολογία

Η ιστορική αναμέτρηση που συντελείται δεν είναι μόνο μια μάχη οικονομικών και πολιτικών διεκδικήσεων και συμφερόντων. Είναι μια συνολική αναμέτρηση στην οποία έρχονται αντιμέτωπα δύο αντίπαλα στρατόπεδα σε όλα τα επίπεδα και με όλα τα όπλα τους. Ο κόσμος του κεφαλαίου δεν επιτίθεται μόνο στους μισθούς, στις συντάξεις και στις δημόσιες υπηρεσίες. Μαζί με τον οικονομικό πόλεμο, έρχεται ως αναγκαίο συμπλήρωμα η επιβολή της αστικής ιδεολογίας και του αστικού πολιτισμού, η επίθεση στις αξίες και στα οράματα της Αριστεράς και του κομμουνισμού, η ιδεολογική απονομιμοποίηση κάθε αναζήτησης πέρα από τα όρια του καπιταλιστικού συστήματος.

Το κεφάλαιο, το κράτος και οι μηχανισμοί τους δίνουν έναν διαρκή αγώνα, ώστε να πείσουν την κοινωνική πλειοψηφία ότι καμία άλλη κοινωνία δεν είναι εφικτή πέρα από τη σημερινή, ότι η καταστροφή που βιώνουμε δεν οφείλεται στον ίδιο τον εκμεταλλευτικό πυρήνα του συστήματος και στις εγγενείς κρισιακές του τάσεις αλλά σε αστοχίες ή δυσλειτουργίες που έχουν να κάνουν με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε χώρας ή με την απληστία κάποιων τμημάτων του κεφαλαίου, ενώ στην πιο επιθετική της εκδοχή η αστική προπαγάνδα κατηγορεί ως υπαίτιο της κρίσης την Αριστερά και το εργατικό κίνημα. Η ηγεμονία της αστικής τάξης στο επίπεδο των ιδεών, των αξιών και του πολιτισμού παραμένει ακόμη και σήμερα ασφυκτική, αν και σαφώς η κρίση και οι πολιτικές που ακολουθούνται για την υπέρβασή της έχουν οδηγήσει σε πλατιά αμφισβήτηση του καπιταλισμού. Ωστόσο, αν και η πίστη στον καπιταλισμό και τη δυνατότητά του να εγγυηθεί την επιβίωση στην ανθρωπότητα έχει υποστεί σοβα-

ρό πλήγμα, πρώτα και κύρια από την πραγματικότητα, αυτή δεν έχει ακόμα αντικατασταθεί από μια στράτευση στην πιθανότητα μιας εναλλακτικής κοινωνίας, έξω από τα δεσμά της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. Απαιτείται μια συνολική αντεπίθεση που να αντιπαραβάλλει στον κόσμο της εξαθλίωσης, τον κόσμο της αλληλεγγύης και της ισότητας, που να τεκμηριώσει επιστημονικά τη δυνατότητα του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού στο σήμερα, που να στρέψει την οργή και την αγανάκτηση απέναντι στο σύστημα προς μια νέα επαναστατική αισιοδοξία για τις δυνατότητες της ανθρωπότητας και όχι προς την απελπισία, την υποταγή ή το σκοταδισμό.

Η μάχη στο επίπεδο των ιδεών και του πολιτισμού μετατρέπεται σε ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα της εποχής μας. Η αντίσταση στην κυρίαρχη πολιτική καθώς και η ανατροπή της, και ακόμη περισσότερο η επαναστατική και η κομμουνιστική προοπτική, περνούν μέσα από ένα νέο ρεύμα μόρφωσης, πολιτισμού ιδεολογικής και αξιακής αναμέτρησης. Μόνο ένα τέτοιο ρεύμα μπορεί να αναμετρηθεί με την αστική ιδεολογία αλλά και με τον σύγχρονο αγνωστικισμό, αναλφαβητισμό και σκοταδισμό που επαναφέρει σε μαζική κλίμακα ιδεοληψίες, θρησκευτικές προκαταλήψεις, ρατσιστικά και φασιστικά ιδεολογήματα, ανορθολογικά σενάρια καταστροφής κ.ά. Ταυτόχρονα, μόνο αυτό μπορεί μέσα από την τέχνη και τον πολιτισμό να προωθήσει τις αξίες της συλλογικότητας και της

δημιουργίας που μπορούν να δώσουν διέξοδο στη μοναξιά και την αίσθηση ανυπαρξίας μέλλοντος που αισθάνεται η νέα γενιά.

Με αυτή τη λογική υποστηρίζουμε μια αντεπίθεση στο επίπεδο των ιδεών και του πολιτισμού, βασικός φορέας της οποίας θα είναι η νέα γενιά. Πλευρές προώθησης αυτής είναι οι εξής:

- Η συμμετοχή, η στήριξη και ο διάλογος με πρωτοβουλίες που γεννιούνται καθημερινά από νέους και σχετίζονται με καλλιτεχνικές ομάδες, θεωρητικούς ομίλους, συλλόγους κ.ά. (βασική πλευρά είναι οι αξιοποίηση των λεσχών και του φεστιβάλ).
- Η δημιουργία λεσχών θεωρίας και πολιτισμού είτε με τη λογική των λεσχών Αναιρέσεων είτε με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τις περιστάσεις (σε σχέση π.χ. με εργατικές λέσχες, στέκια κτλ.). Ειδικότερα στις λέσχες των Αναιρέσεων δίνουμε ξεχωριστή προτεραιότητα στη δημιουργία συλλογικοτήτων που να εμπλέκουν ευρύτερο δυναμικό κόσμου (ομάδες θεάτρου, φωτογραφίας, κινηματογράφου, μαρξιστικό εργαστήριο κ.ά.)
- Η συμβολή στη σύγχρονη θεωρητική και ειδικότερα μαρξιστική αναζήτηση μέσα από εκδόσεις, εκδηλώσεις, θεωρητικούς ομίλους, συνέδρια κ.ά. (σε αυτή την κατεύθυνση είναι βασική η συμβολή του «Μαρξιστικού Εργαστηρίου» στην Αθήνα αλλά και με διάφορους τρόπους στις άλλες πόλεις, αλλά και του περιοδικού των *Αναιρέσεων* καθώς και του *ΠΡΙΝ*).
- Σύνδεση και αναβάθμιση του σύγχρονου θεωρητικού και επιστημονικού διαλόγου, ειδικότερα εντός της νέας γενιάς. Ειδική πλευρά, η σχέση με νέους ερευνητές και επιστήμονες εντός των πανεπιστημίων. Σύνδεση με υπάρχουσες θεωρητικές προσπάθειες (π.χ. περιοδικά όπως η *Ουτοπία*).
- Ειδική πλευρά της σύγχρονης αναζήτησης είναι το διαδίκτυο. Επιδιώκουμε να συμβάλουμε και να συνδεθούμε με τον μεγάλο πλούτο των προσπαθειών μέσω του διαδικτύου τόσο με την αξιοποίηση των συλλογικών μας μέσων (ιστοσελίδα του NAP, της νΚΑ και των Αναιρέσεων – ειδικά η τελευταία επιδιώκου-

με να αναβαθμιστεί και να επιτελέσει ευρύτερο θεωρητικό-ιδεολογικό χώρο) είτε πρωτοβουλιών συντρόφων και συναγωνιστών.

- Αναβαθμίζεται η ανάγκη για συμβολή στη μόρφωση της νέας γενιάς, ειδικά των φτωχότερων κομματιών της. Επιδιώκουμε –και συμβάλλουμε σε αυτήν– τη συγκρότηση μορφών βοήθειας και διδασκαλίας (π.χ. δωρεάν μαθήματα σε λέσχες κ.ά.). Ακόμα όμως και εντός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αναβαθμίζουμε την μορφωτική-ιδεολογική παρέμβασή μας (εκδηλώσεις, σεμινάρια, αντιμαθήματα κ.ά.)

2.11 ————— Για την παρέμβαση της ANTAPΣYA στη νεολαία

Καθοριστικός κρίκος για το κίνημα και την επαναστατική δράση και στράτευση της νέας γενιάς είναι η παρέμβαση του αντικαπιταλιστικού μετώπου και ειδικότερα της ANTAPΣYA. Η ANTAPΣYA έχει καταφέρει, παρά τις αδυναμίες και τις αντιφάσεις της, που αναδεικνύουν και αδυναμίες του NAP και της νΚΑ, να αποτελέσει ένα ξεχωριστό, αναγνωρίσιμο και σχετικά μαζικό πόλο της αντικαπιταλιστικής-επαναστατικής Αριστεράς στην ελληνική κοινωνία, κάτι που συντελείται για πρώτη φορά, τουλάχιστον τις τελευταίες δεκαετίες. Πέραν των διαφόρων στοιχείων που μπορούν να επισημανθούν για το ρόλο της ANTAPΣYA οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι έχει υποτιμηθεί και από τη μεριά μας η ειδική συμβολή που μπορεί να έχει στο κίνημα και τη στράτευση της νεολαίας, αλλά και η δυνατότητα της ενίσχυσης της ANTAPΣYA μέσα από νέους αγωνιστές. Για μας η ANTAPΣYA είναι ένα από τα βασικά οχήματα για την προώθηση του αντικαπιταλιστικού μετώπου και ρεύματος στη νέα γενιά. Καθοριστικά βήματα στα οποία θέλουμε να συμβάλουμε το επόμενο διάστημα είναι τα εξής:

- Διαμόρφωση ενός πολιτικού σχεδίου για την παρέμβαση της ANTAPΣYA στη νεολαία που να προωθηθεί τόσο στις συνελεύσεις

όσο και στα όργανα του μετώπου με στόχο τη συντονισμένη δράση και παρέμβαση. Το σχέδιο αυτό οφείλουμε ταυτόχρονα να το προωθούμε και στις συσπειρώσεις και στα εργατικά σωματεία.

- Νέα, αναβαθμισμένη παρουσία της νεολαίας (με πρώτα και κύρια τα μέλη της νΚΑ) στις διαδικασίες και στη δράση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όχι μόνο με την πρωτοπόρα στάση στις κινητοποιήσεις αλλά με συνολικό πολιτικό τρόπο. Αυτό βεβαίως συνδέεται με μια ενίσχυση συνολικά της δημοκρατικής λειτουργίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, πράγμα που αποτελεί βασικό στόχο της επόμενης συνδιάσκεψής της.
- Λειτουργία με μόνιμο τρόπο μιας γραμματείας νεολαίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Προσπάθεια για κοινή δράση των οργανωμένων και των ανένταχτων δυνάμεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε κρίσιμα ζητήματα του νεολαιίστικου κινήματος. Επιδιώκουμε να γίνονται πολιτικές καμπάνιες από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε ζητήματα που αφορούν τη νέα γενιά.
- Συγκρότηση και καλύτερη λειτουργία των επιτροπών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε χώρους όπου σπουδάζει και δρα η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, και ειδικότερα στις σχολές και στα σχολεία. Ειδικά στα πανεπιστήμια πρέπει να στοχεύουμε στη συγκρότηση επιτροπών ανά ιδρύματα οι οποίες να συσπειρώνουν φοιτητές, μεταπτυχιακούς, υποψήφιους διδάκτορες, διοικητικό προσωπικό, πανεπιστημιακούς, εργαζόμενους στα ιδρύματα κτλ.
- Συγκρότηση πολιτικών πρωτοβουλιών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε κρίσιμα πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν ειδικά τη νεολαία (εκπαίδευση, ανεργία, εργατικοί νόμοι κτλ.)
- Με πρωτοβουλία των δυνάμεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, κάλεσμα για συσπείρωση και κοινή δράση των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, με στόχο την προώθηση του αντικαπιταλιστικού μετώπου και ρεύματος στη νέα γενιά. Ειδική πλευρά, η απεύθυνση στο αντικαπιταλιστικό δυναμικό των αγώνων των τελευταίων ετών.

Βεβαίως η προώθηση του αντικαπιταλιστικού πολιτικού μετώπου και ρεύματος της νέας γενιάς δεν περνάει μόνο μέσα από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Αποτελεί πρώτα και κύρια πολιτική λογική και περιεχόμενο που συνδέεται με το σύνολο των πολιτικών και των κινηματικών πρωτοβουλιών που θα επιδιώξουμε να υλοποιήσουμε το επόμενο διάστημα. Καθορίζεται από τον πολιτικό στόχο που είναι η αντικαπιταλιστική ανατροπή της επίθεσης και αναζητά δρόμους προώθησης και ανάπτυξης του επαναστατικού αγώνα στη νεολαία.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη τόσο του αντικαπιταλιστικού μετώπου όσο και για την ενίσχυση και την πολιτική αναβάθμιση του κινήματος της νεολαίας, με τρόπο ακόμη πιο επιτακτικό από ποτέ, είναι η ενδυνάμωση της κομμουνιστικής οργάνωσης νεολαίας.

2.12 _____ Για μια πολιτική και κοινωνική αγωνιστική πρωτοβουλία στη νεολαία

Στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του νεολαιίστικου κινήματος επιδιώκουμε τη συγκρότηση μιας πολιτικο-κοινωνικής αγωνιστικής πρωτοβουλίας στη νεολαία. Η πρωτοβουλία αυτή θα έχει ως βασικό στόχο την παρέμβαση και τη

συγκρότηση συλλογικών μορφών πάλης στη νεολαία και ειδικότερα στα κομμάτια της ανεργίας και της ελαστικής εργασίας που δεν καλύπτονται από συγκροτημένες μορφές συνδικαλιστικής έκφρασης. Η πρωτοβουλία αυτή έχει ως **αφετηρίες**:

- Την ύπαρξη ενός τεράστιου κομματιού νεολαίας που ζει στη «ζώνη του λυκόφωτος» μεταξύ μόνιμης ανεργίας και ελαστικής εργασίας, η απεύθυνση στο οποίο είναι εξαιρετικά δύσκολη και απαιτεί ειδική μέριμνα. Η πρωτοβουλία θα λειτουργεί όχι μόνο ως όχημα παρέμβασης, αλλά κυρίως ως χώρος υποδοχής και συλλογικής δράσης για τα κομμάτια αυτά της νεολαίας.
- Την ανυπαρξία συνδικαλιστικών δομών και την εργοδοτική αυθαιρεσία στο μεγαλύτερο μέρος των τομέων που δουλεύει μαζί η νέα γενιά (εμπόριο, επισιτισμός, τουρισμός κ.ά.). Η πρωτοβουλία, μαζί με τις αγωνιστικές δυνάμεις του συνδικαλιστικού κινήματος, θα στοχεύει πρώτα και κύρια στη συγκρότηση σωματείων και άλλων μορφών συλλογικής δράσης.
- Την προβληματική σχέση της πλειοψηφίας της εργαζόμενης και της άνεργης νεολαίας με το συνδικαλιστικό κίνημα (κυρίως με τον υποταγμένο συνδικαλισμό, αλλά όχι μόνο). Στόχος της πρωτοβουλίας θα είναι να δημιουργήσει μια νέα σχέση της νεολαίας με το εργατικό κίνημα, με στόχο την ταξική ανασυγκρότηση του τελευταίου.
- Τις αντιφατικές αλλά πλούσιες αγωνιστικές παραστάσεις μεγάλου κομματιού της νέας γενιάς και την ιδιαίτερη πολιτική ριζοσπαστικοποίησή του. Από τους αγώνες των τελευταίων ετών (από το αντιπολεμικό κίνημα μέχρι και σήμερα με αποκορυφώματα το φοιτητικό κίνημα του 2006-2007 και τον Δεκέμβρη του 2008) ένα τεράστιο κομμάτι της νέας γενιάς έχει συμμετάσχει περισσότερο ή

λιγότερο ενεργά σε μεγάλες μάχες, είτε κομματιών της νεολαίας είτε συνολικά της κοινωνίας. Στόχος της πρωτοβουλίας θα είναι να συνδεθεί με αυτή τη ριζοσπαστικοποίηση, να την εκφράσει, να την αναδείξει, ώστε να μη χαθεί μέσα στις δυσκολίες και στην απογοήτευση, και να την αναβαθμίσει σε πιο οργανωμένη και συνειδητή δράση.

- Την ύπαρξη μιας πλατιάς αγωνιστικής πρωτοπορίας εντός της νέας γενιάς, που διαμορφώθηκε στους αγώνες των τελευταίων ετών. Σε αυτήν εντάσσονται τόσο κομμάτια που πρωτοστάτησαν στους αγώνες μέσα από συγκεκριμένες αγωνιστικές εκφράσεις (π.χ. συντονιστικές επιτροπές κατάληψης, συνελεύσεις πλατειών, λαϊκές συνελεύσεις) όσο και ευρύτερα και περισσότερο διάχυτα κομμάτια. Σε αυτήν συμπεριλαμβάνονται και οι χιλιάδες αγωνιστές που συμμετέχουν σε συλλογικότητες της Αριστεράς και του κινήματος ή συμμετείχαν στο παρελθόν. Παρότι ένα μέρος αυτού του δυναμικού παίζει καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις στην Αριστερά, το μεγαλύτερο παραμένει συχνά ανενεργό και αμήχανο. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να ενώσει και αναδείξει αυτό το δυναμικό.
- Την επιρροή της Αριστεράς και κυρίως της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Παρότι αναντίστοιχη με το μέγεθος της νεολαίας και την κρισιμότητα της περιόδου, η επιρροή της Αριστεράς στη νεολαία (ιδίως στο κομμάτι που βρίσκεται ή έχει περάσει από το πανεπιστήμιο) είναι αξιολογική και μεγαλύτερη αναλογικά με το σύνολο του πληθυσμού. Εντός αυτής της επιρροής είναι εντονότερη η δυναμική των πιο αντικαπιταλιστικών και κομμουνιστικών τάσεων. Έτσι, υπάρχει το έδαφος ώστε το στίγμα της πρωτοβουλίας να είναι ταυτόχρονα μαζικό και αντικαπιταλιστικό, με τρόπο ευκολότερο από ό,τι σε άλλες αγωνιστικές μορφές του εργατικού κινήματος.

Απεύθυνση και χαρακτηριστικά της πρωτοβουλίας:

Η πρωτοβουλία απευθύνεται πρώτα και κύρια στους εργαζόμενους και άνεργους νέους και νέες. **Είναι μια αγωνιστική πρωτοβουλία** που επιδιώκει να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής και δράσης και όχι ως μια πολιτική συλλογικότητα.

Η πρωτοβουλία απευθύνεται στο πολύπλευρο αγωνιστικό δυναμικό που συμμετείχε και συμμετέχει με διαφορετικούς τρόπους στους νεολαιίστικους και εργατικούς αγώνες αλλά και στις οργανωμένες δυνάμεις της Αριστεράς και του αντιεξουσιαστικού χώρου.

Επιδιώκεται η συγκρότηση ενός μαζικού αγωνιστικού χώρου, όπου οι αγωνιστές και οι συλλογικότητες θα λειτουργούν ισότιμα με όρους κινήματος, πολιτικής δράσης και αντιπαράθεσης, χωρίς να αναιρείται η αυτοτέλεια του καθενός.

Βασικός στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να συνδράμει στη δημιουργία μορφών συλλογικής πάλης στους χώρους δουλειάς και στις γειτονιές.

Το περιεχόμενο πάλης της πρωτοβουλίας προκύπτει από τις διαδικασίες της, αλλά βασίζεται σε ένα πρόγραμμα διεκδικήσεων που ακουμπά στη χάρτα αναγκών και δικαιωμάτων της νέας γενιάς.

Η πρωτοβουλία συγκροτείται αρχικά κεντρικά, αλλά επιδιώκει να διαρθρώνεται και ανά περιοχές, πόλεις ή και εργασιακούς κλάδους.

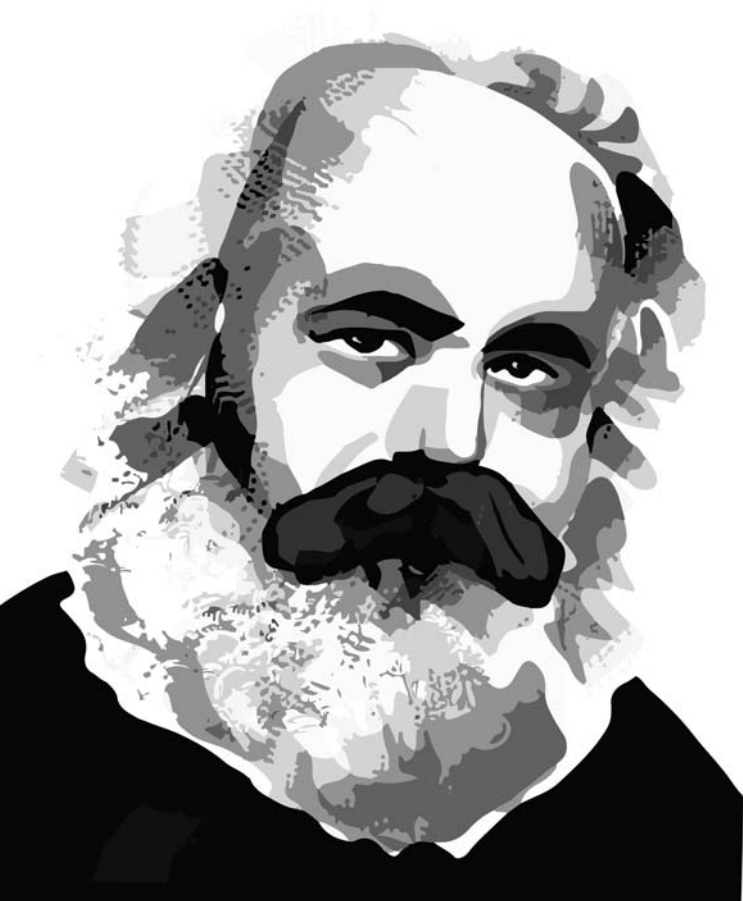
Η πρωτοβουλία προασπίζει την ανάγκη ταξικής ανασυγκρότησης του κινήματος. Η προσπάθειά της είναι να συνδέσει τη νεολαία με το μαχητικό εργατικό κίνημα μέσα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, και έτσι δεν είναι αντιπαραθετική αλλά συμπληρωματική με το εργατικό κίνημα.

Βήματα για τη συγκρότησή της:

- Επεξεργασία ενός μάχιμου πολιτικού περιεχόμενου και μορφών συγκρότησης της πρωτοβουλίας.
- Ειδική απεύθυνση στις δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, αλλά και σε μετωπικές πρωτοβουλίες τόσο στη νεολαία (ΕΑΑΚ κ.α.) όσο και στο εργατικό κίνημα (σωματεία, εργατικά σχήματα).
- Ευρύ κάλεσμα στη βάση του περιεχόμενου αγώνα στις δυνάμεις του κινήματος για τη δημιουργία πρωτοβουλίας.
- Μαζική εξόρμηση για τη συμμετοχή στην πρωτοβουλία μεγάλων κομματιών της νεολαίας και έναρξη της λειτουργίας της πρωτοβουλίας με συνελεύσεις, επιτροπές κ.ά.

**...ΤΟ
ΖΗΤΗΜΑ
ΕΙΝΑΙ
ΝΑ
ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ
ΤΟΝ
ΚΟΣΜΟ**

3.1 **Η συλλογική πάλη την εποχή της κρίσης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού**

Η βίαιη ισοπέδωση των δικαιωμάτων της νεολαίας προϋποθέτει την καταστροφή κάθε μορφής ανεξάρτητης συλλογικής οργάνωσης και πάλης των εργαζομένων και της νεολαίας, για την εμπέδωση της πλήρους υποταγής στις απαιτήσεις του κεφαλαίου. Έτσι, την εποχή της κρίσης, οι αστοί εντείνουν την προσπάθεια διάλυσης και απαξίωσης της συλλογικής πάλης φοβούμενοι τη δυνατότητα ανατροπής αλλά και ειδικότερα την επαναστατική στράτευση για μια κομμουνιστική απελευθερωτική προοπτική. Ενώ τα προηγούμενα χρόνια η επιλογή του ατομικού δρόμου φάνταζε για μεγάλα τμήματα της νεολαίας ως ασφαλής και αξιόπιστη για τη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης, τώρα αμφισβητείται, καθώς όλο και περισσότερο γίνεται κατανοητό ότι ο κίνδυνος της απόλυσης, της φτώχειας, της ανεργίας και της εξαθλίωσης αφορά και αγγίζει την πλειοψηφία ανεξάρτητα από τις ατομικές επιδόσεις του καθενός. Παρόλα αυτά, η προβολή του ατομικού δρόμου εξακολουθεί να είναι κυρίαρχη για τη νεολαία, ειδικά όταν οι αγώνες αδυνατούν να επιφέρουν νίκες που θα καλυπτεύσουν άμεσα τη ζωή της. Η πλειονότητα της νεολαίας, ακόμη και αν δεν τρέφει αυταπάτες για προσωπική ανέλιξη, προσπαθεί να περιχαρακωθεί στην ατομική προσπάθεια μέχρι να «περάσει η μπόρα της κρίσης». Ωστόσο, και αυτός ο δρόμος αποδεικνύεται αδιέξοδος με την κρίση διαρκώς να βαθαίνει, τη ζωή να γίνεται όλο και πιο δύσκολη και τμήματα της νεολαίας να εξωθούνται τελικά στην απελπισία. Η κυριαρχία του φόβου γίνεται τότε η πιο αποτελεσματική μέθοδος επιβολής του κεφαλαίου. Εντείνεται η κρατική και εργοδοτική τρομοκρατία με την απειλή της σύλληψης, του ξυλοδαρμού, της διαπόμπευσης και της απόλυσης να κρέμεται πάνω από κάθε αγωνιζόμενο. Η αστική πολιτική στέλνει ξεκάθαρα το μήνυμα ότι όποιος τολμά να αντιστέκεται θα βρίσκεται αντιμέτωπος με τους πιο σκληρούς μηχανισμούς καταστολής. Στο ίδιο πλαίσιο, η ανάπτυξη των φασιστικών ιδεών και πρακτικών αποσκοπεί στη δημιουργία εμφυλίου πολέμου εντός της τάξης και στο τσάκισμα των ελευθεριών για τη συντριβή του κινήματος και το πνίξιμο κάθε διαφορετικής φωνής από την κυρίαρχη. Τελικά με τον εκφασισμό της κοι-

3

“

**ΓΙΑ ΜΙΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΜΑΖΙΚΗ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ**

ωννίας απαξιώνεται το κίνημα και η συλλογική διεκδίκηση, και ο καθένας παλεύει για την επιβίωσή του μέσω της εξόντωσης του διπλανού του.

Η άλλη όψη του τσακίσματός των ταξικών ή των κινηματικών συλλογικοτήτων είναι η προσπάθεια ενσωμάτωσης της τάσης συλλογικής επιβίωσης, αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας που γεννιέται αντικειμενικά στα πλαίσια της κρίσης. Ο περίφημος τομέας της «κοινωνικής επιχειρηματικότητας», δεν είναι κάτι άλλο από την κίνηση του κεφαλαίου να ορίσει τις συλλογικότητες στη νέα φάση, να τις αποσυνδέσει από την αντικαπιταλιστική πάλη και βέβαια, την ίδια στιγμή που απαλάσσεται από τα βαρίδια του κράτους πρόνοιας, να συγκροτήσει νέα πεδία κερδοφορίας.

Στον αντίποδα, η οργάνωση της νεολαίας σήμερα πηγάζει και τροφοδοτείται από τους σύγχρονους αγώνες ανατροπής. Είναι ζητούμενο για την επόμενη περίοδο όχι μόνο η δημιουργία μορφών συλλογικής πάλης της νεολαίας αλλά και η ενίσχυση συγκεκριμένα της επαναστατικής και κομμουνιστικής οργάνωσης. Απέναντι στην άγρια επίθεση του κεφαλαίου αναπτύσσονται αυθόρμητες τάσεις οργάνωσης με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Στο κίνημα των πλατειών, για παράδειγμα, τμήματα της νεολαίας επιδίωξαν τη συλλογική συγκρότηση, χωρίς όμως σαφή αριστερό και ταξικό προσανατολισμό αλλά με λογική «ανεξαρτησίας από όλα τα κόμματα». Ακόμη μέσω του διαδικτύου αναπτύσσονται συλλογικότητες που αναφέρονται σε όλο το πολιτικό φάσμα και που κατά περιόδους μπορούν να πυροδοτούν κινητοποιήσεις. Όλο και περισσότερο η νεολαία αποστοιχίζεται σήμερα από τα παραδοσιακά αστικά κόμματα στα οποία δεν εναποθέτει πλέον καμία ελπίδα. Αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι μετακινείται προς την Αριστερά, αφού ακροδεξιές ομάδες, ακόμη και θρησκευτικές οργανώσεις, μαζικοποιούνται. Ειδικά στις φασιστικές συμμορίες συσπειρώνονται κομμάτια της πιο φτωχής νεολαίας, που μέσω της ακροδεξιάς αισθάνονται ότι ισχυροποιούνται. Ταυτόχρονα, νέες πρωτότυπες μορφές δημιουργούνται με στέκια, καταλήψεις,

δομές αλληλεγγύης στη γειτονιά, στις οποίες συμμετέχει η νεολαία, συζητάει και πολιτικοποιείται. Στους εργασιακούς χώρους ο τεράστιος κατακερματισμός δυσκολεύει την ένταξη και την πάλη μέσα από τα σωματεία. Παρόλα αυτά οι νέοι εργαζόμενοι σε πολλούς κλάδους, όντας σε πολύ δυσμενέστερη θέση, παίζουν τον κυρίαρχο ρόλο σε πολλές κινητοποιήσεις και αναζητούν μορφές οργάνωσης μαχητικές και σε ρήξη με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία που είναι πλήρως απαξιωμένη. Μέσα σε όλο αυτόν το χάρτη των αντιστάσεων που δημιουργούνται η ενίσχυση της κομμουνιστικής οργάνωσης είναι αναγκαία. Γιατί η αντικαπιταλιστική πάλη για την απελευθέρωση της κοινωνίας από τα δεσμά του κεφαλαίου είναι η μόνη διέξοδος από τον εφιάλτη της εκμετάλλευσης.

3.2 Η επαναστατική κομμουνιστική οργάνωση «πολιτικό νεύρο» και καταλύτης των συλλογικών αντιστάσεων της νέας γενιάς

Πώς όμως μπορούμε στη σημερινή εποχή να μιλάμε για συλλογικές αντιστάσεις ικανές να αντέξουν μπροστά στη διαρκή και ολοένα μεγαλύτερη επίθεση του κεφαλαίου; Η ιστορική εμπειρία από τα κινήματα της νεολαίας αλλά και γενικότερα έχει δείξει πως η συλλογική πάλη που ξεπηδά από την υπεράσπιση των οικονομικών-κοινωνικών δικαιωμάτων, για να είναι αποτελεσματική, είναι απαραίτητο να μπολιαστεί με στοιχεία προγραμματικής-στρατηγικής στόχευσης, φιλοσοφικής θεώρησης, επιστημονικής ανάλυσης, ιστορικής όρασης. Μέσα από αυτή την αλληλεπίδραση, των αυθόρμητων ριζοσπαστικών τάσεων του κινήματος με την πιο συνειδητή και οργανωμένη παρέμβαση ενός συνολικού πολιτικού υποκειμένου, μπορούν να οικοδομηθούν μόνιμες συλλογικότητες-μορφές ανατρεπτικής συγκρότησης, πεδίο υποδοχής αλλά και μετα-

σχηματισμού των συνειδήσεων της νεολαίας στο πλαίσιο μιας ευρύτερης δυναμικής που διεκδικεί να αλλάξει τον κόσμο.

Η κομμουνιστική οργάνωση νεολαίας επιδιώκουμε να εκφράζει τις πιο προωθημένες τάσεις σε αυτή την κατεύθυνση, να αντανakλά μέσα από τη συνολική δράση της, το περιεχόμενό της, τη σύνθεσή της, τη σχέση της με τις κοινωνικοπολιτικές διεργασίες, τους άμεσους και μακροπρόθεσμους στόχους της.

Η αναγκαιότητα ύπαρξης κομμουνιστικής οργάνωσης νεολαίας, με διακριτό τρόπο εντός του επαναστατικού υποκειμένου, δεν προκύπτει από κάποιου είδους αυταρέσκεια όποιων αυτόκλητα διακηρύσσουν τους εαυτούς τους πρωτοπορία. Προκύπτει καταρχάς ως αποτέλεσμα της αντικειμενικής ανισόμετρης ανάπτυξης της διαμορφούμενης συνείδησης, που είναι αποτέλεσμα της ανισόμετρης ανάπτυξης της πάλης, και μάλιστα με αμφίδρομο τρόπο. Από τη μια η κομμουνιστική οργάνωση νεολαίας αποτελεί την πιο προωθημένη έκφραση των χειραφετητικών τάσεων που υπάρχουν στην κοινωνική συγκρότηση και συμπεριφορά της νεολαίας και από την άλλη οι τάσεις αυτές αντεπιδρούν στην κίνηση αυτή επηρεάζοντας την πολιτική κατεύθυνσή της.

Η αναγκαιότητα αυτή αναδεικνύεται ακόμη περισσότερο από το γεγονός ότι στη σημερινή εποχή αναδύονται μια σειρά πρωτοπορίες, η καθεμία με το δικό της ειδικό βάρος, από ένα γαλαξία κινημάτων στον οποίο η νεολαία πρωταγωνιστεί: πρωτοπορίες σε αμιγώς κινηματικά γεγονότα για τα κοινωνικά δικαιώματα της νεολαίας σε κάποιο χώρο (πανεπιστήμια, σχολεία, γειτονιές, ανεργία), πρωτοπορίες σε πιο πολιτικά ζητήματα (δημοκρατικές ελευθερίες, αντιφασιστική δράση), πρωτοπορίες στο αξιακό και στο πολιτισμικό/πολιτιστικό επίπεδο (λέσχες στις γειτονιές). Τα διάφορα επίπεδα των πρωτοποριών που συγκροτούνται από τις κινηματικές διαδικασίες δεν χωρίζονται με σινικά τείχη μεταξύ τους, πολύ δε περισσότερο με την επαναστατική οργάνωση νεολαίας. Το σύνολο αυτών των γενικών πρωτοποριών που αναδύονται είτε σε πρωτόλειο επίπεδο είτε μέσα από την παρέμβαση πιο συνειδητών δυνάμεων αποτελεί κρίσιμη

σημασία ζήτημα για την ειδική πρωτοπορία της κομμουνιστικής οργάνωσης νεολαίας και της σχέσης της με αυτές. Για την ενοποίηση και τη συγκρότηση όλων αυτών των μορφών πρωτοποριών απαιτείται η αυτοτελής παρουσία της κομμουνιστικής οργάνωσης στη διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης της νεολαίας. Η επαναστατική οργάνωση είναι εκείνος ο φορέας που παρεμβαίνει στο σύνολο των μετώπων αυτών και αλληλεπιδρά με αυτές τις πρωτοπορίες ευρισκόμενη η ίδια μέσα σε αυτές, έχοντας ως πρώτη προτεραιότητα τη στρατηγική της κομμουνιστικής απελευθέρωσης, της επανάστασης και της εργατικής δημοκρατίας-εξουσίας.

Η στρατηγική συμφωνία της κομμουνιστικής οργάνωσης αποτυπώνεται σε 3 επίπεδα:

1	Στην ιδεολογική-θεωρητική συμφωνία μεταξύ των μελών, χωρίς να περιορίζει τη διαφορετική άποψη, τροφοδοτώντας όμως ένα σύγχρονο εργατικό διαφωτισμό.
2	Στην προγραμματική-πολιτική συμφωνία, που απορρέει από την προηγούμενη, και έχει ως στόχο την υπεράσπιση των μακροπρόθεσμων και των άμεσων συμφερόντων της πληττόμενης πλειοψηφίας, υπό την ηγεμονία των πρώτων.
3	Στη μάχιμη παρέμβαση και πάλη, ώστε να κατακτιέται η ενότητα θεωρίας και πράξης. Μόνο αν δοκιμαστεί στην πράξη μία γραμμή μπορεί και να κριθεί για την αποτελεσματικότητά της. Οι ιδέες, οι πολιτικές γραμμές αλλάζουν τους συσχετισμούς, βελτιώνουν τη θέση των εργαζομένων, όταν κατακτούν τις μάζες. Ο κομμουνισμός άλλωστε δεν είναι ένα ιδεώδες πάνω στο οποίο πρέπει να προσαρμοστεί η πραγματικότητα, αλλά η κίνηση που καταργεί την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων.

3.3 Το επαναστατικό πολιτικό υποκείμενο της εποχής και η θέση της κομμουνιστικής οργάνωσης

Ο ρόλος της πρωτοπορίας, των πιο συνειδητών κομματιών, αποτελεί, ιστορικά, ένα τεράστιο θέμα για την Αριστερά. Η τομή του NAP και της νΚΑ για το πολιτικό υποκείμενο και τα τρία επίπεδα συγκρότησής του, στη συζήτηση που έγινε στο Σώμα για το Επαναστατικό Πολιτικό Υποκείμενο της εποχής μας, προϋποθέτει και μία τομή σε καθένα από αυτά. Το Κομμουνιστικό Κόμμα αποτελεί αναφαίρετο κρίκο στο επαναστατικό πολιτικό υποκείμενο. Όπως περιγράψαμε και παραπάνω, η ύπαρξη συγκροτημένων επαναστατικών πρωτοποριών εντός του επαναστατικού υποκειμένου δεν «αποτελεί αναγκαίο κακό», ούτε παίζει συμπληρωματικό ρόλο, αλλά αποτελεί προϋπόθεση για τη βαθύτερη στρατηγική ενοποίησή του, για τη συνολική συγκρότησή του.

Το κόμμα είναι ο πρωταρχικός και το μέτωπο είναι ο καθοριστικός και ο πολιτικά απο-

φασιστικός παράγοντας. Στη σχέση του με τη συνολική επαναστατική πάλη, με την αντικαπιταλιστική δράση της τάξης, το μέτωπο είναι το πρωταρχικό, ενώ η συνολική επαναστατική πάλη της εργατικής τάξης και των σύμμαχών της στρωμάτων είναι το καθοριστικό. Στο πλαίσιο αυτό, η αριστερή αντικαπιταλιστική πτέρυγα του μαζικού κινήματος, η συγκροτημένη και μόνιμη μορφή της αντικαπιταλιστικής τάσης-δράσης της τάξης, αποτελεί βασικό κρίκο σύνδεσης της πρωτοπορίας με την τάξη, αλλά και προϋπόθεση ποιοτικής ανά-πτυξης της εργατικής συνείδησης.

Στο σύνολό τους και στη διαλεκτική αλληλεπίδρασή τους, οι πρωτοπορίες αυτές αποτελούν το «κόμμα με την ευρεία και ιστορική έννοια» (Μαρξ). Παράγουν πολύμορφα ταξική συνείδηση και έναν νέο ταξικό «πολιτισμό». Συμβάλλουν, σε διαφορετικά βέβαια επίπεδα, στην ανάπτυξη επαναστατικής θεωρίας, πολιτικής σκέψης και δράσης. Συντελούν επίσης στην αλλαγή των ταξικών συσχετισμών και δεν παράγουν απλώς κάποια θεωρητικά, πολιτικά, μαζικά ή οργανωτικά «αποκρυσταλλώματα».

Οι πρωτοπορίες επαληθεύουν τον πρωτοπόρο ρόλο τους όταν η δράση τους κατατείνει

στο να περνά η άσκηση της εργατικής πολιτικής στα χέρια των ίδιων των εργαζομένων. Επομένως, είναι φορείς της εργατικής δημοκρατίας, η οποία δίνει ουσιαστικό ρόλο, ύπαρξη, έννοια και περιεχόμενο στη δημοκρατία στο κόμμα, στο μέτωπο, στο συνδικάτο. Η οργανωμένη εργατική δημοκρατία στηρίζεται στις συνελεύσεις και στην άμεση δημοκρατία της βάσης, που αποτελεί θεμέλιο της εργατικής δημοκρατίας. Βασικό ρόλο σε αυτήν έχουν οι αντιπρόσωποι προς τα συλλογικά σώματα, οι οποίοι είναι αιρετοί, συγκεκριμένοι σε αριθμό και πρόσωπα, αλλά και ανακλητοί ανά πάσα στιγμή. Επομένως, οι αντιπρόσωποι στην εργατική δημοκρατία ηγεμονεύονται και ελέγχονται άμεσα από τους αντιπροσωπευόμενους, σε αντίθεση με την αστικού τύπου αντιπροσωπευόμενη δημοκρατία –που έχει κυριαρχήσει στο κίνημα–, στην οποία οι αντιπρόσωποι ηγεμονεύουν και ελέγχουν τους αντιπροσωπευόμενους.

Η εργατική αντιπροσώπευση διαχωρίζεται και από τη λογική που γενικά και αόριστα αποθεώνει την άμεση δήθεν δημοκρατία, «κλείνοντας τα μάτια» στο στοιχείο της «αντιπροσωπευτικότητας», για να καταλήξει σε μια ασπόνδυλη κατάσταση, η οποία όχι μόνο καταργεί την άμεση δημοκρατία στο όνομά της, αλλά και οδηγεί τελικά στη διαχείριση με αστικό τρόπο της πορείας των αγώνων από παράγοντες των αστικών κομμάτων αλλά και της Αριστεράς. Οι αφετηριακές αυτές θέσεις βάλλονται από δύο διαφορετικές σκοπιές: Αφενός από τα γραφειοκρατικά αποστεωμένα ρεύματα κομμουνιστικής αναφοράς, που αναγορεύουν την ενίσχυση ή την ανοικοδόμηση της κομμουνιστικής πρωτοπορίας στο «άλφα και το ωμέγα» του πολιτικού αγώνα, σε βάρος τελικά και του κόμματος και του μετώπου και του κινήματος. Αφετέρου από εκείνους που αποθεώνουν τις κινηματικές και απαξιώνουν τις πολιτικές και τις στρατηγικές δυνατότητες της εποχής – ένα ευρύτατο φάσμα δυνάμεων, που ξεκινούν από διαφορετικές αφετηρίες και σκοπούς, και περιλαμβάνουν από τη διαχειριστική Αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ έως την αυτονομία και τον αναρχισμό.

3.4

Επαναστατική κομμουνιστική οργάνωση νεολαίας

Είναι προφανές από τη μεριά μας πως, αν θεωρούμε τη νεολαία βασικό και κρίσιμο παράγοντα στην πάλη για την αντικαπιταλιστική ανατροπή, δεν θα μπορούσαμε παρά να απαντήσουμε καταφατικά στο ερώτημα για την αναγκαιότητα ύπαρξης αυτοτελούς κομμουνιστικής οργάνωσης νεολαίας, στα πλαίσια του επαναστατικού πολιτικού υποκειμένου. Ποια είναι όμως αυτά τα στοιχεία που καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη νεολαιίστικου φορέα, ειδικά σε ένα εργατικό και επαναστατικό ρεύμα που υπερασπίζεται την ενότητα των συμφερόντων όλων των εργαζομένων, ειδικά σε μια εποχή σαν τη σημερινή, όπου η κλιμάκωση της αντεργατικής σταυροφορίας δεν κάνει διακρίσεις ανάμεσα σε «παλιούς» και «νέους»;

Για το ρεύμα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, η ύπαρξη νεολαιίστικης οργάνωσης είναι επιλογή στρατηγικής σημασίας και ταυτόχρονα αναπόδραστη επιλογή που πηγάζει από τις σημερινές συνθήκες.

Η νεολαία, και ιδιαίτερα σήμερα που το πλειοψηφικό τμήμα της έχει εργατική προοπτική και τα συμφέροντά του ταυτίζονται με αυτά της εργατικής τάξης, υπήρξε πάντα καθοριστικός κρίκος στην πάλη για την ανατροπή των συσχετισμών και την κοινωνική αλλαγή. Σε κάθε εποχή, η νέα γενιά αποτελεί και διαμορφώνεται ως μια νέα βάρδια εργαζομένων που θα στελεχώσει όλες τις βαθμίδες της παραγωγής, ενσωματώνοντας ταυτόχρονα όλα τα πρωτότυπα και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εκάστοτε καμπής. Ταυτόχρονα η νεολαία και κάθε νέα γενιά που εισέρχεται στην πολιτική πάλη, όπως έλεγε και ο Λένιν, «προσεγγίζει από τον δικό της πρωτότυπο δρόμο κάθε φορά την επαναστατική πολιτική» μπολιάζοντάς την με τα ιδιαίτερα στοιχεία της νεολαιίστικης ορμής και δημιουργικότητας. Με την παρέμβαση και τη δράση μιας συνειδη-

της πρωτοπορίας εντός της πληττόμενης νεολαίας μπορεί να σχηματιστεί μια αμφίδρομη σχέση: το κίνημα της νεολαίας να αποκτήσει πανκοινωνικά χαρακτηριστικά και να υπηρετηθεί η μακροπρόθεσμη και στρατηγική πλευρά των συμφερόντων της νεολαίας που συμπίπτουν με την πάλη για την απελευθέρωση των δυνάμεων της εργασίας από τα δεσμά της εκμετάλλευσης. Από την άλλη, το συνολικό πολιτικό υποκείμενο από την επαφή του με την εκάστοτε νέα βάρδια της εργατικής τάξης έχει μόνο να κερδίσει και να εντάξει στη φυσιογνωμία, την πολιτική γραμμή και πρακτική του στοιχεία όπως ο νεολαιίστικος ριζοσπαστισμός, η ορμή και η δημιουργικότητα.

Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε πως ένα βασικό και ακλόνητο ιστορικό συμπέρασμα από τις επαναστατικές απόπειρες του παρελθόντος είναι πως η νεολαία έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έκβασή τους και πως το μέλλον ήρθε πιο «κοντά» όταν αυτοί που μέλλονταν για να το ζήσουν μπήκαν αποφασιστικά στη μάχη. Δεν ισχυριζόμαστε προφανώς πως η νεολαία αποτελεί το υποκείμενο που θα αντικαταστήσει την «ξεπερασμένη» εργατική τάξη του κλασικού

μαρξισμού, αλλά προσπαθούμε να αναδείξουμε τον ιδιαίτερο ρόλο που έχει ο νεολαιίστικος ριζοσπαστισμός και η «επαναστατικότητα» της νέας γενιάς σε κάθε καμπή της ταξικής πάλης. Αν αναλογιστούμε μάλιστα και τη ρήση του Λένιν πως «το κίνημα της νεολαίας αποτελεί τον ευαίσθητο σειсмоγράφο των κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων», μπορούμε να κατανοήσουμε την ιδιαίτερη σημασία που έχει για την έκβαση συνολικά της μάχης η παρέμβαση ενός συνειδητού υποκειμένου στο σώμα της νεολαίας με στόχο την ανάπτυξη ανατρεπτικών συνειδητήσεων σε νέους αγωνιστές και τη βαθύτερη πολιτικοποίηση του νεολαιίστικου κινήματος συνολικά.

Έτσι, σε περιόδους ανόδου της ταξικής πάλης και απόσπασης κατακτήσεων, η νέα γενιά δέχεται πρώτη ως κεκτημένα τα δικαιώματά της και καλείται να τα υπερασπιστεί και να τα διευρύνει. Αντίθετα, σε περιόδους κάμψης του εργατικού και επαναστατικού κινήματος, η νέα γενιά βρίσκεται ξανά στο επίκεντρο των αλλαγών, αυτήν τη φορά ως πειραματόζωο των προωθούμενων αντεργατικών μεταρρυθμίσεων λειτουργώντας ως πολιορκητικός κριός για

την άλωση των δικαιωμάτων του συνόλου των εργαζομένων.

Στις μέρες μας, εν μέσω του παροξυσμού της καπιταλιστικής κρίσης και της διαρκώς εντεινόμενης αντεργατικής επίθεσης, η συνολική και εκ βάθρων αναδιάρθρωση σε εκπαίδευση και εργασία στοχεύει στην ένταση της εκμετάλλευσης της νέας γενιάς. Σχολείο και πανεπιστήμιο κομμένο και ραμμένο στα μέτρα της αγοράς, ανεργία, απλήρωτη εργασία, μετανάστευση είναι μόνο μερικές από τις ψηφίδες που συγκροτούν τη μια πλευρά της πραγματικότητας. Από την άλλη, η νέα βάρδια της εργατικής τάξης είναι κατά κανόνα πιο μορφωμένη, πιο διεθνοποιημένη, με ανώτερη από ποτέ δυνατότητα να έχει συνολικό εποπτικό ρόλο επί της παραγωγικής διαδικασίας. Μέσα στους σκληρούς αγώνες του προηγούμενου διαστήματος, στις απεργίες και στις πλατείες, αλλά και στην καθημερινή αναμέτρηση με την κανιβαλική πολιτική, στα εγχειρήματα αντίστασης και αλληλεγγύης στις γειτονιές και την αντιφασιστική πάλη, διαμορφώνεται μια πρωτοπόρα «ζώνη» αγωνιστών της νέας γενιάς, μια ανολοκλήρωτη αλλά ελπιδοφόρα αντισυστημική τάση που αναζητά εναγωνίως τρόπους και δρόμους έκφρασης. Μια τάση που τροφοδοτείται από το εκρηκτικό δίπολο της ακραίας εκμετάλλευσης και του πετάγματος στο κοινωνικό περιθώριο τεράστιων τμημάτων της νεολαίας αλλά και των ανώτερων από ποτέ απελευθερωτικών δυνατοτήτων που περιγράψαμε, που έστω και με πρωτόλειο τρόπο γίνονται συνείδηση από ευρύτερα τμήματα της νέας γενιάς.

Το άμεσο διακύβευμα της επόμενης περιόδου για το επαναστατικό ρεύμα είναι να συνδεθεί και να εκφράσει τις αναδυόμενες νεολαϊστικές αντισυστημικές διαθέσεις. Να συμβάλει στην ενίσχυσή τους, στην περαιτέρω πολιτικοποίηση, στην εμφάνιση ενός σύγχρονου και μαζικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος στην νεολαία. Να εξοπλίσει τη νεολαία στη μάχη απέναντι στο κεφάλαιο και το αξιακό του σύστημα, στις κυβερνήσεις και το φθαρμένο πολιτικό προσωπικό, στον κοινωνικό εκφασισμό και τον ανορθολογισμό. Μια μάχη που θα δοθεί στους χώρους δουλειάς, στις γειτονιές,

στα εγχειρήματα αντίστασης και αλληλεγγύης, στην παραγωγή ενός άλλου ανατρεπτικού πολιτισμού κτλ. Για όλα τα παραπάνω, και ιδιαίτερα στην εποχή μας, θεωρούμε πως η εμφάνιση της νέας βάρδιας απαιτεί τη δική της οργανωμένη έκφραση των στρατηγικών της συμφερόντων, μια μαζική, κομμουνιστική, σύγχρονα επαναστατική οργάνωση νεολαίας.

3.5 Η νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση μπροστά στις προκλήσεις και στις δυνατότητες της εποχής μας

Όπως περιγράφηκε και πιο πάνω, ειδικά στη σημερινή ιστορική καμπή, η ύπαρξη επαναστατικής κομμουνιστικής οργάνωσης έχει πρωταρχική σημασία στην εξέλιξη της επαναστατικής πάλης. Η συγκρότηση, η ύπαρξη και η δράση συκροτημένων συνειδητών πρωτοποριών εντός του συνολικού επαναστατικού υποκειμένου δεν είναι ένα «αναγκαίο κακό» που μας κληροδότησε το παραδοσιακό κομμουνιστικό κίνημα, ούτε μια ενισχυτική πλευρά της ευρύτερης πολιτικής πάλης, παρά είναι βασικός και αναντικατάστατος παράγοντας για τη βαθύτερη στρατηγική ενοποίηση, τη συνολικοποίηση και την ανώτερη συγκρότηση του συνολικού επαναστατικού υποκειμένου. Για το ρεύμα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, η επαναστατική οργάνωση υπάγεται στις προτεραιότητες της πάλης για την αντικαπιταλιστική ανατροπή. Ιδιαίτερα σε μια εποχή όπως η σημερινή, που φαντάζει σαν «ιστορικός προθάλαμος» στην κυοφορούμενη κοινωνική σύγκρουση ανάμεσα στις δυνάμεις του κεφαλαίου και της εργασίας, η συγκρότηση και η προετοιμασία των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς και του κομμουνιστικού ρεύματος αποκτούν επείγοντα χαρακτήρα.

Υπό το φως αυτών των κριτηρίων βλέπουμε και την ενίσχυση, την ποιοτική αναβάθμιση, τον ανώτερο μετασχηματισμό σε κομμουνιστική κατεύθυνση των δυνάμεων της επαναστατικής

πάλης και εντός αυτών φυσικά, της νΚΑ και του ΝΑΡ. Διατηρώντας την πλούσια ως τώρα εμπειρία από τη δράση μας αλλά και επιχειρώντας να αναμετρηθούμε αποτελεσματικά με τα ερωτήματα και τις προκλήσεις της καταγιστικής εποχής που ζούμε, φιλοδοξούμε η νΚΑ να πραγματοποιήσει θαρρετά βήματα, εντός των μαχών που βρίσκονται μπροστά μας, στη διαμόρφωση και την κατάκτηση μιας ανώτερης κομμουνιστικής φυσιογνωμίας που θα αντανakλάται και στην πολιτική γραμμή και πρακτική της. Φιλοδοξούμε η νΚΑ να είναι μια οργάνωση:

- μαζικός φορέας προς τη νεολαία ενός άλλου, ριζικά διαφορετικού αξιακού προτύπου από το κυρίαρχο σημερινό πρότυπο της αγοράς. Αρνούμαστε πως μονόδρομος για τη νεολαία είναι η καμμένη γη που αφήνει πίσω της η καπιταλιστική κρίση και πως το μέλλον της νέας γενιάς θα είναι εντός του πλαισίου του συστήματος που γεννά φτώχεια, εξαθλίωση, πολέμους και φασισμό. Αναζητούμε δρόμους κλονισμού και ανατροπής της αστικής κυριαρχίας, διαμορφώνοντας από τώρα μέσα από τη δράση και τη συνολική «ζωή» της νΚΑ, προεικονίσεις της απελευθερωμένης από τα δεσμά του κεφαλαίου κοινωνίας, αναδεικνύοντας στην πράξη πως η προοπτική της νέας γενιάς δεν είναι η βαρβαρότητα του καπιταλισμού αλλά το τσάκισμα του παλιού κόσμου και η οικοδόμηση μιας κοινωνίας βασισμένης στις αξίες της ισότητας, της ελευθερίας και της αλληλεγγύης. Οργάνωση λοιπόν με διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα προς τα μέλη της, πραγματικό «εργαστήρι και σχολείο» ανάπτυξης ανατρεπτικών συνειδητώσεων και διαμόρφωσης πρωτοπόρων αγωνιστών.
- με θεμέλιο τη δημιουργική ανάπτυξη του μαχόμενου επαναστατικού μαρξισμού. Η συγκρότηση της νΚΑ βασίζεται σε μια ποιτική σχέση αποδοχής, κατανόησης και ανάπτυξης του μαρξισμού. Για εμάς ο μαρξισμός είναι η θεωρία της πάλης των τάξεων ως κινητή της ιστορικής εξέλιξης για την επαναστατική αλλαγή της κοινωνίας. Είναι επιστήμη, με την έννοια ότι αναλύει αντικει-

μενικά τις καπιταλιστικές αντιθέσεις, άλλα δεν είναι η επιστήμη των ειδικών και των θεωρητικών, αλλά ιδεολογία της εργατικής τάξης και των καταπιεσμένων στρωμάτων, ακριβώς γιατί «ζει και αναπνέει», υπάρχει και αναπτύσσεται ως ανώτερη συμπύκνωση της κοινωνικής, πολιτικής και ιδεολογικής πάλης των τάξεων. Στο παραπάνω πλαίσιο προσεγγίζουμε και την αναγκαία δημιουργική ανάπτυξη των ιδεολογικών και των θεωρητικών κεκτημένων, για την επαναθεμελίωση μιας σύγχρονης απελευθερωτικής προοπτικής, απορρίπτοντας την λογική του εγχειριδιακού μαρξισμού, δηλαδή της δογματικής ανάγνωσης και καθήλωσης των δυνατοτήτων της εποχής, όπως εξίσου απορρίπτουμε και τον «επαναστατικό» αγνωστικισμό-«πολυσυλλεκτικότητα» που καταλήγει στην αναθεώρηση της επαναστατικής κατεύθυνσης.

- στην «καρδιά» της πληττόμενης νεολαίας και όχι έξω από αυτήν. Πρωτοπόρα σε κάθε στιγμή και εμφάνιση του νεολαιίστικου κινήματος, που θα πρωτοστατεί στην κλιμάκωση και τη γενίκευση των νεολαιίστικων αγώνων στοχεύοντας στη βαθύτερη πολιτικοποίησή τους και στη σύνδεσή τους με τον συνολικό πολιτικό αγώνα της εργατικής τάξης. Που θα έχει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της εργατικής πολιτικής στη νεολαία και στη συγκρότηση του συνολικού επαναστατικού υποκειμένου. Με πανκοινωνική-πανεολαιίστική απεύθυνση και συγκρότηση, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα να διαμορφωθεί ενιαία το στίγμα του αντικαπιταλιστικού ρεύματος στη νέα γενιά και σε κάθε πλευρά του πολιτικού αγώνα που παρεμβαίνει.
- σε οργανική σύνδεση με τα πλέον πληττόμενα τμήματα της νέας γενιάς που πετιούνται στο «κοινωνικό περιθώριο». Με πρωτοπόρα παρέμβαση και δράση στους ανέργους, τους κακοπληρωμένους ή και απλήρωτους νέους εργαζόμενους, στους μαθητές και τους φοιτητές όλων των βαθμίδων, που αντιμετωπίζουν το φάσμα της διευρυνόμενης εξαθλίωσης ή της ουράς

σε κάποιον ΟΑΕΔ και σε κάποιο γραφείο μετανάστευσης. Που θα στρατεύει μαζικά νέους αγωνιστές στην προοπτική της πάλης για την άμεση βελτίωση της θέσης της νέας γενιάς μέσα από τον αδιάκοπο αγώνα για την ανατροπή της κυρίαρχης πολιτικής και την επαναστατική πάλη. Οργάνωση που θα φέρει την σφραγίδα της ενότητας της συντριπτικής πλειοψηφίας της νεολαίας στη βάση των υλικών της συμφερόντων, σε ολοκληρωτική αντιπαράθεση και ρήξη με τα δόγματα και τις αξίες της αγοράς και της αστικής πολιτικής, που θα προωθεί ενιαία σε όλους τους χώρους και τα μέτωπα τη λογική της ανάπτυξης του πολιτικού αντικαπιταλιστικού ρεύματος στη νέα γενιά.

→ που θα αποτελεί τον «συλλογικό διανοούμενο» του ευρύτερου κινήματος της νέας γενιάς, που θα μελετά τις συνθήκες που διαμορφώνονται σε κάθε καμπή της ταξικής πάλης, οργάνωση που θα υποδέχεται τη συλλογική εμπειρία των επιμέρους νεολαιίστικων αντιστάσεων και θα τη μετασχηματίζει σε άμεσο επαναστατικό αγώνα για την προώθηση των στρατηγικών συμφερόντων της νεολαίας και του κόσμου της εργασίας. Της θεωρητικής αναζήτησης, που δεν θα αρκείται στη σιγουριά του παρελθόντος, αλλά αξιοποιώντας την ιστορική εμπειρία θα αναμετρείται ευθέως με τα ερωτήματα και τις προκλήσεις της εποχής μας, θα συμβάλλει ώστε να γίνουν συγκεκριμένα βήματα στο τιτάνιο καθήκον της ανατρεπτικής ανασυγκρότησης του νεολαιίστικου κινήματος.

→ εμπνεόμενη από τις πιο λαμπρές στιγμές του επαναστατικού και κομμουνιστικού κινήματος και από τη συμμετοχή της νεολαίας σε καθεμιά από αυτές. Η εμπειρία της δράσης των κομμουνιστικών και επαναστατικών νεολαιών δεν αποτελεί απλώς μια σημαντική παρακαταθήκη, αλλά οδηγό για τη δράση και τις προσπάθειές μας. Η νΚΑ έχει ιστορική αναφορά στο παρελθόν του αριστερού και επαναστατικού κινήματος και του ρόλου που είχε η νεολαία σε

αυτό (ΕΠΟΝ, Πολυτεχνείο, μεταπολιτευτικοί αγώνες της νεολαίας), καθώς επίσης και στις διεθνείς εμπειρίες-διδάγματα των επαναστάσεων του προηγούμενου αιώνα (Οκτώβρης 1917, Κούβα, Μάης 1968). Όλα τα παραπάνω, τα προσεγγίζουμε με τη λογική της αναγκαίας τομής από τις στρεβλώσεις που διαδέχθηκαν τα μεγάλα επαναστατικά εγχειρήματα, εντός όμως μιας αναντικατάστατης συνέχειας του επαναστατικού κινήματος, για την επαναθεμελίωση μιας σύγχρονης απελευθερωτικής προοπτικής. Κυρίως όμως, αξιοποιώντας με το πνεύμα που προαναφέρθηκε την πλούσια εμπειρία του παρελθόντος, έχει το βλέμμα στραμμένο προς το μέλλον, «στους σεισμούς που μέλλονται για να 'ρθουν» και στην πρωτοπόρα συμβολή του ρεύματος της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης στα επαναστατικά εγχειρήματα της νέας εποχής.

3.6 Η οργανωτική δομή και λειτουργία της νΚΑ

Οι αρχές λειτουργίας της οργάνωσης μας είναι τα θεμέλια του χαρακτήρα και του προσανατολισμού της νεολαίας Κομμουνιστικής Απελευθέρωσης. Έχουν τη βάση τους στο συνέδριο ίδρυσης της νΚΑ και στη Διακήρυξή της. Ωστόσο δεν αποτελούν ένα κλειστό σύστημα κανόνων και «διατάξεων», αλλά αρχές που διαμορφώνονται με βάση τις ανάγκες της ίδιας της οργάνωσής μας και εξελίσσονται ποιοτικά στη βάση των απαιτήσεων της ταξικής πάλης. Αποτελούν τους κύριους πολιτικούς-οργανωτικούς στόχους πάνω στους οποίους ενοποιείται το δυναμικό της οργάνωσης για τη λειτουργία και την ανάπτυξή της. Τέλος, προσδοκούν να εξασφαλίσουν την ελεύθερη και ισότιμη συμμετοχή κάθε μέλους της οργάνωσης στη συζήτηση μέσα στις γραμμές της, στη λήψη των αποφάσεων, στην ενιαία και συλλογική υπεράσπιση και υλοποίηση των αποφάσεων αυτών.

α. _____ Το μέλος της νΚΑ, έκφραση των επαναστατικών ιδεών και δυνατοτήτων στο σήμερα

Η οργάνωσή μας αποτελείται από νέους αγωνιστές και νέες αγωνίστριες που συνειδητά και ελεύθερα έχουν επιλέξει τη συμμετοχή τους στη νΚΑ και δέχονται τα βασικά χαρακτηριστικά της στρατηγικής της (Διακήρυξη), τις πολιτικές επεξεργασίες και τη γραμμή της (όπως διατυπώνονται στις αποφάσεις Συνδιασκέψεων-Συνεδρίων), τις αρχές και τους κανόνες λειτουργίας της και πληρώνουν τη μηνιαία συνδρομή τους. Μέλη της νΚΑ μπορούν να γίνουν οι νέοι εργαζόμενοι, οι μαθητές, οι σπουδαστές, οι φοιτητές, οι άνεργοι, οι νέοι αγρότες, οποιασδήποτε εθνικότητας και φυλής, από 13 έως 29 χρονών.

Χαρακτηριστικό κάθε μέλους της νΚΑ πρέπει να είναι η συνειδητή έκφραση των επαναστατικών ιδεών σε κάθε χώρο και μέτωπο, η διαμόρφωση ανατρεπτικής στάσης ζωής σε κάθε πλευρά της δραστηριότητας και της κοινωνικής ζωής. Να εμπεριέχει το κριτήριο της επαναστατικής πράξης, να αποτελεί «καθρέπτη» του «κομμουνισμού στο σήμερα», να δίνει κάθε στιγμή το παράδειγμα της αγωνιστικής στάσης στους συναδέλφους, τους συμφοιτητές, τους συμμαθητές, τους συστρατιώτες.

Να λειτουργεί ο ίδιος πρώτα από όλα ως πυρήνας έκφρασης των αξιών της κομμουνιστικής κοινωνίας σε όλη τη νεολαία. Τελικά, το κάθε μέλος είναι κριτήριο για το αν οι ιδέες και η πρακτική της κομμουνιστικής επαναστατικής μετώπου αποτελούν ενοποιητική πρόταση για τη νεολαία στο σήμερα, για το αν η δυνατότητα του κομμουνισμού είναι υπαρκτή και δυναμώνει. Στο πρόσωπο του κάθε μέλους θέλουμε να αποτυπώνεται ταυτόχρονα η έννοια του κοινωνικού πρωτοπόρου αγωνιστή, του πολιτικού προσώπου και του ιδεολογικού παραγωγού και διαμορφωτή.

Η συμμετοχή με πλήρη δικαιώματα και υποχρεώσεις στην ΟΒ αφορά όλα τα ζητήματα συνολικά. Εκεί δίνει τη μηνιαία συνδρομή του, λέει την άποψή του και ψηφίζει, εκλέγει και εκλέγεται, εκεί συζητά, ελέγχει και ελέγχεται

για την πορεία υλοποίησης των αποφάσεων. Για να ενταχθεί κάποιος σε μια ΟΒ της νΚΑ, πρέπει, ύστερα από πρόταση συντρόφου ή συντρόφων, να συμφωνεί τουλάχιστον το 50% των μελών της. Αυτό γίνεται γιατί την ευθύνη και την απόφαση για τη συμμετοχή σε αυτήν πρέπει να την έχει η ίδια η συλλογικότητα της ΟΒ και όχι κάποιος ατομικά. Παύει να ισχύει η ιδιότητα του μέλους όταν δεν υπάρχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις για την ένταξη, η αποδοχή δηλαδή των στρατηγικών χαρακτηριστικών και των θεμελιακών πολιτικών αρχών, όπως διατυπώνονται στις αποφάσεις των Συνδιασκέψεων και των Συνεδρίων, ή όταν υπάρχει πολιτική δραστηριοποίηση για λογαριασμό του κράτους και της αστικής πολιτικής/αστικών κομμάτων, όταν υπάρχει συνειδητή δράση εναντίον της οργάνωσης ή έμπρακτη δυσφήμισή της. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξαντλούνται όλες οι προσπάθειες με ιδιαίτερη και συντροφική επιμονή. Η παύση της ιδιότητας του μέλους γίνεται όταν ύστερα από συζήτηση στην ΟΒ αποφασίσουν γι' αυτό τα 2/3 των μελών της. Σε περίπτωση μη αποδοχής αυτής της απόφασης, μπορεί να γίνει προσφυγή και συζήτηση σε όλα τα αρμόδια όργανα μέχρι και το Συνέδριο.

β. _____ Η λειτουργία και η δομή της νΚΑ

1. Οι ΟΒ βασικός πυρήνας της οργάνωσης – συνολικές πολιτικές συλλογικότητες

Κάθε μέλος συμμετέχει σε Οργάνωση Βάσης (ΟΒ) της νΚΑ. Οι ΟΒ συγκροτούνται στους χώρους όπου εργάζεται ή σπουδάζει η νεολαία, καθώς και σε τοπική βάση. Σε ορισμένες ιδιαίτερες περιπτώσεις μπορούν να συγκροτούνται ΟΒ σε μέτωπα-θέματα.

Η οργανωτική πολιτική, οι οργανωτικές προσαρμογές με άλλα λόγια που κάνει η οργάνωση για την ανάπτυξη της γραμμής και των δυνάμεών της, πρέπει να είναι η «γέφυρα ανάμεσα σε αυτό που είμαστε» και «σε αυτό που θέλουμε να γίνουμε». Η βασική κατεύθυνση

μιας σύγχρονης κομμουνιστικής οργάνωσης πρέπει να είναι η συγκρότηση των δυνάμεών της στους χώρους δουλειάς αλλά και στη «ζώνη του λυκόφωτος» της σύγχρονης επισφάλειας και ανεργίας. Πώς θα υπηρετηθεί σήμερα αυτή η κατεύθυνση;

Οι κύριες δυνάμεις μας εκτός πανεπιστημίων βρίσκονται σε ΟΒ εργατικής παρέμβασης στη συνοικία. Η διάταξη των δυνάμεών μας σε αυτές πρέπει να αναταποκριθεί στην παραπάνω κατεύθυνση, να δομήσουν την παρέμβασή μας στην ανάγκη η νΚΑ να γίνει η οργάνωση της νέας βάρδιας. Σε κάθε ΟΒ, και αντίστοιχα στα όργανα των εργαζόμενων, συγκροτούνται τομείς δουλειάς (Ανεργία-ΟΑΕΔ, ΜΚΟ-κοινωνική εργασία, ελαστική εργασία, εργατικά στέκια αλληλεγγύης, μαθητική παρέμβαση κ.ο.κ.) με στόχο τον προσανατολισμό, την εξειδίκευση της πολιτικής γραμμής μας και τη συνεχή παρουσία μας σε αυτά τα μέτωπα.

Πρόσθετα, στους χώρους όπου το NAP έχει συγκροτημένη εργατική παρέμβαση, τα μέλη της νΚΑ που δουλεύουν στους αντίστοιχους κλάδους πρέπει να ενταχθούν στη δουλειά του NAP, να γίνουν μπροστάρηδες σε αυτήν, με άξονα τη συνολική αναζωογόνηση της παρέμβασής μας, αλλά και ειδικό σχεδιασμό για την εργατική νεολαία. Η υλοποίηση της κατεύθυνσης αυτής απαιτεί στενότερη σχέση της εργατικής επιτροπής του NAP και των οργάνων των εργατικών οργανώσεων της νΚΑ.

Κάθε ΟΒ έχει την αρμοδιότητα και την ευθύνη για τις αποφάσεις που αφορούν το σύνολο της πολιτικής, της θεωρητικής και της πρακτικής παρέμβασης της νΚΑ. Η ΟΒ συζητά και έχει λόγο για όλα τα ζητήματα, με ιδιαίτερο –όχι μοναδικό– προσανατολισμό και κατεύθυνση το χώρο δράσης της, οργανώνει το σχεδιασμό της παρέμβασης, την προβολή των αποφάσεων, την υλοποίηση των πολιτικών στόχων της νΚΑ στο χώρο δράσης της. Λειτουργεί ως φορέας δημιουργίας συλλογικού πολιτικού πολιτισμού, δημοκρατικής συζήτησης και δράσης, αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες των μελών της, προάγει την κοινότητα μεταξύ των μελών της κόντρα στον ατομικισμό και τον ανταγωνισμό, διαμορφώνει σχέσεις αλληλεγγύης-κοινής στάσης με το αγωνιστικό δυναμικό. Ανώτερο όργανο της ΟΒ είναι η ίδια η συνέλευσή της, που συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Η ουσιαστική συμμετοχή του κάθε μέλους στη δημοκρατική συζήτηση εξασφαλίζει τη συλλογικότητα στις αποφάσεις.

Οι ΟΒ που συγκροτούνται και δρουν σε έναν κοινό κοινωνικό χώρο ή γεωγραφική περιοχή συγκροτούν τομείς ή οργανώσεις (Οργανώσεις Σπουδάζουσας, Οργανώσεις Νέων Εργαζομένων, Μαθητών, πόλεων-νομών). Οι τομείς ή οι οργανώσεις πραγματοποιούν κάθε χρόνο Συνδιάσκεψη, όπου γίνεται απολογισμός, σχεδιάζουν τις βασικές κατευθύνσεις τους, εκλέγουν

όργανα – Συμβούλια ή Γραφεία (σε περίπτωση πολύ μεγάλων οργανώσεων το Συμβούλιο μπορεί να εκλέξει και Γραφείο). Στα Γραφεία ή στα Συμβούλια γίνεται ο καταμερισμός των ευθυνών και των τομέων δουλειάς και εκλέγεται συντονιστής τους. Οι οργανώσεις της περιφέρειας μπορούν να συγκροτούν (με απόφαση των οργανώσεων αυτών και σε συμφωνία με το ΚΣ) οργανώσεις περιοχής, να πραγματοποιούν Συνδιασκέψεις Περιοχής, όπου εκλέγουν Συμβούλιο Περιοχής.

2. Οι πανελλαδικές διαδικασίες και τα όργανα της νΚΑ

Κάθε δύο χρόνια η νΚΑ πραγματοποιεί Πανελλαδική Συνδιάσκεψη ή Συνέδριο. Το τελευταίο Συνέδριο αποτελεί το ανώτερο καθοδηγητικό όργανο της νΚΑ. Στις Πανελλαδικές Συνδιασκέψεις ή στα Συνέδρια γίνεται απολογισμός, συζητούνται και αποφασίζονται όλες οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής της οργάνωσης, ψηφίζονται οι θέσεις και το Πρόγραμμα Δράσης. Η διακήρυξη και οι αρχές λειτουργίας

της νΚΑ αποφασίζονται σε Συνέδριο. Η Συνδιάσκεψη ή το Συνέδριο εκλέγει το Κεντρικό Συμβούλιο (ΚΣ) της οργάνωσης, που είναι το ανώτερο καθοδηγητικό πολιτικό όργανο μεταξύ των Συνδιασκέψεων ή των Συνεδρίων.

Επίσης, μπορούν να οργανώνονται Συνδιασκέψεις με ειδικά θέματα (για παράδειγμα, ιδεολογικά, εκπαιδευτικά, εργατικά κ.λπ.). Το μέτρο αντιπροσώπευσης για τις Συνδιασκέψεις και τα Συνέδρια αποφασίζεται από το Κεντρικό Συμβούλιο. Έκτακτη Συνδιάσκεψη μπορεί να γίνει αν το ζητήσει το 1/3 των μελών της νΚΑ.

Τα όργανα έχουν το ρόλο της οργάνωσης του διαλόγου, της εισαγωγής των θεμάτων, της οργάνωσης του σχεδιασμού και της ενιαίας δράσης στα μαζικά και πολιτικο-ιδεολογικά μέτωπα, του βαθέματος στη θεωρία, της αξιοποίησης και της διάδοσης των απόψεων που διατυπώνονται, της συλλογικής μεταφοράς της εμπειρίας όλης της οργάνωσης και των απόψεων του δυναμικού της νΚΑ. Τα όργανα πρέπει να είναι εργαζόμενα σώματα, με πλήρη πολιτικό και οργανωτικό ρόλο, και σε κάθε περίπτωση να είναι αιρετά και πραγματικά ανακλητά. Τα όργανα κάνουν απολογισμό της λειτουργίας τους και ελέγχονται από τις αντίστοιχες συνε-

λεύσεις ή Συνδιασκέψεις των οργανώσεων που τα εκλέγουν. Το ΚΣ εκλέγεται από Συνέδριο ή πανελλαδική Συνδιάσκεψη.

Σε περίπτωση που η πλειοψηφία της οργάνωσης διαφωνήσει με το ΚΣ, όπως και κάθε οργάνωση με το εκλεγμένο Συμβούλιό της, το ΚΣ ή το Συμβούλιο οφείλει να αποδεχτεί τη γνώμη της οργάνωσης και ταυτόχρονα να ορίσει έκτακτη διαδικασία Συνδιάσκεψης που θα οδηγήσει και στην εκλογή νέου οργάνου.

3. Η ενότητα επαναστατικής αντίληψης και η ενιαία δράση της νΚΑ

Η νΚΑ προωθεί την ανάπτυξη ενός τέτοιου πολιτισμού ανάμεσα στα μέλη της, ώστε αυτά πρωτίστως να επιδιώκουν τη σύνθεση των απόψεων τους κατά τη διάρκεια της δημοκρατικής συζήτησης στην οργάνωση. Η προσπάθεια για σύνθεση των σκέψεων των μελών απαιτεί παραίτηση από «αποκλειστικότητα» στην κατοχή της αλήθειας, από μικροεγωισμούς, καθώς και εγκατάλειψη της νοοτροπίας που αντιλαμβάνεται την οργάνωση ως άθροισμα προσωπικών πολιτικών. Η δυνατότητα για σύνθεση των σκέψεων πολλαπλασιάζεται όσο προωθείται η προγραμματική, πολιτική και θεωρητική ενοποίηση των μελών της νΚΑ, όσο εμπνέει και συνενώνει η πολιτική γραμμή, όσο αναπτύσσεται η λειτουργία της οργάνωσης, το αίσθημα της συλλογικότητας, της υπευθυνότητας και της εθελοντικής στράτευσης. Η ανάγκη κατάκτησης της ενιαίας σχεδιασμένης δράσης προβάλλει και λόγω των δύσκολων συνθηκών της ταξικής πάλης στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

Αφού εξαντληθούν όλα τα περιθώρια για σύνθεση των σκέψεων και των απόψεων, τότε οι αποφάσεις στις ΟΒ, στα όργανα και στα σώματα, παίρνονται κατά πλειοψηφία. Τις σχέσεις μειοψηφίας-πλειοψηφίας δεν τις θεωρούμε στατικές, αλλά τις βλέπουμε με δυναμικό τρόπο, δηλαδή ως απόψεις ανοιχτές στη συζήτηση, στην αλλαγή και τη σύνθεση. Δεν πρέπει να υπάρχουν στις επαναστατικές συλλογικότητες λογικές και σχέσεις επιβολής, αλλά δημιουργι-

κή συζήτηση και προσπάθεια βαθύτερης ενοποίησης σε όλα τα ζητήματα.

Ωστόσο, στις ανάγκες της δράσης και της παρέμβασης της οργάνωσης, η ύπαρξη διαφορετικών απόψεων δεν μπορεί να γίνεται αιτία ακινησίας μέχρι να βγει ομόφωνη απόφαση. Δεν θέλουμε ούτε τεχνητές ομοφωνίες «νεκροταφείων» –ιδίωμα αστικών και ρεφορμιστικών οργανώσεων– ούτε φαινόμενα παράλυσης. Η δημοκρατική διαδικασία και η υλοποίηση των επιλογών της κάθε φορά πλειοψηφίας στη δράση αποτελεί αφετηριακό γνώρισμα για τους επαναστάτες αγωνιστές. Η επαναστατική σχέση αρχών ανάμεσα στις διαφορετικές απόψεις επιβάλλει η κάθε μία άποψη να προσπαθεί να βαθύνει στο περιεχόμενο της άλλης. Να ενσωματώνει τα δημιουργικά της στοιχεία, έτσι που να εξελίσσεται παράλληλα και η ίδια.

Η μειοψηφία έχει την υποχρέωση να διευκολύνει την προώθηση των αποφάσεων της πλειοψηφίας. Η μειοψηφία έχει το δικαίωμα να παλεύει και να προβάλλει την άποψή της σε όλη την κλίμακα της οργάνωσης ακόμη και με εσωτερικό δελτίο. Αυτό το δικαίωμα συνεπάγεται την υποχρέωση της πλειοψηφίας και όλων των οργάνων να ανακοινώνουν και να γνωστοποιούν ισότιμα τις διαφορετικές απόψεις που υπάρχουν, να φροντίζουν ώστε με οργανωμένο τρόπο κείμενα και εισηγήσεις της μειοψηφίας να φτάνουν σε όλο το δυναμικό της οργάνωσης (οριζόντια ενημέρωση), ενώ όσον αφορά το προσυνεδριακό ή προσυνδιασκειψικό διάλογο, όλες οι διαφορετικές προσεγγίσεις μπορούν να δημοσιεύονται στις *Αναρρέσεις* και στο *ΠΡΙΝ*. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και σε άλλη χρονική περίοδο σε συνεννόηση με τα όργανα της οργάνωσης.

Σε κάθε περίπτωση, η συζήτηση και η αντιπαράθεση τυχόν διαφορετικών απόψεων πρέπει να γίνεται στη βάση επαναστατικών αρχών, με συλλογικό τρόπο, χωρίς να εκτίθεται και να εμποδίζεται η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης, χωρίς κλειστούς κύκλους, φράξιες και ομαδοποιήσεις. Να οργανώνεται από τα όργανα και τις οργανώσεις, με τρόπους πλήρους ανάδειξης των διαφορετικών απόψεων. Με αυτό τον τρόπο η μειοψηφία έχει τη δυνατότητα να γίνει πλειοψηφία.

νεολαία, να επικοινωνεί με τα μαχόμενα τμήματά της, να αναπτύσσει αγωνιστικούς δεσμούς, να λειτουργεί η ίδια σαν «πυροδότης» αγώνων, να παρεμβαίνει στα μέτωπα της ιδεολογικοπολιτικής αντιπαράθεσης, να χρησιμοποιεί τελικά ως μέτρο και κριτήριο των απόψεών της την επαναστατική πρακτική μέσα στη νεολαία και μαζί με αυτήν και τα πρωτοπόρα τμήματά της. Η δημοκρατική ενότητα δράσης είναι η συλλογική εφαρμογή της αρχής της εθελοντικής πειθαρχίας, είναι η μετουσίωση της συντροφικότητας και της άρνησης της ιδιοκτησίας της αλήθειας από τον καθένα μας, είναι η έμπρακτη αποτύπωση της εμπιστοσύνης στη γνώμη της πλειοψηφίας της οργάνωσης. Μόνο άλλωστε αν η οργάνωση ενιαία εφαρμόζει τις αποφάσεις της θα μπορεί και ενιαία να τις αποτιμήσει, ενιαία να τις διορθώσει ή ακόμη και να τις αλλάξει ριζικά.

3.7 — Η νεολαία ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ και το NAP

Στόχος πρέπει να είναι η προώθηση ενότητας αντίληψης και η ενιαία δράση των μελών της νΚΑ στο μαζικό κίνημα και στην πολιτική παρέμβαση. Σε ιδιαίτερες περιπτώσεις, με απόφαση της οργάνωσης μπορεί να τεθούν οι διαφωνίες στην κρίση των αγωνιστών του Μετώπου (σχήματος, συσπείρωσης, μετωπικής πρωτοβουλίας) ή με οργανωμένο τρόπο (π.χ. σύσκεψη) και σε νέους που συμμετέχουν σε έναν αγώνα. Οι διαφορετικές απόψεις δεν μπορεί να αφορούν και να αναιρούν ζητήματα της στρατηγικής μας (κομμουνιστική προοπτική, βασικές θεμελιακές αρχές, όπως αυτές διατυπώνονται στις αποφάσεις Συνδιασκέψεων και Συνεδρίων).

Η διαπαιδαγώγηση των νέων αγωνιστών στη δημοκρατική συζήτηση και την πολιτική και στρατηγική ενοποίηση είναι ιδιαίτερα σημαντική λειτουργία μιας επαναστατικής συλλογικότητας. Η ενότητα επαναστατικής αντίληψης και η ενιαία δράση για την προώθησή της είναι θεμελιακή οργανωτική αρχή της νΚΑ. Θέλουμε μια οργάνωση ικανή να προωθεί με ενιαίο, συντεταγμένο τρόπο την πολιτική μας, να τη δοκιμάζει μέσα στη

Η νΚΑ βρίσκεται σε ιδεολογική και πολιτική συμφωνία με το NAP. Ωστόσο, είναι οργανωτικά αυτοτελής οργάνωση, συγκροτεί τις οργανώσεις και τα όργανά της, αποφασίζει για την πολιτική της γραμμή μέσα από τις διαδικασίες της.

Η νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση είναι μέρος του συνολικού επαναστατικού πολιτικού υποκειμένου (με την πολύπλευρη συγκρότησή του), με τον ιδιαίτερο και αυτοτελή της ρόλο, και οργανικό μέρος του εγχειρήματος και του ρεύματός μας για την αντικαπιταλιστική δράση, την εργατική πολιτική και την επαναστατική κομμουνιστική απελευθερωτική προοπτική.

Προσπαθεί να συμβάλει και να στηριχθεί στη θεωρητική, πολιτική αναζήτηση και δράση του NAP, στην οικοδόμηση και την ανάπτυξή του, στα πλαίσια της επαναστατικής του προοπτικής.

Το NAP και η νΚΑ κινούνται στην ίδια στρατηγική πολιτική κατεύθυνση. Είναι κοινή η προγραμματική τους τοποθέτηση για τον καπιταλισμό της εποχής, την επαναστατική πολιτική, το

πολιτικό υποκείμενο της επανάστασης. Το NAP επιδιώκει να βοηθή τη νΚΑ πολιτικά, ιδεολογικά, πρακτικά. Η νΚΑ δρα και λειτουργεί αυτοτελώς, ως νεολαιίστικη κομμουνιστική οργάνωση, με τους δικούς της τρόπους και μορφές. Επιδιώκει να συμβάλλει με το δικό της πρωτότυπο τρόπο στη θεωρητική, πολιτική αναζήτηση και δράση του NAP, στην οικοδόμηση και την ανάπτυξή του. Η νΚΑ δεσμεύεται και υλοποιεί τις αποφάσεις που παίρνει μαζί με το NAP, με την ιδιαίτερη δουλειά που απαιτείται στη νεολαία.

Η αντίληψη για τις σχέσεις NAP-νΚΑ, συνολικά η αντίληψη για τη σχέση Κόμματος-νεολαίας, πρέπει να πηγάζει από τις **σχέσεις νεολαίας και εργατικής τάξης**. Η λογική λοιπόν της ενότητας της εργατικής τάξης με τη νεολαία, άρα και της πρωταρχικής επαναστατικής πολιτικής έκφρασης του υποκειμένου, του επαναστατικού κόμματος και της επαναστατικής οργάνωσης νεολαίας, χαρακτηρίζεται πρώτα από όλα από την ενότητα συμφερόντων, στόχων και σκοπών. Η νεολαία πρέπει να διδάσκεται από την πείρα και την ταξική στοχοπροσήλωση της πρωτοπορίας της εργατικής τάξης, ενώ ταυτόχρονα η κομμουνιστική οργάνωση πρέπει να υποδέχεται την ορμή και την καινοτόμο σκέψη της νέας γενιάς, να θυμάται τον Λένιν που υποστήριζε ότι: «το μέλλον ανήκει στους καινοτόμους και η νεολαία παίρνει τη θέση της με τους καινοτόμους».

Στην πορεία προς το 3ο Συνέδριο του NAP, αλλά πολύ περισσότερο στη διαδικασία προς το σύγχρονο κομμουνιστικό κόμμα-φορέα της νέας εποχής, η συζήτηση για τη σχέση NAP-νΚΑ, αλλά και Κόμματος-νεολαίας πρέπει να αναπτυχθεί περισσότερο, με δεδομένες τις νέες συνθήκες για την ταξική και την πολιτική πάλη, αλλά και υπό το πρίσμα μιας κριτικής προσέγγισης των ανεπαρκειών του ρεύματός μας.

Ωστόσο, πέρα από αυτήν τη συζήτηση, πρέπει να μελετήσουμε και μέτρα άμεσης αναβάθμισης της σύνδεσης του δυναμικού νΚΑ και NAP. Σε αυτή την κατεύθυνση, σχεδιάζουμε

και υλοποιούμε άμεσα τη συγκρότηση τακτικής (τουλάχιστον μια φορά το μήνα) συνέλευσης σε τοπικό επίπεδο των μελών του NAP και της νΚΑ. Όλα τα μέλη μας, είτε ανήκουν σε εργατοπαραγωγικές ΟΒ είτε σε συννοικιακές ΟΒ είτε σε Οργανώσεις της σπουδάζουσας, παίρνουν μέρος σε αυτές τις συνελεύσεις είναι βασικό πολιτικό τους καθήκον. Στόχος είναι η ενοποίηση του δυναμικού μας, το άπλωμα της συζήτησης, η δυνατότητα λήψης αποφάσεων και ανώτερου σχεδιασμού πάνω σε σημαντικά ζητήματα (ΑΝΤΑΡΣΥΑ, Κινήσεις πόλεις, παρέμβαση στη γειτονιά κ.ο.κ.). Για το σχεδιασμό αυτής της επιλογής θα υπάρξει συνεργασία των αντίστοιχων οργάνων του NAP και της νεολαίας.

3.8 Η ανάγκη ανόδου της ιδεολογικής, θεωρητικής, μορφωτικής δουλειάς στη νέα γενιά

Υια τη νΚΑ, συνολικά για τις επαναστατικές δυνάμεις, η σημερινή εποχή της κρίσης είναι ακριβώς η εποχή που πρέπει να σηματοδοτήσει την αντιμετώπιση των επαναστατικών κομμουνιστικών ιδεών. Για να γίνει αυτό, δεν αρκεί μια επαναφορά της στρατηγικής πλευράς στο λόγο μας, δεν φτάνει μια μεθοδολογία που γεμάτη αυτοπεποίθηση προσπαθεί να πείσει για το επικό της σοσιαλιστικής μετάβασης.

Πρέπει σήμερα ο στόχος της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης και του σύγχρονου κομμουνιστικού προγράμματος να κάνει μετρήσιμα βήματα, να αποτελέσει συνολικό ενοποιητικό παράγοντα της δουλειάς μας. Οι ιδέες αυτές είναι το μοναδικό αντίπαλο δέος που μπορεί να τα βάλει με την αστική πολιτική και θεωρία στο σύνολό της, να τη νικήσει στρατηγικά.

Έχουμε επίγνωση ότι αυτή η διαδικασία δεν μπορεί να αφορά στενά το δυναμικό της νΚΑ και του ΝΑΡ. Ταυτόχρονα έχουμε την πεποίθηση ότι ιδιαίτερα στη νέα γενιά, όλα τα τελευταία χρόνια, στις μεγάλες μάχες και πλάι στην αδιάκοπη μετάλλαξη του σκηνικού στην Αριστερά, γεννιέται μια ευρύτερη πρωτοπορία που μπορεί να προωθήσει αποφασιστικά αυτήν τη διαδικασία. Είναι καθήκον της νΚΑ να βρει εκείνες

τις μορφές συσπείρωσης αυτού του δυναμικού, να διαμορφώσει το χώρο μιας τέτοιας συνύπαρξης ετερόκλητων δυνάμεων κομμουνιστικής αναφοράς που μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην εξόρμηση των επαναστατικών και κομμουνιστικών ιδεών στη νέα γενιά.

Στην κατεύθυνση αυτή θα χρειαστούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, πανελλαδικοποίηση της κατάκτησης των λεσχών των Αναιρέσεων, αδιάκοπη και πρωτοπόρα θεωρητική και ιδεολογική δουλειά από τα μέλη, τις οργανώσεις και τα όργανα της νΚΑ.

